

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 157.

Beretning

om

Rigets Strafarbejdsanstalter

for

Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.

Udgiven af

Expeditionschefen for Strafanstalt- og Fængselsvæsenet.

STATISTIQUE DES MAISONS CENTRALES PÉNITENTIAIRES.

1 JUILLET 1889—30 JUIN 1890.

KRISTIANIA.

I Kommission hos H. Aschehoug & Co.

1892.

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 157.

Beretning

om

Rigets Strafarbejdsanstalter

for

Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.

Udgiven af

Expeditionschefen for Strafanstalt- og Fængselsvæsenet.

STATISTIQUE DES MAISONS CENTRALES PÉNITENTIAIRES.

1 JUILLET 1889—30 JUIN 1890.

KRISTIANIA.

I Kommission hos H. Aschehoug & Co.

1892.

For Aarene 1883/84—1888/89 se Norges officielle Statistik, Tredie Række No. 8, 25, 42, 72, 86, 135.

I n d h o l d.

A. Almindelige Bemærkninger	Side 1
B. Strafanstaltfunktionærerne	— 7
C. Fangeantallet m. v.	— 9
D. Disciplinen	— 30
E. Sjølepleien og Undervisningen	— 37
F. Sundhedstilstanden	— 46
G. Arbeidsvirksomheden	— 58
H. Forpleiningen	— 64
I. Bygningerne	— 66
K. Indtægter og Udgifter	— 68
L. Fængselselskaber	— 71

T a b e l l e r.

Tabel 1. Tilgang og Afgang af Fanger i Strafarbejdsanstalterne	Side 75
— 2. Arten af de for de forskellige Forbrydelser domfældte Fanger	— 76
— 3. Fangernes Straffetid	— 78
— 4. Fangernes Alder	— 79
— 5. Fangernes Fødested	— 80
— 6. Fangernes ægteskabelige Stilling	— 81
— 7. Fangernes tidligere Livsstilling	— 82
— 8. Fangernes Hjemsted	— 84
— 9. Fangernes ægte eller uægte Fødsel	— 86
— 10. Fangernes tidligere Straffældelse	— 87
— 11. Oplysning om de i Aaret 1ste Juli 1886—30te Juni 1887 løsladte Fangers Tilbagefald	— 88
— 12. Sygestatistik	— 89
— 13. Vægttabel over udgaaede Fanger	— 90

Table des matières.

A. Remarques générales	page 1
B. Les fonctionnaires	— 7
C. Nombre des prisonniers etc.	— 9
D. Régime disciplinaire	— 30
E. Service religieux et scolaire	— 37
F. État sanitaire	— 46
G. Occupations des prisonniers	— 58
H. Alimentation des prisonniers	— 64
I. Les maisons	— 66
K. Recettes et dépenses	— 68
L. Sociétés de patronage pour les libérés	— 71

Tableaux.

Tableau 1. Nombre des entrées et des sorties pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890	page 75
— 2. Répartition de la population suivant les crimes ou délits qui ont motivé la condamnation	— 76
— 3. Répartition de la population suivant la pénalité	— 78
— 4. Répartition de la population suivant l'âge des prisonniers	— 79
— 5. Répartition de la population suivant le pays de naissance des prisonniers	— 80
— 6. Répartition de la population suivant l'état conjugal des prisonniers	— 81
— 7. Répartition de la population suivant les métiers et professions que les condamnés exerçaient au moment de leur jugement	— 82
— 8. Répartition de la population suivant le domicile des prisonniers	— 84
— 9. Répartition de la population suivant la naissance des prison- niers	— 86
— 10. Renseignements relatifs aux antécédents judiciaires des prisonniers	— 87
— 11. Nombre des prisonniers mis en liberté pendant l'année du 1 Juillet 1886 au 30 Juin 1887 et condamnés en récidive aux travaux forcés avant le 1 Juillet 1890	— 88
— 12. Statistique des maladies	— 89
— 13. Renseignements relatifs au résultat du pesage des prisonniers	— 90

A. Almindelige Bemærkninger.

(Remarques générales.)

Rigets Strafarbejdsanstalter var i Beretningsaaret 1889—90 følgende :

		der kunde optage omkring :	deri optoges :
Bodsfængslet paa Aakeberg i Kristiania.*)	Cellefængsel for Mandsfanger.	240 Fanger.	Mandlige Forbrydere, som tilkjendtes Strafarbejde paa 6 Maaneder eller derover indtil 3 Aar og som, naar Straffen kom til Fuldbyrdelse, var i Alderen fra det fyldte 18de til det fyldte 50de Aar, med Undtagelse af Forbrydere, der tidligere havde udstaaet Strafarbejde i Cellefængsel, og som, naar den senest tilfundne Straf skulde fuldbyrdes, havde fyldt det 25de Aar (Lov af 6te Juni 1884 om Forandring i Lov af 12te Juli 1848 angaaende Bodsfængslet; jfr. Kgl. Resol. af 1ste Juli 1884).
Akershus Straf- anstalt.	Fællesanstalt for Mandsfanger.	260 Fanger**)	Alle ved Underretterne inden Kristiania Stift, Kristians, Bratsberg og Nedenes Amter eller ved Kongsvinger Kjøbstads, Solørs og Vinger og Odalens Sorenskrivers Jurisdiktioner tiltalte — forsaavidt de ikke efter de ovennævnte Bestemmelser skulde indsettes i Bodsfængslet; jfr. Kgl. Resol. af 6te Juni 1885.

*) Beretning fra dette Fængsels Inspektion er trykt som Bilag 1.

***) I Nødsfald kan denne Anstalt modtage endnu et større Antal Fanger.

		der kunde optage omkring:	deri optoges:
Trondhjems Strafanstalt.	Fællesanstalt for Mandsfanger.	130 Fanger.*)	Alle ved Underretterne inden Tromsø, Trondhjems og Bergens Stifter, Stavanger Amt, Lister og Mandals Amt samt Hedemarkens Amt — med Undtagelse af Kongsvinger Kjøbstad og Solørs og Vinger og Odalens Sorenskrivere — tiltalte, forsaavidt de ikke efter de før citerede Bestemmelser skulde indsættes i Bodsfængslet; jfr. Kgl. Resol. af 6te Juni 1885.
Strafanstalten i Kristiania for Kvinder.	Fællesanstalt for Kvindefanger.	225 Fanger.	Kvindelige Forbrydere fra hele Riget.

Under 16de December 1889 udfærdigede Justits-Departementet nye Beklædningsreglementer for Mands- og Kvindefanger. Disse Reglementer, der er trykte som Bilag 2 og 3 til denne Beretning, er i det væsentlige Kodifikation af tidligere gjældende Bestemmelser. Dog er den tidligere fastslaaede bestemte Pris paa hver enkelt Beklædningsgjenstand sløfet i de nye Reglementer, idet det er overladt hver enkelt Direktør at ansætte Prisen paa de Gjenstande, der leveres af vedkommende Strafanstalt til Brug for dens egne Fanger, efter hvad de koster Anstalten, medens Departementet har forbeholdt sig selv at fastsætte Priserne paa de Beklædningsgjenstande, der efter Reglementet skal leveres Mandsanstalterne fra Strafanstalten for Kvinder.

Medens der i 1881 var udfærdiget et udtømmende Reglement for Fangebehandlingen i Fælles-Strafarbejdsanstalterne, havde man ved Bodsfængslet fremdeles kun det under 27de Februar 1851 — altsaa før Fængslet toges i Brug — udfærdigede Reglement. Da dette efter saa lang Tids Forløb ikke længer fandtes fyldestgjørende, besluttede man at tilveiebringe et nyt Reglement for Fangebehandlingen. Ved dette nye Reglement, der blev approberet ved Kgl. Resol. af 9de September 1889 og findes trykt

*) Indskrænkningen (fra 230 i forrige Beretning) er en Følge af den i Aaret 1888—89 stedfundne Nedlæggelse af Strafanstaltens Afdeling B.

som Bilag 4 til nærværende Beretning, har man foruden at indføre tidsmæssige Regler for Fangebehandlingen tillige søgt at tilveiebringe Overensstemmelse med det gjældende Fangebehandlingsreglement for Fællesanstalterne i alle de Punkter, hvor ikke de særegne Forhold ved et Cellefængsel er til Hinder for en saadan.

Ved Skrivelse af 3die August 1889 bestemte Justits-Departementet, at de ved Strafanstalten for Kvinder i forrige Beretningsaar forsøgsvis indførte Forandringer i Dagsordenen for Eftertiden skal bibeholdes, ligesom Departementet samtykkede i, at den siden Midten af Marts Maaned 1889 forsøgte Forandring i denne Strafanstalts Spisereglement kunde bibeholdes indtil videre.

I denne Forbindelse skal man efter de modtagne Indberetninger hidsætte nogle Bemærkninger af Præsterne eller Direktørerne om Straffesystemet og Straffefuldbyrdelsen.

Præsten ved Bods-fængslet har i sin Beretning udtalt følgende med Hensyn til Cellestraffen:

Saaledes som Cellestraffen hersteds praktiseres med Adgang til passende Arbeide, Arbeidsfortjeneste og successiv Lettelse ved Klasseopflytning, anser jeg den som et fortrinligt Straffemiddel baade for Unge og for Gamle i moralsk Henseende. Cellen har upaatvivlelig en ganske egen Magt til at bringe Mennesket til Eftertanke. Den tvinger ham eftertrykkelig til at staa stille ligeoverfor den guddommelige og menneskelige Rets Fordringer og til med Rolighed at prøve sit Forhold til den. Den samler det adspredte Sind og hjælper Mennesket at komme til sig selv, og saaledes ogsaa at kjende sig selv, fordi det er henvist kun til sig selv. Cellen har derfor stor Indflydelse i Retning af at føre til Vækkelse og Omvendelse, naar den kun faar den dertil fornødne Tid. Men dette Hensyn maa der i Almindelighed ogsaa lægges Vægt paa. En altfor kort Tid vil i bedste Fald kun frembringe en overfladisk og forbigaaende Virkning, fordi Ensomhedens Tryk da ikke bliver stærkt nok til at frembringe nogen Sønderknuselse. At den korteste Straf er forlænget fra 4 til 6 Maaneder maa derfor ganske vist bifaldes; men jeg tror, at ogsaa 6 Maaneder meget sjelden frembringer nogen dybere Erkjendelse, medens denne ofte synes at vise sig, naar en saadan Fange faar en ny Dom. Saa trist det derfor end er i mange Tilfælde at modtage Recidivisterne, saa ligger der ogsaa ofte en Forhaabning deri, naar Fangen efter en kort Straf kommer igjen.

Men medens Cellen saaledes synes at kræve en ikke for kort Tid for at kunne virke moralsk heldbringende, saa synes den paa den anden Side ogsaa at kræve, at Tiden ikke er for lang, for at den ikke skal virke skadeligt. Jeg har faaet et stærkt Indtryk af, at hvad der af moralsk Forbedring ikke er opnaaet efter 2 à 2½ Aars Straf, aldeles ikke opnaaes ved en længere

Hensiddén, men at man snarere udsætter sig for, at det som er indvundet, tabes. Hertil bidrager det vistnok ikke lidet, at saadanne lange Afstraffelser nu er saa meget sjældnere end før; saa længe den lange Straf var en calamitas communis, taaltes den vistnok bedre, fordi man i Publikum lagde mindre Mærke til den, og fordi den fælles Ulykke overhovedet er lettere at bære. Men ogsaa i og for sig maa det siges, at 2 og 2½ Aars Cellestraf er en svær Straf; thi en lang Ensomhad er unegtelig unaturlig for et Menneske. Saa længe imidlertid saadan Ensomhed kun føles som en trykkende Byrde, kan den have sin Nytte; men bliver den i sin Virkning sjælelig og legemlig svækkende, vil den kun virke skadeligt. Det er en Misforstaaelse at mene, at Svækkelsen af den sjælelig-legemlige Energi skal vække Fromhed og moralsk Forbedring; den frembringer i bedste Fald kun Vanskabninger af disse Tilstande. Dette er ogsaa psykologisk naturligt. Ligesaa rimeligt som det er, at Cellen virker hensigtsmæssigt til Frembringelse af Selverkjendelsens Anger og Omvendelsens nye Forsæt, ligesaa rimeligt er det, at den virker hemmende for Troeslivets sunde og naturlige Udvikling i Kjærlighed til Gud og Næsten. Kjærligheden til Gud øves og styrkes gennem Kjærligheden til Næsten; derfor sløves den ogsaa, hvor den sidste ikke kan faa Rum. Det er i Længden ikke nok for en Fange, som er kommen til et nyt Syn paa Livet, at faa skrive derom eller en enkelt Gang faa tale med Præsten derom; Kjærligheden kræver alle disse tusinde smaa Anledninger i det daglige Samliv og Omgjængelse med Menneskene, baade de gode og de slette, for at udvikles og styrkes. Hertil kommer, at det nye Liv altid medfører, at der i Sjælen reiser sig en Mængde Spørgsmaal om „hvorfors og hvorledes“ under dens Stræben efter at komme over fra Mørket til Lyset, Spørgsmaal som netop avles rigelig i Cellen, og som i Længden trænger en anden Tilgang af Samraad og Selskab, end Cellen kan tilstede. Jeg er derfor bleven bange for en længere Cellestraf end 2½ Aar.

Til disse Bemærkninger har Bods fængslets Direktør knyttet følgende Udtalelse:

Til Præstens Bemærkninger, om at 2½ Aars Cellestraf i moralsk Henseende bør ansees for Maximum, skal jeg tillade mig at ytre Følgende: Jeg har aldrig været bange for en Cellestraf af indtil 4 Aar, og jeg har aldrig kunnet gjøre den Slutning, at den moralske Indflydelse skulde ophøre, naar et saa langt Tidsrum som 2½ Aar var hengaaet. Men jeg har ogsaa altid sagt, at det ikke gaar af sig selv at gennemføre Cellestraffen for lang Tid, men at den maa indrettes med Forsigtighed og med Omtanke, naar Straffetiderne er lange eller over 2 Aar. Ligesom det nu er saa kjendeligt, at lang Cellestraf bæres med mindre Taalmodighed end i tidligere Aar, da 4 Aars Cellestraf ingen Sjældenhed var og en Straffetid af 2 Aar og 8 Maaneder og opover hørte til Dagens Orden, ligesaa almindeligt er det, at Funktionærerne nu taler om 2 Aar og 2 Aar og 6 Maaneder som en forfærdelig lang Straffetid, som skulde kræve ganske særegen Opmærksomhed. Denne Opfatning

virker uvilkaarligt tilbage paa Fangerne, som virkelig tror, at der er paalagt dem et Kors, som man maa lette for dem paa alle mulige Maader. Samtidig bliver de kjede af Straffen, og naar de begynder at kjede sig, kan man nok forstaa, at den moralske Paavirkning begynder at blive slappere. Jeg tror, man kan sige, at Straffen kan bæres saaledes, som de Overordnede tror, den kan og bør bæres. Men det er ikke saa godt at faa Alle til at tro det samme som en selv. Den Ting er jeg vis paa, at hvis man sætter Cellestraffens ordinære Maximum til 1 Aar og kun ekstraordinært til 2 Aar, saa vil man snart høre, at hvad der er over 1 Aar, det er uudholdeligt, og at der ikke kan paavirkes i moralsk Henseende udover denne Termin. Det maa heller ikke glemmes, at de nuværende Tilfælde af lang Cellestraf er saa faa, at der af dem er vanskeligt at konstruere en Regel.

Direktøren for Akershus Strafanstalt har anført følgende:

Det ser ud til, at den i sidste Beretning*) forklarede Fremgangsmaade ved Fangebehandlingen, der ogsaa i indeværende Aar har været befulgt, har baaret gode Frugter med Hensyn til Fangerne ydre Forhold; men jeg kan dog ikke undlade at gjentage, hvad jeg ved tidligere Anledninger har udtalt, at den store Sammenblanden af Fanger af alle Aldre og indsatte for de forforskjelligste Forbrydelser i altfor stor Grad vanskeliggjør en mere indgaaende Behandling af Fangen som Menneske.

Klassereglementet med Tilstaaelse af Arbeidspenge synes i det Hele og store taget at have vundet Fangerne Interesse, og det er utvivlsomt, at en forstandig og vel overveiet Gjennemførelse af de herhen hørende reglementariske Bestemmelser har bragt mangan Fange til at gaa i sig selv.

I den af Præsten ved Trondhjems Strafanstalt afgivne Beretning indeholdes efterstaaende Udtalelse:

Angaaende Straffens moralske Virkning skal jeg bemærke, at der med Hensyn til Straffens Fuldbyrkelse ikke er indtraadt nogen Forandring i de tidligere gjældende Bestemmelser, og at det neppe kan antages, at der er indtraadt nogen væsentlig Forandring i Fangerne moralske Habitus i den ene eller anden Retning. Fællesanstaltens Fangebelæg bestaar ligesom tidligere hovedsagelig af Recidivister, der allerede har gennemgaaet diverse Straffekurser i Fængslerne, Bods-fængslet og Fællesanstalterne. Haabet om deres Forbedring formindskes ganske naturlig med hver Gang de vender tilbage til Anstalten, ikke blot fordi det gjentagne Tilbagefald i og for sig er moralsk slappende, men ogsaa fordi vore Fællesanstalter er saaledes indrettede, at Fangerne indbyrdes Paavirkning lettest virker nedbrydende. I det Samliv, Fangerne fører i vore Fællesanstalter, er det i Regelen de daarligste Elementer, som fører Ordet og giver Exempel for de øvrige, medens den brave eller mindre fordærvede Fange nøier sig med, saavidt Omstændighederne

*) Se Beretningen om Rigets Strafanstalter for 1888—89, Side 37.

tillader det, at føie sit Fangeliv i Stilhed og under Jagttagelse af de ham paahvilende Pligter. Jeg har tidligere udtalt, og tillader mig at gjentage det, at en strengere Afsondring end den, Anstalten for Tiden tillader, fremdeles er det Krav, som stiller sig i Forgrunden, baade naar det gjælder Straffens Fuldbyrkelse i Almindelighed og specielt Fangens Forbedring. Navnlig bør fremhæves, at det ikke er hensigtsmæssigt, neppe heller retfærdigt, at første Gangs Forbrydere overhovedet sættes sammen med Recidivister, og fremfor alt gjælder dette unge Forbrydere.

Direktøren for Trondhjems Strafanstalt har erklæret sig fuldt enig i disse Bemærkninger. I en anden Forbindelse har han udtalt, at han maa gjentage sine Besværinger over Fangernes Samvær paa Sovelokalerne, hvor gamle, drevne, brutale Forbrydere har rigelig Anledning til paa skadelig Maade at paavirke Novicerne.

B. Strafanstaltfunktionærerne.

(Les fonctionnaires.)

Bodsfængslet. Værksassistent Hansen fratraadte den 28de Februar og efterfulgtes af Brandkonstabel Anton H. Østby.

Fængslets Førstelærer, Kand. theol. Ubberrud, der var bleven udnævnt til Sognepræst til Vegø, fratraadte sin Lærerstilling i Midten af Juni Maaned 1890. Førstelærerposten blev først paany besat i Begyndelsen af det følgende Beretningsaar, idet Tredielæreren vikarierede i Mellemtiden.

Akershus Strafanstalt. Fra Beretningsaarets Begyndelse blev de 3 midlertidig besatte Opsynsbetjentposter, til hvilke der af Stortinget var bevilget Lønninger, fast besatte. Fra samme Tid ansattes i den nyoprettede Maskinmesterpost den tidligere midlertidig antagne Maskinmester Kristoffersen.

Trondhjems Strafanstalt. Pastor Hval mødte paa Stortinget i 1890 som Suppleant for Trondhjems By og var saaledes fraværende i hele Sessionen. Præsteembedet bestyredes i denne Tid af residerende Kapellan til Vor Frue Menighed i Trondhjem, Skavlan.

Organist og Sanglærer Forseth fratraadte den 1ste September sin Post, og i hans Sted antoges Lærer ved Blindeskolen i Trondhjem Peder Mikal Sydnæs. Ligeledes fratraadte den 10de Mai Assistent hos Regnskabsføreren, Suphammer, uden at hans Post blev besat paany, idet der istedet herfor indtil videre blev tilladt anvendt indtil Kr. 600,00 aarlig til Assistance paa Regnskabsføreren's Kontor, naar saadan maatte tiltrænges.

Under 28de November 1889 udfærdigede Justits-Departementet nye Instruxer for Strafanstaltens Underinspektør, Regnskabsfører og Værksmester.

Strafanstalten i Kristiania for Kvinder. Ved Kgl. Resol. af 14 Juni 1890 blev Pastor Storjohann tilstaaet indtil et Aars Tjenestefrihed. Til at bestyre Præsteembedet under hans Fravær blev af Biskopen antaget Pastor Emil Sigvard Baltersen Hauge.

Fra samtlige de ved Mands-Strafanstalterne ansatte Betjente, der efter Lønningsregulativet skulde have fri Beklædning af Anstalterne, indkom der i 1889 Andragende om at blive tilstaaet Beklædningsgodtgjørelse istedetfor

Beklædning in natura. Foranlediget heraf bestemte Justits-Departementet under 23de August 1889, at de Betjente, der havde Krav paa fri Beklædning, fra 1ste Oktober næsteftter skulde oppebære en aarlig Godtgjørelse i Penge, beregnet efter den i det gjældende Beklædningsreglement fastsatte Pris paa Beklædningsgjenstandene samt den for disse bestemte Slidningstermin, hvilken Godtgjørelse blev afrundet til et Beløb af Kr. 100,00 aarlig for hver Betjent. Godtgjørelsen udbetales efterskudsviis for hvert Kvartal. De ved hver enkelt Anstalt værende Beholdninger af færdige Uniformsstykker og det ved Mands-Strafanstalterne mulig beroende Stof til saadanne bestemtes dog at skulle udnytttes ogsaa ud over den oven angivne Tid, medens den Beholdning af det til Betjentenes Beklædning bestemte Klæde, der havdes ved Strafanstalten for Kvinder, solgtes til Indtægt for denne Anstalt.

C. Fangeantallet m. v. Tabel I—II.

(Nombre des prisonniers etc.)

Af Tabel I, der viser Tilgang og Afgang af Fanger i Strafarbeidsanstalterne i Aaret 1ste Juli 1889—30te Juni 1890, sees, at Antallet af Fanger ved Beretningsaarets Begyndelse — 1ste Juli 1889 — udgjorde:

524 Mandfanger og 176 Kvindefanger, ialt 700.

I Strafanstalt indsattes i

Aarets Løb	344	—	-	74	—	-	418.
----------------------	-----	---	---	----	---	---	------

Tilsammen 868 Mandfanger og 250 Kvindefanger, ialt 1118.

I Aaret udgik	347	—	-	93	—	-	440.
-------------------------	-----	---	---	----	---	---	------

Ved Aarets Udgang hen-

sad altsaa 521 Mandfanger og 157 Kvindefanger, ialt 678.

Aarets Middeltal (det gennemsnitlige daglige Belæg) for alle Fanger underet var 707,03.

Til Sammenligning hidsættes, at Fangeantallet udgjorde:

	Mænd	Kvinder.	Tilsammen.
30te Juni 1880	831	261	1 092
— — 1881	816	245	1 061
— — 1882	810	247	1 057
— — 1883	781	241	1 032
— — 1884	739	226	965
— — 1885	602	181	783
— — 1886	594	189	783
— — 1887	590	184	774
— — 1888	525	181	706
— — 1889	524	176	700
— — 1890	522	157	679
30te Juni 1891	491	133	624
31te December 1891	507	133	640.

I de 10 sidste Beretningsaar har det samlede Antal af de i Strafanstalterne hensiddende Fanger været følgende:

	A a r.	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
1ste Juli 1880--30te Juni 1881	1 289	359	1 648
1ste Juli 1881--30te Juni 1882	1 281	348	1 629
1ste Juli 1882--30te Juni 1883	1 266	352	1 618
1ste Juli 1883--30te Juni 1884	1 191	330	1 521
1ste Juli 1884--30te Juni 1885	1 091	294	1 385
1ste Juli 1885--30te Juni 1886	960	252	1 212
1ste Juli 1886--30te Juni 1887	952	270	1 222
1ste Juli 1887--30te Juni 1888	898	264	1 162
1ste Juli 1888--30te Juni 1889	851	260	1 111
1ste Juli 1889--30te Juni 1890	868	250	1 118.

Antallet af de efter Dom i Strafanstalterne indsatte Fanger i de nævnte 10 Beretningsaar var følgende:

	A a r.	Mænd.	Kvinder.	Tilsammen.
1ste Juli 1880--30te Juni 1881	458	98	556
1ste Juli 1881--30te Juni 1882	465	103	568
1ste Juli 1882--30te Juni 1883	456	105	561
1ste Juli 1883--30te Juni 1884	400	89	489
1ste Juli 1884--30te Juni 1885	352	68	420
1ste Juli 1885--30te Juni 1886	358	71	429
1ste Juli 1886--30te Juni 1887	358	81	439
1ste Juli 1887--30te Juni 1888	308	80	388
1ste Juli 1888--30te Juni 1889	326	79	405
1ste Juli 1889--30te Juni 1890	343	73	416
Tilsammen		3 824	847	4 671
Gjennemsnitlig aarlig		382	85	467.

Hverken i Beretningens Tabeller eller i foranstaaende Opgaver er ved Angivelsen af Fangernes Antal taget noget Hensyn til de enkelte Fangers Person, saaledes at altsaa en og samme Fange, forsaavidt han flere Gange i Beretningsaaaret har hensiddet i Strafarbeide, ved Optællingen er medregnet ligesaa mange Gange. Denne Beregningsmaade lader sig ikke let fravige. Men en Opgave over det samlede Fangeantal i Beretningsaaaret, beregnet paa den her angivne Maade, egner sig selvfølgelig ikke til en helt paalidelig Sammenligning med Opgaverne over Rigets Folkemængde, og man har derfor til Brug ved en saadan Sammenligning foretaget en Beregning af Fangetallet, hvorved de forskellige Personer, der i Aarets Løb har hensiddet i Strafanstalterne, hver kun er regnet en Gang.

Af de i Beretningsaaret				
indkomne	344	Mænd og	74 Kvinder, ialt	418 Fanger
var	23	— og	3 — ialt	26 —

tidligere i samme Beretningsaar løsladte fra Strafarbejdsanstalterne. Altsaa indkom kun . . .	321	Mænd og	71 Kvinder, ialt	392 nye
Personer i Strafarbejde. Lægges hertil Antallet af Fanger ved Beretningsaarets Begyndelse .	524	— og	176 — ialt	700

udkommer 845 Mænd og 247 Kvinder, ialt 1 092
forskjellige Personer, der i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 har hendsiddet til Udholdelse af Strafarbejde.

Dette Antal forholder sig til Rigets antagne hjemmehørende Folkemængde den 31te December 1890 — 965 431 Mænd og 1 034 758 Kvinder, tilsammen 2 000 189*), omtrent som 1: 1 832, Mandfangerne til det samlede Antal mandlige Indvaanere omtrent som 1: 1 143 og Kvindefangerne til det samlede Antal kvindelige Indvaanere omtrent som 1: 4 189; Antallet af de i Beretningsaaret efter Dom indsatte ialt omtrent som 1: 5 103, Mandfanger særskilt som 1: 3 008 og Kvindefanger særskilt som 1: 14 574, og Antallet af de ved Aarets Udgang hendsiddende omtrent som 1: 2 950, Mandfanger særskilt som 1: 1 853 og Kvindefanger særskilt som 1: 6 591.

Følgende Opgave viser det paa hvert 10 000 Indvaanere af hvert Kjøøn paa og hvert 10 000 af Rigets Indvaanere underet faldende Antal Fanger, beregnet efter Folkemængden den 31te December 1890 og sammenstillet med det tilsvarende Antal for Beretningsaaret 1888—89:

For hvert 10 000 var:	Indsatte efter Dom i Aarets Løb.			Hendsiddende ved Aarets Udgang.			Det samlede Antal Fanger i Beretningsaaret.		
	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.	M.	K.	Tils.
1ste Juli 1889—30te Juni 1890.	3,32	0,69	1,96	5,39	1,52	3,39	8,75	2,39	5,46
1ste Juli 1888—30te Juni 1889	3,12	0,74	1,89	5,43	1,70	3,50	8,57	2,49	5,42

*) Meddelt af det statistiske Centralbureau som det ved nærværende Beretnings Trykning foreliggende Resultat af sidste Folketælling, hvis Revision endnu ikke er helt tilendebragt.

Nedenstaaende Oversigt viser det samlede Antal Fangedage, det største og det mindste Belæg samt det gjennomsnitlige daglige Fangebelæg i de forskjellige Strafanstalter i Beretningsaaret -- for sidstnævnte Opgaves Vedkommende ogsaa i de to nærmest foregaaende Beretningsaar:

	Det samlede Antal Fangedage.	Det største Fangebelæg.	Det mindste Fangebelæg.	Det gjennomsnitlige daglige Fangebelæg.		
				Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.	Aaret 1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.	Aaret 1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.
				Bodsfængslet	60 851	177
Akershus Strafanstalt	91 532	264	239	250,77	229,61	201,04
Trondhjems Strafanstalt	41 481	126	107	113,65	123,65	165,93
Samtlige Mandsanstalter	193 864			531,14	519,96	533,33
Strafanstalten for Kvinder	64 201	189	154	175,89	175,28	183,63
Samtlige Strafanstalter underet	258 065			707,03	695,24	716,96.

Det gjennomsnitlige daglige Fangebelæg i samtlige Strafanstalter underet forholder sig til Folkemængden den 31te December 1890 omtrentsom 1 : 2 829. Beregnet særskilt for Mandsfangerne bliver dette Forhold omtrent som 1 : 1 818 og for Kvindefangerne som 1 : 5 883.

For hvert 10 000 hensad i Strafarbeidsanstalterne:	Gjennomsnitlig daglig.		
	M.	K.	Tils.
1ste Juli 1889—30te Juni 1890	5,50	1,70	3,53
1ste Juli 1888—30te Juni 1889	5,39	1,69	3,48.

Til Sammenligning hidsættes, at ifølge „Beretning om Rigets Distriktsfængsler for Aaret 1889“ hensad der i disse Fængsler til Udholdelse af idømt Fængselsstraf 1 931 Personer i tilsammen 31 872 Dage eller gjennomsnitlig daglig ca. 87.32. Det samlede Antal Fangedage i Strafarbeidsanstalterne i Aaret 1889 udgjorde 256 911 eller gjennomsnitlig daglig 703,87. Lægges sidstnævnte Tal til det ovenfor angivne Gjennemsnitstal for de med Fængsel straffede, fremkommer et samlet Gjennemsnitstal stort 791,19 Personer, der i Aaret 1889 har hensiddet til Udholdelse af idømt Frihedsstraf.

Dette Tal forholder sig til Folkemængden den 31te December 1890 omtrent som 1 : 2 528. Procentvis beregnet udgjorde det 0,04 % af samme Folkemængde.

I Beretningsaaret er løsladt ifølge Benaadning:

31 Mænd og 20 Kvinder, tils. 51 Fanger mod	
46 -- - 26 -- - 72 -- i Beretningsaaret 1888—89	
52 -- - 20 -- - 72 -- i -- 1887—88.	

Ligesom i de foregaaende Beretningsaar var af de hensiddende Mandfanger det største Antal — 23,5 % — tilfundne en Straffetid af 6 Maaneder til 1 Aar og af de hensiddende Kvindefanger det største Antal — 39,8 % — (for Barnemord og lignende Forbrydelser) en Straffetid af over 6 til og med 9 Aar. Af de indkomne Fanger var ligeledes som i de to foregaaende Aar det største Antal saavel af Mands- som af Kvindefanger — henholdsvis 50,1 % og 63,0 % — tilfundne Strafarbejde fra 6 Maaneder til 1 Aar.

Medens imidlertid Forholdet for de inddømte Mandfangers Vedkommende heller ikke forøvrigt væsentligt afviger fra Resultaterne fra de foregaaende Aar — mærk dog det høie Procenttal paa Straffetider fra 9 til og med 12 Aar —, er det for Kvindefangernes Vedkommende betydelig forrykket. Medens saaledes Straffetider paa 6 til og med 9 Aar for indkomne Kvindefanger i det nærmest foregaaende Aar optog 25,3 %, er Tallet for Aaret 1889—90 sunket til 8,2 %, samtidig med at Procenttallet for Straffetider fra 6 Maaneder til og med 1 Aar er steget fra 48,1 % til 63,0 %. Den saaledes indtraadte Forandring staar i Forbindelse med de fra 1ste September 1889 ikrafttraadte Forandringer i Straffeloven, hvorved bl. a. Straffen for Barnemord og lignende Forbrydelser er nedsat.

Straffetiden for de i Bødsfængslet indkomne Fanger var — reduceret overensstemmende med Loven af 6te Juni 1884 — følgende:

For	11	Fanger	mindre end 6 Maaneder,
-	111	—	fra 6 Maaneder til og med 1 Aar,
-	53	—	- 1 Aar til og med 2 Aar,
-	4	—	- 2 - - - - 3 - og
-	3	—	- 3 - - - - 4 -*).

Tabel 4 viser Fangernes Alder.

Det procentvise Forhold i saa Henseende for dette og de to foregaaende Beretningsaar var følgende:

*) I Beretningsaaret 1888—89 havde af de indkomne:

131	Fanger	fra 6 Maaneder til og med 1 Aars Straffetid,
51	—	- 1 Aar til og med 2 Aar,
3	—	- 2 - - - - 3 - og
2	—	- 3 - - - - 4 - .

A l d e r.	Hensiddende ved Aarets Begyndelse.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.		1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.		1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.		1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.		1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.		1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Over 10 til 15 Aar	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	-	-	-
- 15 - 18 -	1,0	-	0,6	-	0,7	-	3,5	1,4	2,5	1,3	1,3	-
- 18 - 20 -	3,2	-	4,0	-	4,2	-	7,9	2,7	6,4	2,5	10,7	2,5
- 20 - 25 -	16,6	15,3	14,6	12,7	16,0	16,9	22,4	20,6	26,7	22,8	20,4	23,7
- 25 - 30 -	14,9	29,0	16,0	29,8	12,2	29,9	14,0	16,4	19,0	19,0	16,9	17,5
- 30 - 40 -	24,0	35,2	23,0	34,8	24,6	32,1	21,3	35,6	17,8	40,5	16,6	36,3
- 40 - 50 -	19,5	14,8	19,6	15,5	17,8	13,6	15,7	13,7	13,2	7,6	17,2	12,5
- 50 - 60 -	11,5	3,4	12,6	6,6	14,4	5,4	9,0	8,2	10,1	5,0	10,7	7,5
- 60 - 70 -	8,2	1,7	8,6	-	8,7	1,6	4,7	1,4	3,7	1,3	5,2	-
Over 70 Aar	1,1	0,6	1,0	0,6	1,4	0,5	1,2	-	0,6	-	1,0	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabel 5 viser Fangernes Fødested.

Procentvis beregnet stiller dette Forhold sig saaledes for Beretningsaaret og de to foregaaende Aar:

Fødested*).	Hensiddende ved Aarets Begyndelse.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.		1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.		1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.		1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.		1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.		1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Norge	92,4	93,2	92,1	95,0	91,0	95,1	87,4	97,3	92,9	92,4	92,2	96,3
Deraf af kvænsk Herkomst	0,4	-	1,1	0,6	0,8	0,5	1,8	-	0,3	-	0,6	-
— lappisk — **)	1,7	1,7	1,5	1,1	1,9	1,1	0,6	-	1,8	2,5	3,6	-
Sverige	6,3	6,8	6,9	5,0	7,5	4,9	10,8	2,7	6,8	7,6	5,2	3,7
Finland	0,4	-	0,4	-	0,2	-	0,3	-	-	-	0,3	-
Andre Lande	0,9	-	0,6	-	1,3	-	1,2	-	0,3	-	2,3	-
Ikke oplyst	-	-	-	-	-	-	0,3	-	-	-	-	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0.

*) Se om den forandrede Betegnelse Anm. til Tabel 5.

**) Paa Grund af en Mangel i det indkomne Materiale blev 2 i Aaret 1888—89 indkomne lappiske Kvindefanger ikke opførte som saadanne, ligesom der for Bodsfængslets Vedkommende er opført 3 istedetfor 4 indkomne Lapper. Disse Feil er nu berigtigede saavel i Tabel 5 som i Procentberegningen.

Tabel 6 viser Fangerens ægteskabelige Stilling. Af Fangerne var:

	Hensiddende ved Aarets Begyndelse.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.		1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.		1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.		1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.		1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.		1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ugifte	63,7	78,4	65,3	79,0	67,3	79,9	64,7	74,0	67,8	75,9	65,6	73,8
Gifte med Børn	25,8	11,4	24,0	11,6	22,5	8,7	26,8	20,5	27,0	15,2	23,0	16,2
Gifte uden Børn	5,3	2,8	4,8	3,9	3,9	3,8	4,1	1,4	2,1	1,3	4,5	3,8
Enkemænd og Enker med Børn	4,8	6,8	5,5	5,5	5,6	6,5	2,6	4,1	3,1	6,3	4,2	6,2
Enkemænd og Enker uden Børn	0,4	0,6	0,4	-	0,7	1,1	1,8	-	-	1,3	0,7	-
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gifte ialt	31,1	14,2	28,8	15,5	26,4	12,5	30,9	21,9	29,1	16,5	29,5	20,0
Enkemænd og Enker ialt	5,2	7,4	5,9	5,5	6,3	7,6	4,4	4,1	5,1	7,6	4,9	6,2

Efter Tabel 7, der viser Fangernes tidligere Livsstilling, og de tilsvarende Tabeller for de 2 foregaaende Aar, var af Fangere:

	Hensiddende ved Aarets Begyndelse.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.		1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.		1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.		1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.		1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.		1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Embedsmænd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ombuds- og Bestillingsmænd	1,5	-	0,6	-	0,3	-	2,0	-	1,9	-	0,7	-
Handelsmænd og Fabrikanter	1,2	-	1,7	1,1	2,2	-	1,8	-	1,5	-	2,6	1,3
Haandværkere	0,4	1,1	1,0	-	1,7	0,5	0,6	-	-	-	1,3	-
Gaardbrugere og Føderaadfolk	4,8	6,8	5,0	4,4	4,2	4,4	3,2	1,4	4,6	7,6	4,9	5,0
Handelsbetjente og Kontorister	1,2	-	1,1	-	1,4	-	2,1	-	0,9	-	1,6	-
Haandværksarbeidere og Læredrenge	29,2	4,0	27,4	1,6	30,3	9,3	27,1	5,5	25,5	5,1	24,4	6,2
Tjenestetyende	3,2	48,9	2,9	48,0	2,2	47,8	3,5	30,1	4,0	36,7	2,6	37,5
Fabrik- og Værksarbeidere	1,7	0,6	2,6	0,6	2,9	0,5	2,6	4,1	0,9	1,3	3,9	-
Husmænd og Inderster	3,6	1,7	2,6	3,3	2,7	0,5	1,5	2,7	2,5	1,3	1,9	6,2
Fiskere	3,6	0,6	5,0	0,6	4,1	0,5	6,1	-	4,6	-	7,1	-
Søfarende	6,5	1,7	6,5	0,6	6,9	1,1	6,7	1,4	5,5	3,8	7,5	-
Dagarbeidere	34,0	26,1	33,5	31,5	33,1	25,6	33,5	32,9	33,0	31,6	29,9	27,5
Løsgjængere og Omstreifere	5,5	5,7	5,9	7,2	4,1	4,9	6,7	19,2	5,5	8,8	5,3	15,0
Betlere og Fattiglemmer	0,4	-	0,2	-	0,2	0,5	0,6	-	0,6	-	-	-
Personer i andre Stillinger	3,2	2,8	4,0	1,1	3,7	4,4	2,0	2,7	4,0	3,8	5,8	1,3
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Som i de tidligere Aar var saaledes ogsaa i 1889—90 den største Procent Mandsfanger af Klasserne Dagarbeidere samt Haandværksarbeidere og Læredrenge, og af Kvindefangerne det største Antal Tjenestetyende eller Dagarbeidere.

Af Tabel 8 sees, at Fangerne efter sit Hjemsted har fordelt sig saaledes paa de forskjellige Landsdele:

		Hensiddende ved Aarets Begyndelse.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		
		M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
		%	%	%	%	%	%
Smaalene	B.	1,9	2,9	2,1	1,5	-	1,2
	L.	2,5	2,3	2,4	3,2	-	2,7
Akershus	B.	0,2	-	0,1	-	-	-
	L.	2,9	6,3	3,7	3,8	-	3,1
Kristiania	B.	29,0	14,8	25,4	29,2	30,1	29,3
Hedemarken	B.	0,2	1,7	0,6	0,3	-	0,2
	L.	5,0	9,1	6,0	4,1	17,8	6,5
Kristians	B.	-	0,6	0,1	0,3	1,4	0,5
	L.	3,4	2,8	3,3	1,8	2,7	1,9
Buskerud	B.	1,1	1,7	1,3	1,7	5,4	2,4
	L.	2,1	4,0	2,6	2,9	-	2,4
Jarlsberg og Larvik	B.	1,3	2,3	1,6	2,3	-	1,9
	L.	1,0	4,0	1,7	0,9	2,7	1,2
Bratsberg	B.	0,6	1,1	0,7	0,6	1,4	0,7
	L.	2,5	-	1,9	3,2	2,7	3,1
Nedenes	B.	0,9	0,6	0,9	0,3	2,7	0,7
	L.	2,5	1,1	2,1	2,0	-	1,7
Lister og Mandal	B.	2,9	1,1	2,4	1,7	4,1	2,2
	L.	2,1	1,1	1,9	0,6	2,7	1,0
Stavanger	B.	3,1	1,1	2,6	1,2	1,4	1,2
	L.	1,1	0,6	1,0	1,8	1,4	1,7
Søndre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-
	L.	3,8	2,8	3,6	2,6	1,4	2,4
Bergen	B.	4,4	4,6	4,4	5,2	1,4	4,6
Nordre Bergenhus	B.	-	-	-	-	-	-
	L.	1,5	0,6	1,3	2,9	-	2,4
Romsdal	B.	0,9	1,1	1,0	1,5	1,4	1,5
	L.	0,9	4,0	1,7	0,9	2,7	1,2

		Hensiddende ved Aarets Begyndelse.			Indsatte efter Dom i Aarets Løb.		
		M.	K.	tils.	M.	K.	tils.
		%	%	%	%	%	%
Søndre Trondhjem	B.	2,9	1,7	2,6	3,2	4,1	3,4
	L.	2,5	4,0	2,9	1,8	2,8	1,9
Nordre Trondhjem	B.	0,6	1,7	0,9	-	-	-
	L.	1,7	2,8	2,0	1,7	2,8	1,9
Nordland	B.	0,2	0,6	0,3	0,3	-	0,2
	L.	3,1	7,9	4,3	2,3	4,1	2,7
Tromsø	B.	1,5	1,1	1,4	0,3	-	0,2
	L.	1,3	5,7	2,4	2,0	1,4	1,9
Finmarken	B.	0,4	-	0,3	2,3	1,4	2,2
	L.	2,5	1,1	2,1	2,0	-	1,7
Byerne		52,1	38,7	48,7	51,9	54,8	52,4
Landdistrikterne		42,4	60,2	46,9	40,5	45,2	41,4
Hele Riget		94,5	98,9	95,6	92,4	100,0	93,8
Sverige		4,2	1,1	3,4	6,4	-	5,3
Andre Lande		0,9	-	0,7	0,9	-	0,7
Ikke oplyst		0,4	-	0,3	0,3	-	0,2
		100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Som tidligere havde Kristiania det betydeligste Antal Fanger, procentvis beregnet 29,0 % Mandfanger og 14,8 % Kvindefanger af de ved Aarets Begyndelse hensiddende samt 29,2 % Mandfanger og 30,1 % Kvindefanger af de i Aarets Løb efter Dom indsatte. I de to foregaaende Aar hørte ligeledes det største Antal hjemme i Kristiania, nemlig af de hensiddende henholdsvis 27,6 % og 28,0 % Mandfanger og 17,7 % og 21,1 % Kvindefanger samt af de indkomne henholdsvis 29,4 % og 29,9 % Mandfanger og 15,2 % og 16,3 % Kvindefanger. Procenttallet af indkomne Kvindefanger fra Hovedstaden er imidlertid i Beretningsaaret næsten dobbelt saa stort som i de to foregaaende Aar.

Fremdeles var ifølge Procenttabellen af det ved Aarets Begyndelse hensiddende Fangebelæg 48,7 % hjemmehørende i Byerne og 46,9 % i Landdistrikterne. Af de hensiddende Mandfanger var fra Byerne 52,1 % og fra Landdistrikterne 42,4 %, medens for Kvindefangernes Vedkommende Forholdet var 38,7 % mod 60,2 %.

Tabel 10 viser, hvormange af Fangerne der ikke tidligere har været straffede, og hvor mange der før har været straffede — og med hvilken Straf. Det fremgaar af denne Tabel og de tilsvarende for 1887—89, at af Fangerne var:

	Hensiddende ved Aarets Begyndelse.						Indsatte efter Dom i Aarets Løb.					
	1 Juli 1889 til 30 Juni 1890.		1 Juli 1888 til 30 Juni 1889.		1 Juli 1887 til 30 Juni 1888.		1 Juli 1889 til 30 Juni 1890.		1 Juli 1888 til 30 Juni 1889.		1 Juli 1887 til 30 Juni 1888.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Ikke tidligere straffede	25,2	69,3	22,3	67,4	24,6	69,0	32,4	45,2	30,7	48,1	26,6	41,3
Tidligere straffede . . .	74,8	30,7	77,7	32,6	75,4	31,0	67,6	54,8	69,3	51,9	73,4	58,7
og af de sidstnævnte :	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1. straffede med anden Straf end Straf- arbeide	17,6	13,1	17,9	9,9	15,9	12,5	24,8	34,2	27,6	31,6	28,6	26,2
2. straffede med Straf- arbeide	57,2	17,6	59,8	22,7	59,5	18,5	42,8	20,6	41,7	20,3	44,8	32,5.

For Bods fængslets Vedkommende skal man efter Direktørens Beretning hidsætte følgende yderligere Oplysninger:

Af de indkomne 182 Fanger var idethele 130 dømt for Tyvsforbrydelse. Af disse var domfældt for:

Tyveri før opnaaet 18aars Alder	2
1ste Gangs Tyveri efter 18aars Alder	12
2den — — — — —	9
3die — — — — —	8
4de — — — — —	1
1ste Gangs Tyveri	52
2den — — — — —	19
3de — — — — —	18

4de Gangs Tyveri	6
5te — —	2
7de — —	1*)

Af de indkomne var:

Ikke tidligere straffede	83
Straffede med Fængsel, Bøder eller Ris.	67
— — — og med Bodsfængsel 1 Gang	11
— — — — — 2 Gange	1
— — — — — 3 —	1
— — — og med Strafarbeide i Fællesanstalt 1 Gang	4
— — — — — 2 Gange	2
— — — — — 3 —	1
— — — — — 4 —	1
— — — — — 8 —	1
— — — og med Bodsfængsel 1 Gang og Strafarbeide i Fællesanstalt 1 Gang	2
— — — og med Bodsfængsel 2 Gange og Strafarbeide i Fællesanstalt 1 Gang	1
— — Bodsfængsel alene 1 Gang	1
— — — — — 2 Gange	1
— — — 1 Gang og Strafarbeide i Fællesanstalt 1 Gang	1
— — Strafarbeide i Fællesanstalt alene 1 Gang	2
— — — i Sverige alene	2**)

Af samtlige 348 Fanger, som i Beretningsaaret hensad i Bodsfængslet, havde 51 eller 14,66 % forhen hensiddet der.

*) I Beretningsaaret 1888—89 var af 129 indkomne Tyvsforbrydere domfældt for:

1ste Gangs Tyveri efter opnaaet 18aars Alder	7
2den — — — — —	6
3die — — — — —	8
4de — — — — —	7
1ste Gangs Tyveri	47
2den — — — — —	16
3die — — — — —	31
4de — — — — —	4
5te — — — — —	3

***) I Beretningsaaret 1888—89 var af de indkomne:

Ikke tidligere straffede	78
Straffede med Fængsel, Bøder eller Ris.	75
— — — og med Bodsfængsel 1 Gang	12
— — — — — 2 Gange	9
— — — Strafarbeide i Fællesanstalt 1 Gang	3
— — — — — 2 Gange	2
— — — Bodsfængsel 1 Gang og Strafarbeide i Fællesanstalt 2 Gange	1
— — Bodsfængsel alene 1 Gang	1
— — — — — 2 Gange	1
— — Strafarbeide i Fællesanstalt alene 2 Gange	2
— — Bodsfængsel 1 Gang og desuden med Strafarbeide i Sverige	1
— — Strafarbeide i Sverige alene	2

Tabel 11 giver Oplysning om de i Aaret 1ste Juli 1886 til 30te Juni 1887 løsladte Fangers Tilbagefald. Sammenlignet med de 2 foregaaende Aar var Forholdet i saa Henseende følgende:

	Af de i Aaret 1884—85 løsladte var tilbagefaldne inden 1ste Juli 1888:						Af de i Aaret 1885—86 løsladte var tilbagefaldne inden 1ste Juli 1889:						Af de i Aaret 1886—87 løsladte var tilbagefaldne inden 1ste Juli 1890:					
	Ialt		af de for Tyveri dømt.		og af de for anden Forbrydelse dømt.		ialt		af de for Tyveri dømt.		og af de for anden Forbrydelse dømt.		ialt		af de for Tyveri dømt.		og af de for anden Forbrydelse dømt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%	%
Bodsfængslet	24,88	-	33,11	-	4,92	-	20,93	-	27,05	-	6,00	-	24,64	-	29,37	-	14,06	-
Akershus Strafanstalt . .	26,53	-	32,00	-	8,70	-	37,14	-	46,00	-	15,00	-	20,48	-	27,42	-	-	-
Trondhjems Strafanstalt .	26,09	-	33,71	-	-	-	30,00	-	35,71	-	11,54	-	21,88	-	21,28	-	23,53	-
Strafanstalten for Kvinder	-	13,76	-	30,23	-	3,03	-	20,63	-	45,83	-	5,13	-	8,14	-	14,29	-	5,17
Samtlige Strafanstalter	25,59	13,76	33,01	30,23	4,55	3,03	26,99	20,63	33,59	45,83	9,37	5,13	23,16	8,14	27,38	14,29	12,75	5,17
	23,16		32,68		3,98		26,02		34,64		8,15		20,23		26,07		10,00	

For Bods-fængslets Vedkommende indtages her følgende i Direktørens Beretning indeholdte mere detaljerede Oplysninger om Tilbagefaldet:

„Tilbagefaldsprocenten for Tidsrummet 1ste Juli 1886 til 30te Juni 1887, hvortil Opgaverne er samlede ved Udgangen af Juni Maaned d. A., altsaa 3 Aar efter den sidste Fanges Løsladelse:

Tid.	Løsladte.	Tilbagefaldne.	Procent.
18 ⁸⁶ / ₈₇	207	51	24,64.

Af de 207 løsladte er altsaa 156 eller 75,36 % ikke tilbagefaldne 3 Aar efter Løsladelsen.

De tilbagefaldne har hensiddet i Fængslet en Tid af:

Tid.	Fra 4 Maaneder. til og med 1 Aar.			Fra 1 Aar til og med 2 Aar.			Fra 2 Aar til og med 3 Aar.			Fra 3 Aar til og med 4 Aar.		
	Løsladte.	Tilbagefaldne.	Procent.	Løsladte.	Tilbagefaldne.	Procent.	Løsladte.	Tilbagefaldne.	Procent.	Løsladte.	Tilbagefaldne.	Procent.
18 ⁸⁶ / ₈₇	150	34	22,67	39	16	41,03	17	1	5,88	1	-	-

Fangernes Alder ved Indsættelsen:

Tid.	Løsladte.	Fra 18 til 30 Aar.	Af disse tilbagefaldne.	Procent.	Over 30 Aar.	Af disse tilbagefaldne.	Procent.
18 ⁸⁶ / ₈₇	207	143	44	30,77	64	7	10,94

Fangernes Brøde (Tyveri eller ikke Tyveri):

Tid.	Løsladte.	Dømte for Tyveri.	Tilbagefaldne.	Procent.	Dømte for anden Brøde.	Tilbagefaldne.	Procent.
18 ⁸⁶ / ₈₇	207	143	42	29,37	64	9	14,06

Opgave over dem, som ikke er dømte for Tyveri:

Forbrydelsernes Art.	Løsladte.	Ikke tilbagefaldne.	Tilbagefaldne.
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed	1	1	-
Forfalskning af offentlige Dokumenter m. m	1	1	-
Drab	3	3	-
Legemsfornærmelse	2	2	-
Løstgængelsesforsøge	11	10	1
Bedrageri og Falsk	30	25	5
Naskeri	3	2	1
Ildspaaesættelse og Assurancesvig	6	6	-
Forbrydelse mod Søfartsloven	6	4	2
Do. mod den militære Straffelov	1	1	-
	64	55	9

Opgave over de tilbagefaldnes nye Brøde:

Før dømte for Tyveri.	Tyveri.	Anden Brøde.	Før dømte for anden Brøde.	Tyveri.	Anden Brøde.
42	41	1	9	6	3

Tilbagefaldet indtraadte:

Tid.	Tilbagefaldne.	Inden 1 Aar.	Procent.	Inden 2 Aar.	Procent.	Inden 3 Aar.	Procent.
18 ⁸⁶ / ₈₇	51	33	64,70	10	19,61	8	15,69

Direkte indkomne eller overflyttede fra Fællesanstalterne:

Tid.	Løsladte.	Direkte fra Jurisdiktionerne.	Tilbagefaldne.	Procent.	Overflyttede fra Fællesanstalterne.	Tilbagefaldne.	Procent.
18 ⁸⁶ / ₈₇	207	194	50	25,27	13	1	7,69

Hvorledes Tilbagefaldsforholdet har stillet sig, regnet efter det Sted, hvor de løsladte tog Ophold ved Udgangen af Fængslet, fremgaar af følgende Sammenstilling:

Tid.	Kristiania.			Andre Byer.			Landdistrikterne.			Sverige og Ulandet.		
	Tilbagefaldne.	Procent.		Tilbagefaldne.	Procent.		Tilbagefaldne.	Procent.		Tilbagefaldne.	Procent.	
18 ⁸⁶ / ₈₇	53	16	30,19	52	12	23,08	88	22	25,00	14	1	7,14.

Af de 207 løsladte var 53 gifte, 4 Enkemænd og 150 ugifte. Af de 51 tilbagefaldne var 4 gifte, 1 Enkemand og 46 ugifte. Af de 156 ikke tilbagefaldne var 49 gifte, 3 Enkemænd og 104 ugifte.

Af de 51 tilbagefaldne blev 27 indsatte i Bods-fængslet, 14 i Akershus Strafanstalt, 9 i Trondhjems Strafanstalt og 1 i Vridsløselille Cellefængsel i Danmark.

Af de 51 tilbagefaldne er 12 eller 23,53 % før tilbagefaldne herfra. Sættes disse ud af Betragtning baade som løsladte og tilbagefaldne, bliver Tilbagefaldsprocenten 20,00 %.

Af de 207 løsladte har 14 paany gjort sig skyldige til Fængselsstraf eller Bøder for kriminelle Forseelser. Regner man disse med som tilbagefaldne, bliver Tilbagefaldsprocenten i Tidsrummet 1886—87 31,40 %.

I Budgetaaret 1886—87 udgik 212 Fanger af Fængslet, af hvilke 1 Fange overførtes til Akershus Strafanstalt, 1 Fange indlagdes paa Gaustad Asyl, 1 Fange afgik ved Døden. 1 Fange har senere hensiddet i Akershus Strafanstalt for Forbrydelse begaaet før hans Indsættelse i Bods-fængslet og 1 Fange har senere begaaet Forbrydelser, men er paa Grund af Utilregnelighed ikke dømt. Disse 5 Fanger er ikke her medregnede.“

Af de 31 tilbagefaldne, der var løsladte fra Fællesanstalterne for Mænd, faldt 15 eller 48,39 % tilbage inden 1 Aar og 7 eller 22,58 % inden 2 Aar efter Løsladelsen.

Med Hensyn til Fangebelægget i Bødsfængslet skal man tilføie følgende i Direktørens Beretning indeholdte Oplysninger:

Af de indkomne 182 Fanger havde 32 eller 17,58 % straffede Slægtninge i sin Familie, 51 eller 28,02 % havde mistet en af sine Forældre eller begge før Konfirmationen eller 15 Aars Alderen, 58 eller 31,87 % havde før denne Alder været udsatte eller paa anden Maade borte fra Hjemmet, af hvilke 4 i Opdragelsesanstalten „Toftes Gave“.

De efter udstaaet Straf eller tilstaaet Benaadning løsladte har hensiddet i Fængslet en Tid af:

Under 6 Maaneder.	Mellem 6 Maaneder og 1 Aar.	Mellem 1 Aar og 2 Aar.	Mellem 2 Aar og 3 Aar.	Mellem 3 Aar og 4 Aar.	Sum.
3	132	47	5	1	188.

D. Disciplinen.

(Régime disciplinaire).

Intet af de i Beretningsaaret forefaldne Brud paa Disciplinen har havt justitiel Tiltale til Følge.

Nogen Undvigelse fandt ikke Sted i dette Beretningsaar, medens Forsøg paa saadan blev gjort saavel i Akershus som Trondhjems Strafanstalt. I førstnævnte Anstalt var den tilsigtede Undvigelse tænkt at skulle foregaa gennem Taglugen paa et Lokale, hvor endel Fanger henlaa under Lægebehandling. I den Hensigt blev de svære Jerngittere i Lugen overfilede. Planen blev imidlertid opdaget i Tide. Hovedmanden sattes strax i Celle og belagdes med Jern. Ved de senere optagne Forklaringer blev det godtgjort, at ogsaa to andre Fanger var delagtige i Rømningsforsøget. Samtlige tre Fanger blev revsede med Hensættelse i Enrum i mørk Celle paa halv Kost hver i 10 Dage.

I Trondhjems Strafanstalt havde en af Fangerne i Slutningen af Beretningsaaret fattet den Plan at opdirke Døren fra vestre Korridor til Kirkens Høistol, for fra denne at komme ned i Kirken, i hvis ene, mod en Have vendende Vindu han vilde overskjære Gitteret og paa denne Maade undvige. Planen blev opdaget, før Angjældende endnu var naaet længer end til at opdirke Døren fra Korridoren, og Angjældende blev — forøvrigt først i Begyndelsen af det følgende Beretningsaar — revset med Nedsættelse fra 5te til 3die Klasse.

Af grovere Brud paa Disciplinen kan anføres følgende, i Direktørernes Beretninger nærmere omtalte Tilfælde:

En i Bods-fængslet hensiddende, noget over 20 Aar gammel, 3die Gang straffet Tyvegut fra Kristiania, der havde begyndt sit Ophold i Fængslet med at optræde truende, hvorfor han var bleven straffet, ringte om Aftenen den 17de September paa sin Klokke. Da Betjenten kom til, slog Luer ud af Lugen i Celledøren. Angjældende havde slaaet Fernis over en Kurv, hvori der laa malede Legetøiheste, og sat Fyr paa Kurven, saaledes at Flammen var temmelig høi og havde antændt Fangens Strømper, der hang paa en Knag paa Væggen. Forøvrigt blev kun Kurven, men ikke Cellen

beskadiget. Under det i Sagens Anledning optagne Forhør angav Fangen, at det havde været hans Mening at blive kvalt af Røgen, idet han var kjed af sit Liv, men at han havde ringet paa for at hindre, at Fængslet brændte ned. Angjældende undgik Tiltale, men blev afstraffet med 5 Dages Vand og Brød i mørk Celle. Efter Direktørens Meddelelse har han senere været som et andet Menneske og har med Energi kastet sig over Malerprofessionen.

I Trondhjems Strafanstalt foretog ligeledes en Fange Forsøg paa Ilds-paasættelse. Det var en 26 Aar gammel, svenskfødt Morder, der hensidder i Strafarbejde paa Livstid. Den 30te November søgte han at antænde en Celle, hvor han var placeret af Sikkerhedshensyn. Angjældende gjorde selv Brandalarm, antagelig for ikke at kvæles af Røgen, der, da Betjenten aabnede Døren, tyk og kvælende væltede ud af Cellen. Angjældende havde stablet Cellens Bøger og Reglementer op under Bordet og sat Ild paa ved Gasblusset. Branden blev strax slukket ved Hjælp af en Assurancesprøite, og Skaden indskrænkede sig til, at tre af Bordets Ben blev forkullede og maatte erstattes med nye. Angjældende havde allerede før under sin Hensidde i Strafanstalten, hvor han indkom den 24de Juli 1889, været yderst egen, pirrelig og trodsig, efter Direktørens Opfatning til sine Tider neppe fuldt tilregnelig. Nogle Dage før Ilds-paasættelsen havde Angjældende imidlertid overdrevet sin sygelige Sindstilstand i saa høi Grad og paa en saadan Maade, at det var tydeligt, at han spillede Komædie. Efter Konference med Stiftamtmanden blev det bestemt, at Direktøren selv skulde revse Angjældende. Denne blev belagt med Jern. Efterat han i 4 Døgn havde ligget i dyrisk Sløvhed og saagodtsom uden at spise, blev han mere tilgjængelig. Han fortalte da, at han efter sine Kammeraters Raad havde anstillet sig sindssyg for at komme paa Asyl, og bad om Forladelse. Jernene blev saa tagne af ham, hvorefter han for sin Forseelse blev afstraffet med 20 Slag Rotting.

En i samme Anstalt inddømt 22aarig svensk Tater, der havde opført sig, som om han var sindssyg, blev den 11te November under den mest voldsomme Modstand indsat i Celle. Her ødelagde han alt, hvad der fandtes af Inventarium, knuste Ruderne og Vindusrammerne og rev Gasledningen ned og snoede den, som om den havde været et Stykke tyndt Taug. Derpaa rev han Madrassen i Strimler og lavede af disse en Strikke, hvori han hængte sig efter at have fastgjort den i Gitteret om Ovnens. Den vagthavende Betjent sprang imidlertid til og fik i sidste Øieblik reddet Angjældende, der blev lænket paa Hænder og Fødder. Han blev nu efterhaanden stille, og efter 4 Timers Forløb gik han ganske i sig selv, erkjendte at han havde anstillet sig sindssyg, bad om Tilgivelse og lovede Bod og Bedring. Han revsedes med 14 Dages lys Celle paa halv Kost og maatte erstatte det ødelagde Inventarium, saalangt hans Arbejdspenge strakte til.

En i samme Strafanstalt hensiddende 24 Aar gammel Lap, der neppe er ganske normal, viste sig den 4de December i høi Grad trodsig mod en Betjent paa Arbejdslokalet og greb tilsidst en Øxe, som han svingede.

Betjenten fik vristet den ud af Angjældendes Haand, hvorefter Angjældende under megen Modstand førtes i Celle, hvor han senere har hensiddet. Han blev desuden straffet med 10 Slag Rotting.

Endelig gjorde en ligeledes i Trondhjems Strafanstalt hensiddende Fange den 19de Marts Forsøg paa at simulere Sindssygdом, ødelagde delvis sit Celleinventar, skreg og hujede, opførte sig usømmeligt og truede med at hænge sig. Han foretog ogsaa Kl. 9—10 om Aftenen et rimeligvis fingeret Forsøg paa at hænge sig i den Hyssing, der var anbragt i Luftventilen. Hans Hænder blev derfor lænkede paa Ryggen, men løsgjordes allerede efter en Times Forløb, idet han da lovede at forholde sig rolig og være snil Gut, et Løfte han ogsaa senere har holdt.

I Beretningsaaret har ialt 7 Fanger været belagte med Jern, deraf 3 i Akershus og 4 i Trondhjems Strafanstalt. Af de første var den ene den ovenfor nævnte Fange, der gjorde Forsøg paa Undvigelse. En anden Fange bar i 37 Dage Jern paa Grund af voldsomme Trudslер. Endelig var den i flere Beretningsaar omtalte Livstidsfange fremdeles lænket i sin Celle fra Beretningsaarets Begyndelse indtil Nat til den 3die November, da han fandt Anledning til at aflive sig ved Hængning. Angjældende, der, naar bortsees fra Jernbelægget og de nøiagtige Visitationer, som han hver Dag maatte undergaa, blev behandlet med den største Mildhed og Overbærenhed, idet man derved søgte at faa ham i nogen Grad blødgjort, og som specielt af Strafanstaltens Præst var omfattet med usædvanlig Interesse, havde ikke iforveien givet nogen Anledning til at formode, at han skulde omgaaes med Selvmordstanker. Han fandtes om Morgenen død i Sengen i siddende Stilling og med Livremmen, hvis ene Ende han havde fastgjort til den i Væggen anbragte Sengekrog, snøret om Halsen. Remmen var saa skjør, at den brast i to, da vedkommende Vagtmester, der kom ind om Morgenen, ganske lempelig vilde løsne den fra Krogen. Det i Sagens Anledning optagne Forhør gav ikke Anledning til nogen Forføining mod nogen af Anstaltens Vedkommende.

Af de 4 i Trondhjems Strafanstalt med Jern belagte Fanger var de 3 den ovenfor omtalte Ildspaesætter og de to Fanger, der forsøgte eller fingerede Selvmord. Den fjerde var den ovenfor omtalte unge Lap, der paa Grund af voldsom Opførsel blev hensat i Celle og legemlig revset. Han var bleven fornærmet over, at en Betjent iagttog ham gennem Kighullet i Døren, og sprang derfor til og stødte Ruden ud med et Kasteskaft. Hans Hænder blev lænkede paa Ryggen, men allerede 5 Timer efter løste, idet Angjældende da lovede at være snil.

Det har af Sikkerhedshensyn været nødvendigt at holde idethele 9 Fanger i Celle kortere eller længere Tid, deraf 6 i Akershus og 3 i Trondhjems Strafanstalt. Af de førstnævnte var den ene den ovenfor omtalte Livstidsfange, der sad i Celle i 125 Dage; de øvrige 5, deraf den ene 2 Gange, hensat i Celle for Trudslер, Voldsomhed og Forsøg paa Undvigelse i tilsammen 114 Dage. Af de i Trondhjems Strafanstalt i Sikkerhedscelle

indsatte Fanger er de 3 nævnte ovenfor. De sad i Celle henholdsvis i 208, 1 og 195 Dage. Den fjerde Fange var den i flere Beretninger omtalte, der de første 60 Dage af Beretningsaaret kun om Eftermiddagen arbejdede paa det fælles Malerværksted, men som fra 29de August blev helt fri for Cellen om Dagen. Han har desuden hele Beretningsaaret igjennem været fri for enhver extraordinær Bevogtning.

Til nærmere Oplysning om de i Beretningsaaret inden Strafanstalterne begaaede Disciplinærforseelser og de for samme anvendte Revselsers hidsættes:

- a) Opgave over Antallet og Arten af de i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 begaaede Disciplinærforseelser (se Side 34).

De Forseelser af denne Art, hvori Fangerne i dette Beretningsaar væsentlig har gjort sig skyldige, har ved Bodsfængslet været Meddelelse til Medfange samt upassende Opførsel og ved Fællesanstalterne Opsætsighed, Ulydighed m. v. samt upassende Opførsel eller ufredeligt Forhold til Medfanger.

- b) Opgave over Antallet og Arten af de i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 for begaaede Disciplinærforseelser anvendte Revselsers (se Side 35).

De i Bodsfængslet i dette Aar hyppigst anvendte Revselsers har været Hensættelse paa Vand og Brød enten i lys eller i mørk Strafcelle.

I Fællesanstalterne har for Mandsfangernes Vedkommende som Revselse hyppigst været anvendt Berøvelse af et af Dagens Maaltider samt Hensættelse i lys Celle paa halv Kost uden Sysselsættelse. For Kvindefangernes Vedkommende har Hensættelse i mørk Celle paa halv Kost i de fleste Tilfælde været anvendt som Revselse.

a) Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.	Opsætsig- hed, Uly- dighed og upassende Opførsel mod Opsynet.		Undvigelse eller Forsøg derpaa.		Slagsmaal, Klammeri eller ufredeligt Forhold til Medfanger.		Upassende Opførsel og un- stændigt Forhold.		Dovenskab og slet Arbejde.		Beskadi- gelse af Inven- tarium m. m.		Rapseri og Uredelig- hed.		Besiddelse af utilladte Gjenstande.		Meddelelse til Medfange eller Forsøg derpaa.		Andre For- seelser.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Akershus Strafanstalt .	8	-	3	-	2	-	14	-	6	-	-	-	3	-	4	-	-	-	-	-	40	-
Trondhjems Strafanstalt	45	-	-	-	17	-	8	-	-	-	1	-	2	-	6	-	-	-	5	-	84	-
Strafanstalten i Kristi- ania for Kvinder . .	-	9	-	-	-	11	-	4	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	26
Tils. Fællesanstalterne .	53	9	3	-	19	11	22	4	6	-	1	-	5	-	10	2	-	-	5	-	124	26
- Bodsfængslet . .	7	-	-	-	-	-	12	-	6	-	-	-	-	-	-	-	15	-	1	-	41	-
Ialt	60	9	3	-	19	11	34	4	12	-	1	-	5	-	10	2	15	-	6	-	165	26
	69		3		30		38		12		1		5		12		15		6		191.	

b)

Aaret 1ste Juli 1889 til
30te Juni 1890.

	Nedsættelse i en lavere Klasse.		Berøvelse af et af Dagens Maaltider.		Hensættelse i Enrum i lys Celle paa hel Kost.				Hensættelse i Enrum i lys Celle paa halv Kost uden Sysselsættelse.		Hensættelse i Enrum i mørk Celle paa halv Kost.		Legemlig Revselse.		I alt.	
	M.	K.	M.	K.	Med Sysselsættelse.		Uden Sysselsættelse.		M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
					M.	K.	M.	K.								
Akershus Strafanstalt	1	-	24	-	1	-	-	-	8	-	4	-	2	-	40	-
Trondhjems Strafanstalt . . .	2	-	25	-	5	-	6	-	42	-	1	-	3	-	84	-
Strafanstalten i Kristiania for Kvinder	-	3	-	-	-	3	-	1	-	1	-	18	-	-	-	26
Tils. Fællesanstalterne	3	3	49	-	6	3	6	1	50	1	5	18	5	-	124	26
	6		49		9		7		51		23		5		150	
	Berøvelse af Tilsyn — med Undtagelse af det nødvendige af Betjentene — forbundet med Nedsættelse i Klasse.		Vand og Brød i ordinær Fangecele.		Vand og Brød i lys Strafcelle.		Vand og Brød i mørk Strafcelle.		Almindelig Fangekost i lys Strafcelle.							
*3 Bodsfængslet	8		2		12		17		2						41	-
I alt															165	26
															191.	

1889—90.

35

Hvor mange Procent af Fangerne i Beretningsaaet har været straffede for Disciplinærforseelser, fremgaar af følgende Opgave:

1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890.	Antal disciplinært afstraffede Fanger.		Samlet Fangebelæg*).		Procent af det samlede Fangebelæg.		Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.		Procent af det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	29	-	348	-	8,33	-	166,72	-	17,39	-
Akershus Strafanstalt .	24	-	353	-	6,80	-	250,77	-	9,57	-
Trondhjems Strafanstalt	44	-	176	-	25,00	-	113,65	-	38,71	-
Strafanstalten i Kristiania for Kvinder . .	-	15	-	250	-	6,00	-	175,89	-	8,53
Tilsammen	97	15	877	250	11,06	6,00	531,14	175,89	18,26	8,53
	112		1 127		9,94		707,03		15,84.	

Af det samlede Antal disciplinært afstraffede Fanger blev i Bodsfængslet 1 Fange straffet 2 Gange, 1 Fange 3 Gange og 3 Fanger 4 Gange; i Akershus Strafanstalt 1 Fange 5 Gange og 2 Fanger 7 Gange; i Trondhjems Strafanstalt 11 Fanger 2 Gange, 5 Fanger 3 Gange, 4 Fanger 4 Gange og 1 Fange 8 Gange samt i Strafanstalten for Kvinder 5 Fanger 2 Gange og 2 Fanger 4 Gange.

Om Fangerens ydre Forhold i sin Almindelighed anfører Direktøren ved Akershus Strafanstalt, at dette i det hele og store taget maa siges at have været upaaklageligt. Den tidligere fremherskende raa og brutale Opførsel i Ord og Handling ligeoverfor Opsynet er efterhaanden bleven sjældnere, og der har saavel paa Arbejdslokalerne som paa Sovelokalene hersket en gennemgaaende Orden, Ro og Stilhed. De altid skjærpede Fordringer med Hensyn til Orden og Disciplin har ikke vakt nogen kjendelig Misnøje, om end en og anden Opvigler har søgt at ægge Kammerater til Modvillie.

Direktørerne for de øvrige Anstalter har ligeledes med Hensyn til Fangerens Opførsel udtalt, at denne i det hele maa siges at have været tilfredsstillende.

*) Antallet af de fra forrige Aar hensiddende og de i Aarets Løb indkomne eller fra andre Strafanstalter overflyttede Fanger.

E. Sjælepleien og Undervisningen.

(Service religieux et scolaire).

Af de af Strafanstaltens Præster og Lærere for Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 afgivne Indberetninger meddeles følgende Uddrag:

B o d s f æ n g s l e t .

Gudstjeneste har regelmæssig været afholdt undtagen under Fængslets Maling og omkring Juletider, da der dels indtraf saa stærk Taage, at man ikke kunde benytte Kirken, der mangler Belysning, idet man ikke kunde se at læse i Kirkestolene, og dels herskede en Influenzaepidemi, som hindrede Tjenesten, idet saavel Præsten som flere af Betjeningen og en hel Del af Fangerne var angrebne af Sygdommen.

2 Fanger har paa Grund af Umedgjørlighed og Vanskeligheden ved at behandle dem delvis været fritagne for at overvære Gudstjenesterne. Det samme gjælder for Beretningsaarets sidste Del endnu en 3die Fange, der bad sig fritaget af konfessionelle Grunde.

Kommunion har været afholdt 9 Gange for idethele 68 Fanger.

Konfirmation har været afholdt en Gang, den 28de Juli, da en svensk, 19 Aar gammel Gut, et forsømt, af Forældre og Slægtninge forladt Barn, blev konfirmeret.

Om Fangernes Forhold udtaler Præsten, at der har været en god Tilfredshedens og Flidens Aand blandt dem.

De i tidligere Beretninger omtalte Mandagsaftenandagter for Betjeningen har været regelmæssig afholdte undtagen i Ferierne. Præsten afholdt 27 Andagter og Lærerne 5.

Undervisningen blev den største Del af Beretningsaaret fortsat som i forrige Beretning anført. Fra 22de April blev Undervisningen forsøgsvis ledet efter et af Præsten udarbejdet Udkast til Bestemmelser om Undervisningen i dens Helhed (jfr. Fangebehandlingsreglementet af 1889 § 11). Efter dette Udkast er Timetabellen følgende:

Mandag.	Tirsdag.	Onsdag.	Torsdag.	Fredag.
8—10 Fm.	8—10 Fm.	10 $\frac{1}{2}$ —11 $\frac{1}{2}$ Fm.	8—10 Fm.	10—11 Fm.
Religion, Regning, Skrivning. for nordre Fløi af 1ste Lærer.	Do. for søndre Fløi af 2den Lærer.	Kirkeskole.	Religion, Regning, Skrivning, for østre Fløi af 3de Lærer.	Sang.

Af de i Beretningsaaret til Afgang førte 193 Fanger afgik 2 ved Døden. 2 blev overførte til Fællesanstalt og 1 sindssyg indlagt paa Gaustads Asyl. De øvrige 188 blev examinerede baade ved Indsættelsen og ved Løsladelsen med følgende Resultat:

Karakter.	Ved Indbringelsen.	Ved Løsladelsen.
1. Kristendomskundskab.		
Meget godt	10	21
Næsten meget godt	17	36
Godt	58	76
Næsten godt	31	23
Temmelig godt	40	27
Næsten temmelig godt	16	3
Maadeligt	15	2
Slet	1	-
2. Læsning.		
Meget godt	26	36
Næsten meget godt	46	49
Godt	67	80
Næsten godt	33	14
Temmelig godt	14	7
Næsten temmelig godt	-	1
Maadeligt	1	1
Slet	1	-
3. Skrivning.		
Meget godt	13	17
Næsten meget godt	21	35
Godt	51	63
Næsten godt	40	26
Temmelig godt	32	26
Næsten temmelig godt	12	9
Maadeligt	7	5
Slet	12	7

Blandt disse 188 Fanger er medregnet de i Beretningsaaret løsladte finske og lappiske Fanger, ialt 5.

Bibliotheket er i Beretningsaaret forøget med 75 Bind.

Akershus Strafanstalt.

Gudstjeneste har været afholdt hver Søn- og Helligdag med Undtagelse af 2 Søndage i Sommertiden, da Kirken paa Grund af Oppudsning ikke kunde benyttes.

Kommunion har været afholdt 5 Gange for tilsammen 137 Fanger.

En Fange blev konfirmeret i Beretningsaaret, en henved 30 Aar gammel, gift Omstreifer, der var et forvildet og moralsk skrøbeligt Menneske.

To Jordfæstelser fandt Sted i dette Beretningsaar. Den ene af de afdøde var den i nærværende Beretnings forrige Afsnit omhandlede Livstidsfange, der Nat til 3die November selv berøvede sig Livet. Præsten udtaler, at hans Dødsmaade, efter hvad man havde Anledning til at erfare, gjorde et rystende Indtryk selv paa flere forhærdede Ulykkeskammerater.

Om Fangernes Forhold udtaler Præsten sig idethele rosende.

Undervisningen er i Beretningsaaret foregaaet efter den i forrige Beretning omtalte Skoleplan. I første Klasses 3 Kurser har deltaget henholdsvis 18, 19 og 12 Fanger, i anden Klasses 3 Kurser 15, 15 og 12, i tredje Klasses 2 Kurser 11 og 10 samt i fjerde og femte Klasses Kursus 16 Fanger.

Læreren har ogsaa i dette Beretningsaar afholdt ugentlige Bibellæsninger over Episteltexterne.

I Beretningsaaret udgik af Strafanstalten ialt 100 Fanger, af hvilke de 2 døde og 1 indlagdes paa Gaustads Sindssygeasyll.

For de øvrige var Resultatet af Examinationen ved Indkomsten og Løsladelsen følgende:

Karakter.	Ved Indbringelsen.	Ved Løsladelsen.
1. Kristendomskundskab.		
Udmærket godt	-	1
Næsten udmærket godt	-	3
Meget godt	16	25
Næsten meget godt	22	45
Godt.	48	22
Næsten godt.	6	1
Temmelig godt.	4	-
Næsten temmelig godt	-	-
Maadeligt.	1	-
2. Læsning.		
Udmærket godt	1	2
Næsten udmærket godt	1	8
Meget godt	16	33
Næsten meget godt	38	37
Godt.	29	12
Næsten godt.	4	2
Temmelig godt.	4	-
Næsten temmelig godt	-	-
Maadeligt	3	2
3. Skrivning.		
Udmærket godt	1	3
Næsten udmærket godt	-	4
Meget godt	7	8
Næsten meget godt	13	23
Godt.	31	29
Næsten godt.	14	10
Temmelig godt.	15	10
Næsten temmelig godt	1	-
Maadeligt.	-	-
Slet	15	10

En Fange blev paa Grund af Døvstumhed ikke examineret i Læsning hverken ved Indkomsten eller Løsladelsen.

Søndagsskolen har været forsat paa samme Maade som i forrige Beretning anført.

Bibliotheket har ogsaa i det forløbne Aar modtaget betydelig Forøgelse, idet der dels er bleven indkjøbt Bøger for omtrent 200 Kroner, dels er modtaget endel som Gave. Bibliotheket har været flittigt benyttet.

Trondhjems Strafanstalt.

Gudstjeneste har fundet Sted hver Søn- og Helligdag, ligesom Bibellæsning regelmæssig har været afholdt hver Onsdags Aften. Disse Bibellæsninger afholdtes vekselsvis af Præst og Lærer. I Fastetiden holdt Præsten en Række Fastebetragtninger.

Kommunion blev forretet 3 Gange for ialt 21 Fanger, af hvilke 5 Fanger nød Sakramentet 3 Gange og 7 Fanger 2 Gange. Desuden nød en af Alderdomssvaghed lidende Fange Nadveren paa Sygesengen.

Konfirmation har ikke været afholdt i Beretningsaaret. Der hensad ved dettes Begyndelse 4 ukonfirmerede Fanger i Anstalten. Den ene af disse fik i det sidste Halvaar extraordinær Undervisning. Den 16de August indsattes i Strafanstalten en 11 $\frac{1}{4}$ Aar gammel Gut, dømt til 8 Maaneders Straf-arbejde for Ildspaesættelse. Denne Gut, der forøvrigt løslodes ifølge Benaadning den 12te Februar, fik lige fra Begyndelsen af September Maaned extraordinær Undervisning, ligesom der i det hele blev truffet omhyggelige Foranstaltninger baade for at fremme hans Opdragelse og hindre hans Paavirkning af fordærvede Fanger. Præsten, der fra Begyndelsen af Oktober selv overtog hans Undervisning i Kristendomskundskab, udtaler da ogsaa om „dette Barn i Fangeklæder“, at han neppe led nogen moralsk Skade i Strafanstalten.

Undervisningen har i alt væsentligt foregaaet som i forrige Beretning omtalt.

Følgende Oversigt viser de skolesøgende Fangers Fordeling paa de enkelte Klasser:

	Ved Skoleaarets Begyndelse.	Optagne i Aarets Løb.	Udgaade i Aarets Løb.	Antal den 30te Juni 1890.
1ste Klasse	10	19	20	9
2den —	5	12	10	7
3die —	6	3	3	6
4de og 5te Klasse	12	2	8	6.

Fangerne har paa en enkelt Undtagelse nær opført sig pent og beskedent paa Skolen.

Lapper og Finner har i dette Beretningsaar udgjort to særskilte Partier, der har modtaget Undervisning hvert paa sit Sprog. I Skrivning, Regning og norsk Læsning har i Aarets Løb 3 Finner og 1 Lap deltaget. De ugentlige Andagtstimer har været afholdte særskilt for Lappe- og Finnepartiet, ligesom Læreren, da en Lap det hele Aar har været syg og derfor ikke kunnet deltage i den fælles Andagt, om Søndagene har holdt særskilt Andagt med denne Fange. Samtlige disse Fanger har efter Læreren Beretning op-

ført sig meget godt, fulgt opmærksomt med og været interesserede i Undervisningen og Andagterne.

I Beretningsaaret udgik ialt af Strafanstalten 63 Fanger. Af disse blev de 11, af hvilke 2 overførtes til Bodsfængslet og 1 henlaa paa Sindssygeasy, ikke examinerede ved Løsladelsen.

Examinationen af de øvrige 52 Fanger havde følgende Udfald:

Karakter.	Ved Indbringelsen.	Ved Løsladelsen.
1. Kristendomskundskab.		
Udmærket godt	-	-
Næsten udmærket godt	1	2
Meget godt	4	5
Næsten meget godt	5	15
Godt	21	17
Næsten godt	5	5
Temmelig godt	11	5
Næsten temmelig godt	2	2
Maadeligt	2	1
Slet	1	-
2. Læsning.		
Udmærket godt	-	-
Næsten udmærket godt	2	3
Meget godt	4	13
Næsten meget godt	10	16
Godt	20	9
Næsten godt	6	5
Temmelig godt	6	5
Næsten temmelig godt	1	-
Maadeligt	1	-
Slet	-	-
3. Skrivning.		
Udmærket godt	-	-
Næsten udmærket godt	1	2
Meget godt	3	1
Næsten meget godt	-	9
Godt	11	12
Næsten godt	3	7
Temmelig godt	12	7
Næsten temmelig godt	5	1
Maadeligt	1	2
Slet	2	1.

Ved Indbringelsen erholdt 2 Fanger aldeles ingen Karakter i Læsning og 14 ingen i Skrivning. Ved Løsladelsen var det samme Tilfældet med henholdsvis 1 og 10 Fanger.

Strafanstaltens Bibliothek har i Beretningsaaret havt en Afgang af 287 Bind uden nogen tilsvarende Tilgang, hvorimod Bibliotheket har gennemgaaet en Revision, der paabegyndtes allerede i forrige Beretningsaar, og i Henhold til hvilken Bøger er blevne reparerede eller indbundne. En af Præsten udarbejdet Katalog over Strafanstaltens Bogsamling er bleven trykt og omdelt til Fangerne, ligesom nye Regler for Bogudlaan er bleven udarbejdede og gjort gjældende fra Udgangen af Januar 1890.

Strafanstalten i Kristiania for Kvinder.

Den geistlige Virksomhed har i det væsentlige foregaaet paa samme Maade som tidligere.

4 Børn er bleven døbte i Strafanstalten.

Kommunion har været afholdt 2 Gange, begge med omkring 60 Nadverdgjæster; desuden har der været udført flere Sygekommunioner.

2 Jordfæstelser af afdøde Fanger har fundet Sted i Beretningsaaret.

Præsten udtaler, at Resultatet af Virksomheden i det hele har været meget tilfredsstillende.

Skolevirksomheden har været drevet i det væsentlige paa den i forrige Beretning omtalte Maade. Skoleplanens Bestemmelse om Kurser er i Beretningsaaret fuldt gennemført.

De skolesøgende Fangers Antal og Fordeling paa Klasserne ved Skoleaarets Begyndelse og Slutning fremgaar af følgende Oversigt:

Ved Aarets Begyndelse.		Ved Aarets Slutning.	
Klasse.	Antal Fanger.	Klasse.	Antal Fanger.
1 a	6	1 a	3
1 b	5		
2 a	27	2 a	13
3 a	30	3 a	27
2 b og 3 b	7		
4 a	26	4 a	16
4 b	20	4 b	15
Ialt	121 Fanger.	Ialt	74 Fanger.

Som det sees, var for Tyvsafdelingens (b-Klassernes) Vedkommende 2den og 3die Klasse slaede sammen. Ved Beretningsaarets Udgang var de 3 nederste b-Klasser midlertidig sløfede.

De lappiske Fanger dannede et Parti for sig, der havde en kombineret Læse- og Religionstime med det lappiske Nytestamente som Læsebog.

Der udgik af Strafanstalten i Beretningsaaret 93 Fanger. Af disse døde 2, Karakterer ved Indsættelsen savnes for 1, og 1, der var syg ved Løsladelsen, blev af den Grund ikke prøvet. For de øvrige 89 var Karaktererne ved Indbringelsen og Løsladelsen følgende:

Karakter.	Ved Indbringelsen.	Ved Løsladelsen.
1. Kristendomskundskab.		
Udmærket godt	1	2
Næsten udmærket godt	-	8
Meget godt	5	31
Næsten meget godt	3	6
Godt.	43	28
Næsten godt.	5	1
Temmelig godt.	20	10
Næsten temmelig godt.	4	1
Maadeligt	7	2
Slet	1	-
2. Læsning.		
Udmærket godt	1	3
Næsten udmærket godt	-	1
Meget godt	9	35
Næsten meget godt	7	3
Godt.	37	28
Næsten godt.	4	1
Temmelig godt.	19	15
Næsten temmelig godt	2	1
Maadeligt	7	-
Slet	2	1

Karakter.	Ved Indbringelsen.	Ved Løsladelsen.
3. Skrivning.		
Udmærket godt	-	-
Næsten udmærket godt	-	2
Meget godt	4	13
Næsten meget godt	3	2
Godt	11	16
Næsten godt.	3	3
Temmelig godt	21	19
Næsten temmelig godt	5	3
Maadeligt	7	7
Slet	10	3

For Skrivning havde 25 Fanger ved Indbringelsen og 21 ved Løsladelsen aldeles ingen Karakter. Det samme var Tilfældet for Læsningens Vedkommende med 1 Fange saavel ved Indbringelsen som ved Løsladelsen.

F. Sundhedstilstanden.

(État sanitaire).

Af Tabel 12 sees, at Antallet af Sygdomstilfælde og af Dødsfald i Beretningsaaret har været:

	Samlet Antal Fanger*).		Antal Sygdomstilfælde.		Deraf behandlede i Sygecelle eller paa Sygeafdeling.		Døde.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	348	-	120	-	15	-	2	-
Akershus Strafanstalt	353	-	314	-	134	-	2	-
Trondhjems Strafanstalt . . .	176	-	290	-	93	-	-	-
Strafanstalten i Kristiania for Kvinder	-	250	-	185	-	98	-	2
Tilsammen	877	250	724	185	242	98	4	2
	1 127		909		340		6.	

Lægerne ved Bodsfængslet og Trondhjems Strafanstalt har derhos, i Lighed med, hvad der fandt Sted i forrige Beretningsaar, foruden om de i Tabellen omhandlede Sygdomstilfælde, der alle har været af den Beskaffenhed, at de har foranlediget vedkommende Fangers hele eller delvise Fritagelse for Arbejde, tillige meddelt Opgave over lettere Sygdomsformer, der dog har medført medikamentøs eller anden Behandling. Antallet af disse er ved Bodsfængslet opført med 298 og ved Trondhjems Strafanstalt med 20.

*) Antallet af de fra foregaaende Aar hensiddende og af samtlige i Aarets Løb indkomne Fanger.

De i Tabellen medtagne Tilfælde er klassificerede i følgende Grupper:

	Epidemiske og andre smitsomme Sygdomme.		Andre indvortes Sygdomme.		Andre chirurgiske Sygdomme og Hud-sygdomme.		Sinds-sygdomme.		Tilsammen.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	78	-	18	-	21	-	3	-	120	-
Akershus Strafanstalt	113	-	162	-	35	-	4	-	314	-
Trondhjems Strafanstalt	172	-	88	-	26	-	4	-	290	-
Strafanstalten for Kvinder	-	79	-	90	-	14	-	2	-	185
Tilsammen	363	79	268	90	82	14	11	2	724	185
	442		358		96		13		909.	

Det samlede Antal i Beretningerne opgivne Sygedage (i eller udenfor Sygecelle eller Sygeafdeling) var følgende:

I Bodsfængslet	933
- Akershus Strafanstalt	6 961
- Trondhjems Strafanstalt	1 219
- Strafanstalten for Kvinder	3 774.

Sygedagenes Antal paa Sygeafdeling eller i Sygecelle og Gjennemsnits-antallet af disse paa hver syg udgjorde:

	Sygedage i Sygecelle eller paa Sygeafdeling.			
	Det hele Antal.		I Gjennemsnit paa hver syg.	
	M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	548	-	36,5	-
Akershus Strafanstalt	5 940	-	44,3	-
Trondhjems Strafanstalt	1 069	-	11,5	-
Strafanstalten for Kvinder	-	3 774	-	38,5
Tilsammen	7 557	3 774	31,2	38,5.

Antallet af de i Aarets Løb i Sygecelle eller paa Sygeafdeling behandlede i Forhold til det samlede Fangeantal, det gennemsnitlige daglige Antal af saadanne syge samt Forholdet mellem dette Antal og det gennemsnitlige Fangebelæg var følgende:

	Syge i Sygecelle eller paa Sygeafdeling.					
	Procent af det samlede Fangebelæg.		Det daglige Gennemsnitsantal.		Det daglige Gennemsnitsantal udgjør følgende Procent af det gennemsnitlige daglige Fangebelæg.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	4,31	-	1,50	-	0,90	-
Akershus Strafanstalt	37,96	-	16,27	-	6,49	-
Trondhjems Strafanstalt	52,84	-	2,93	-	2,58	-
Strafanstalten for Kvinder	-	39,20	-	10,34	-	5,88
Tilsammen	27,59	39,20	20,70	10,34	3,90	5,88.

Dødsprocenten af de i Sygecelle eller paa Sygeafdeling behandlede og af det samlede Fangebelæg har været:

	D ø d e .			
	Procent af de i Sygecelle eller paa Sygeafdeling behandlede.		Procent af det samlede Fangebelæg.	
	M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	13,33	-	0,57	-
Akershus Strafanstalt	0,75*)	-	0,57	-
Trondhjems Strafanstalt	-	-	-	-
Strafanstalten for Kvinder	-	2,04	-	0,80
Tilsammen	1,24*)	2,04	0,46	0,80.

For alle Strafanstalter underet udgjorde — beregnet efter det samlede Fangeantal —:

Procenten af de i Sygecelle eller paa Sygeafdeling behandlede:

for Mandfanger	27,59
- Kvindefanger	39,20
- det samlede Antal af begge Kjøen	30,17

og Dødsprocenten:

for Mandfanger	0,46
- Kvindefanger	0,80
- det samlede Antal	0,53.

*) Her er det i Akershus Strafanstalt indtrufne Selvmord ikke medregnet.

Ifølge Beretningerne for de to foregaaende Aar udgjorde i disse :

	1ste Juli 1888 til 30te Juni 1889.	1ste Juli 1887 til 30te Juni 1888.
	%	%
Sygeprocenten:		
for Mandfanger	17,39	10,60
- Kvindefanger	24,62	19,70
- det samlede Antal af begge Kjøen	18,93	12,64
og Dødsprocenten :		
for Mandfanger	0,78	1,09
- Kvindefanger	0,77	0,38
- det samlede Antal af begge Kjøen	0,78	0,93.

De i Beretningsaaret afdøde Fangers Alder saavel som Dødsarsagerne vil sees af nedenstaaende Oversigt:

	Antal.	Alder.	Dødsarsag.
Bodsfængslet	1	37	Phthisis.
	1	23	
Akershus Strafanstalt	1	58	Pneumonia.
	1	30	Selv mord (Hængning).
Strafanstalten for Kvinder	1	28	Gastritis chronica.
	1	29	Ulcus ventriculi.

Som Sygdomstilfælde, der antages at være foraarsagede af Fængselslivet, er ved Bodsfængslet opgivet 3 Tilfælde af Tuberculose og 2 af Sindssygdom, ved Akershus Strafanstalt 3 Tilfælde af Debilitas nervosa og 4 af Chlorosis et anaemia og ved Strafanstalten for Kvinder 6 Tilfælde af sidstnævnte Sygdomsformer.

Afvielser fra den sædvanlige Fangekost med Tilstaaelse af Sygekost eller Diæt har fundet Sted i efternævnte Antal Dage:

	Antal Dage.			
	Sygekost		Diæt.	Ialt.
	hel.	halv.		
Bodsfængslet ¹⁾	771	-	401	1 172
Akershus Strafanstalt	5 743	81	1 353	7 177
Trondhjems Strafanstalt	353	492	224	1 069
Strafanstalten for Kvinder	1 844	629	1 301	3 774
Tilsammen	8 711	1 202	3 279	13 192.

Sygeudgifterne (2: Totalbeløbet af Udgifter ved Sygebehandlingen) har i Beretningsaaret udgjort:

	Sygeudgifter.	Deraf særskilt for Medikamenter.
	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	2) 1 218,99	943,91
Akershus Strafanstalt	3) 4 819,12	2 452,15
Trondhjems Strafanstalt	4) 2 274,07	622,22
Strafanstalten for Kvinder	5) 1 884,59	1 082,85
Tilsammen	10 196,77	5 101,13.

Til nærmere Oplysning om Sundhedstilstanden i Bodsfængslet hidsættes efter Direktørens Beretning nedenstaaende Tabel vedkommende Fængslets Sygestatistik:

- 1) Ved denne Strafanstalt er desuden uddelt ialt 1 603 særskilte Sygekostmiddage.
- 2) Deraf Kr. 43,23 til Bandager og Forbindingsstoffer, Kr. 176,33 til Sygevin m. v., Kr. 41,47 til sindssyge Fangers Forpleining og Kr. 14,00 til Vagt over syge.
- 3) Deraf Kr. 1 423,25 for sindssyge Fangers Forpleining og Kr. 144,80 for en Difteritpatients Behandling paa Lazareth.
- 4) Deraf Kr. 1 236,40 for sindssyge Fangers Forpleining.
- 5) Deraf Kr. 233,07 for Sygerekvisita og Kr. 90,66 for en sindssyg Fanges Forpleining.

M a a n e d.	Tilgang af Fanger.		Dagligt Gjennemsnit af Fangedage for hver Maaned.	Sygdomme.		Dage paa Sygeafdelingen.	Fuldstændig Arbeidsfrihed.	Delvis Arbeidsfrihed.	Sygelig Forstemning.	Sindssygdøm.	Dødsfald.	Selvmord.	Overflyttede til Fællesanstalt.	Afviste ved Indbringelsen.
	Fangedage for hver Maaned.	Dagligt Gjennemsnit af Fangedage for hver Maaned.		Betydelige.	Mindre betydelige.									
Juli 1889	10	5 022	162,00	15	30	35	26	37	-	1	-	-	1	-
August —	21	5 026	162,13	4	16	17	6	7	-	-	-	-	-	-
September —	19	4 890	163,00	2	21	2	3	1	-	-	-	-	-	-
Oktober —	23	5 313	171,39	2	24	31	23	-	-	-	-	-	-	-
November —	14	5 201	173,37	3	30	30	6	12	-	-	-	-	-	-
December —	17	5 279	170,29	6	21	49	36	2	1	-	-	-	1	-
Januar 1890	8	5 171	166,81	41	36	44	100	8	-	-	-	-	-	-
Februar —	7	4 619	164,96	17	21	105	143	37	-	1	1	-	-	-
Marts —	25	5 130	165,48	8	22	89	85	8	-	1	-	-	-	1
April —	10	5 140	171,33	7	21	85	58	29	-	-	1	-	-	-
Mai —	23	5 254	169,48	11	29	31	44	8	-	-	-	-	-	1
Juni —	6	4 806	160,20	2	27	30	8	8	-	-	-	-	-	-
For hele Budgetaaret 1889—90	*)183	60 851	166,72	118	298	548	538	157	1	3	2	-	2	2.

Af Sindssygdomme eller sygelige Forstemninger forekom i Beretningsaaret ialt 10 Tilfælde i Strafanstalterne, deraf 3 i Bodsfængslet, 4 i Akershus Strafanstalt, 2 i Trondhjems Strafanstalt og 1 i Strafanstalten for Kvinder. I Tabellerne er derhos medtaget 3 Tilfælde, hvori Vedkommende fra forrige Beretningsaar henlaa i Sindssygeasyl.

Om de i Bodsfængslet indtrufne Tilfælde meddeler Lægen:

Den ene sindssyge er omtalt i forrige Beretning. Han var i Bedring, da han den 3die Juli 1889 som uskikket for Cellebehandling blev overført til Fællesanstalt. Herfra blev han den 10de August indlagt til Observation paa Gaustads Sindssygeasyl og udgik efter Benaadning den 30te November næstefter. Af de 2 øvrige var den ene en 22 Aar gammel Tjener, der indkom for 2den Gang den 15de Februar 1890. Under sit forrige Ophold led han ikke af nogen nævneværdig Sygdom, men han var svækket ved Drik og uor-

*) Heri medregnet 1 Fange, der feilagtig blev indsat i Bodsfængslet og senere overført til Akershus Strafanstalt, hvor han i nærværende Beretning er betragtet som direkte indkommen. Tabellerne har saaledes kun 182.

dentligt Liv samt ved gjentagne Straffe med Vand og Brød. Efter Løsladelsen den 21de Oktober 1889 var han kun 2 Dage i Frihed, før han atter begik Tyveri og anholdtes. Ved Indkomsten paany var han bleg og klagede over Anfald af Svindel og Sortnen for Øinene, men forøvrigt kunde intet abnormt bemærkes i hans Væsen eller ved hans Sindstilstand. Allerede den 18de Februar — altsaa kun 3 Dage efter hans Indkomst — fik han et Anfald af en Raptus maniacalis. Han blev forpleiet i Fængslet, indtil der kunde skaffes Plads for ham paa Gaustad, hvorhen han bragtes den 4de Marts 1890. I det andet Tilfælde var Fangen en 22 Aar gammel Matros, der indkom 2den September 1889 for Tyveri. Han var hereditært belastet; 2 af hans Farbrødre havde været sindssyge; hans Fader havde været i Straf for Tyveri. Han var hengiven til Onani og svækket heraf og ved Rangel og Drik, ligeledes havde han misbrugt Tobak i høi Grad. Han begyndte kort efter Indkomsten at klage over Beklemmelse og Angst, samt over Søvnløshed. I Begyndelsen af Januar optraadte Hallucinationer med Stormandsideer; han var snart heftig, vred og opfarende, snart mere nedstemt og mismodig. Da han som Regel arbeidede, og en passende Behandling og Forpleining her kunde ydes ham, lod man ham forblive i Fængslet, indtil han den 12te April 1890 fik Benaadning. Han blev derefter indlagt paa Gaustad.

For sygelig Forstemning er udenfor Sygelisten opført en Tjenestegut fra Førde, Recidivist. Under sin første Hensiddende i Fængslet — fra 13de Oktober 1888 til 3die Mai 1889 — led han af Vrangforestilling, en fix Ide, idet han paastod, at man holdt ham tilbage her udover hans Straffetid. Der syntes imidlertid ogsaa at ligge Trods og Stivsind til Grund herfor, og ved Løsladelsen gik han — om end stiltiende — ind paa, at han havde taget feil. Ved Indkomsten paany den 6te Oktober 1889 var han noget anæmisk, men ellers fuldkommen klar; dog det varede ikke længe, førend en lignende Vrangforestilling begyndte at opstaa hos ham; han paastod nemlig, at han havde faaet Benaadning og skulde løslades allerede til Nytaar; nu begyndte han ogsaa at lide af Præcordialangst, og som uskikket for Ensomheden blev han den 19de December 1889 overflyttet til Akershus. Efterat have faaet Benaadning blev han derfra indlagt paa Gaustad i Juni Maaned 1890.

Endelig omtaler Lægen en 19½ Aar gammel Skrædder, der indkom den 9de August 1889 for Tyveri. Han var bleg, slap og forranglet; gjentagne Gange havde han været straffet med Vand og Brød. Af Politilægen var han anset for at have „lidt af en mental Exaltationstilstand, fremkaldt ved Udsvævelser i sexuel Retning og overdreven Øldrikning“. Den 13de December 1889 modtog han i Fængslet et Besøg af sin Kjæreste, og blev, som det syntes, derunder vred og opbragt paa hende. Kommen tilbage til Cellen skar han venstre Radialpulsaaere over; han led et betydeligt Blodtab. Den følgende Dag sad han hensunken, sløv og apathisk; han vilde ikke svare, heller ikke vilde han tage Næring til sig. Hertil blev han dog tvungen. Siden opførte han sig ordentligt, men var mut og stur. Noget sindssygeligt kunde ikke

bemærkes. Han var en lidenskabelig og heftig Person, udisciplineret, trodsig og stivsindet.

Af de i Akershus Strafanstalt forekommende Tilfælde af Sinds sygdom angik det ene den i forrige Beretning som No. 5 omtalte Fange, der ogsaa i hele det forløbne Beretningsaar har opholdt sig i Strafanstalten. Lægen udtaler om ham, at han er sløv og slap og lider af en hel Del virkelige og flere indbildte Onder, er ustadig og udygtig til Arbeide, og at han vel ikke egentlig kan kaldes sindssyg, men dog langtfra er normal.

Den anden sindssyge Fange var en i September 1888 fra Trondhjems Strafanstalt overflyttet, 27 Aar gammel Tjenestegut fra Jarlsberg, der havde en samlet Straffetid af 11 Aar for Tyvsforbrydelser, Ildspaaættelse og Forsøg paa Mordbrand. Han var fra første Stund af underlig, taus, lidet tilbøielig til at svare paa Tiltale og aldeles utilbøielig til at arbeide. Efter et af Angjældende foretaget Forsøg paa Selvmord ved Hængning, under hvilket imidlertid Strikken brast, blev der holdt Vagt over ham Nat og Dag, og han laa nu maanedsvist tilsengs, sløv og aldeles ligegyldig for alt omkring ham. Strafanstaltens Direktør indgik derefter i Mai 1890 med Andragende om Angjældendes Benaadning. Han skildredes heri som en i aandelig Henseende meget afstumpet, næsten idiotisk Person, fra hvis apatiske, næsten dyriske Tilstand der ikke kunde øines Haab om at bringe ham ud. Andragendet blev afslaaet, særlig af Hensyn til Angjældendes lange Straffetid; men paa Justits-Departementets Foranledning blev han den 27de Juni indlagt til Observation paa Gaustads Asyl.

Den 3die var en 44 Aar gammel, tidligere flere Gange straffet Omstreifer fra Akershus, der indkom i April 1889 for Tyvsforbrydelse og Legemsfor nærmelse. Han havde tidligere i Aarenes Løb været undersøgt for Sinds sygdom af 12 forskellige Læger med høist forskjelligt Resultat. Han synes imidlertid efter disse Undersøgelser at have været en af Drik og sexuel Udsvævelse legemlig svækket Person med nedtrykt Sindsstemning og af svag Intelligens og Moral. I Strafanstalten tilbragte han for det meste Tiden i en ligegyldig Sløvhedstilstand, svarede neppe paa Tiltale og vilde intet bestille. Af og til blev han hidsig og vred, men sank snart atter sammen i sin vanlige Døs. Den 21de Januar 1890 udgik han efter Benaadning.

Den 4de var en i Juli 1889 for Falsk indkommen Gaardbruger fra Bratsberg, der den hele Tid viste sig ubehagelig, tvær, grætten og uvillig til alt under Paaskud af et Utal af sygelige Fornemmelser overalt, uden at gjen- tagne Undersøgelser viste andet, end at samtlige Funktioner var i Orden.

Af de 4 i forrige Beretningsaar paa Gaustad indlagte sindssyge Fanger blev de 3 i Aarets Løb løsladte efter Benaadning, medens den 4de undveg fra Asylet den 8de August 1889 og først blev paagrebet igjen den 4de December 1890.

De 2 i Trondhjems Strafanstalt forekommende Tilfælde af Sinds sygdomme blev begge behandlede i Sindssygeasyl.

No. 1 var den i forrige Beretning først omtalte Person. Han blev allerede den 14de Oktober igjen overført til Rotvolds Asyl, hvor han ved Beretningsaarets Udløb fremdeles henlaa.

No. 2 var den sammesteds som No. 5 omtalte Fange. Efter det i forrige Beretning beskrevne Anfald af Raseri bedredes han betydelig og var senere lydig og rolig, men havde et fjøllet Væsen, der var til Munterhed for hans Medfanger. Den 16de September 1889 blev han indlagt paa Rotvold, hvorfra han den 5te November blev løsladt ifølge Benaadning.

2 denne Strafanstalt vedkommende Fanger, der allerede før Beretningsaarets Begyndelse henlaa under Behandling i Rotvolds Asyl, omtalte den ene i Beretningen for 1887—88 som No. 3 og den anden i forrige Beretning som No. 4, blev ligeledes begge i Beretningsaarets første Halvdel løsladte ifølge Benaadning.

2 Fanger simulerede i denne Strafanstalt Sindssygdom og Epilepsi. Af disse er den ene nærmere omtalt under Afsnittet om Disciplinen. Da Medfangerne spottede over denne Persons Mangel paa Udholdenhed under Simulationen, skulde den anden Fange vise sine Kammerater, hvorledes en Simulant skal bære sig ad. Da Lægen en Aften Kl. 9 blev budsendt, fandt han Angjældende liggende paa Sygestuen i tilsyneladende bevidsløs Tilstand under vedholdende stærke, krampelignende Bevægelser og med blodig Fraade om Munden. Bedrageriet blev imidlertid snart opdaget, og et kraftigt Stød af den elektriske Induktionsmaskine kurerede øieblikkelig Fangen, der meget ydmygt bad om Forladelse.

Den i Strafanstalten for Kvinder af Sindssygdom angrebne Fange var et 28 Aar gammelt, tidligere straffet, noget fordrukkent offentligt Fruentimmer fra Kristiania, der var indkommen 2den November 1889 for 3die Gangs Tyveri. Hun blev i den sidste Del af sit Ophold i Strafanstalten urolig, støiende og voldsom og vilde ikke spise eller arbeide. Hun behandledes i Celle og blev ogsaa bedre inden sin Løsladelse den 16de Oktober 1890, men var dog fremdeles underlig.

Den i forrige Beretning omtalte Kvindefange, der blev indlagt paa Gaustads Asyl, vendte ikke tilbage til Strafanstalten inden sin Løsladelse i Mai 1890.

Om Sundhedstilstanden i Bods fængslet udtaler Lægen, at den i første Halvdel af Beretningsaaret var god, idet dog den i forrige Beretning omtalte Gastroenteritepidemi fortsattes til ud i Juli Maaned. Strax over Nytaar 1890 trængte den herskende Influenzaepidemi ind i Fængslet og rasede omkring en Maaned. Ialt er opført et Antal af 65 af Sygdommen angrebne; men hertil kommer flere lettere Tilfælde, der ikke medførte Arbeidsfrihed eller krævede Lægebehandling, saaledes at henved 100 Fanger hjemsøgte af Sygdommen. Den optraadte i Fængslet som ellers paa sin polymorphe Maade, dels og hyppigst med katarrhalske, dels med gastriske og dels med cerebrale og nervøse Symptomer. I flere Tilfælde trak Sygdommen i Langdrag, der kom

Recidiver, og den efterlod Mathed og Svækkelse; i et Tilfælde var den ledsaget af dobbeltsidig croupøs Pneumoni. Paa brystsvage udøvede Sygdommen især en uheldig Indflydelse, og der er al Sandsynlighed for, at den i enkelte Tilfælde bragte latent Tuberculose til Udbrud og til at antage et akut Forløb, der i kort Tid medførte Døden. Farsoten fyldte i kort Tid Sygeafdelingen, hvis Celler ikke strakte til, saa at der maatte indrettes Sygeceller inde i Fængslet. Medicinforbruget steg sammen med Anvendelsen af Sygekost og Diæt, ligesom Extraforpleining maatte tilstaaes i større Udstrækning.

Der indtraf 3 Tilfælde af Phthisis i Fængslet, og alle medførte Døden, for 2 Fanger i Fængslet og for den 3die, en 21 Aar gammel Dagarbejder, paa Sygehus, hvor han indlagdes ved sin 14 Dage før Dødsfaldet indtrufne Løsladelse. I alle disse Tilfælde anføres Influenzaen som det Moment, der bragte Brystsygdommen til at tage en afgjørende Vending.

Lægen anfører sluttelig, at flere Forbedringer af sanitær Art er indførte i dette Beretningsaar, saaledes Anbringelse af Vandlaase, Igjenfyldningen af den store Kloakcisterne udenfor Fængselsmuren og Anskaffelse af hvide Fayancespyttebakker istedetfor de gamle af Jern.

Lægen ved Akershus Strafanstalt anfører i sin Beretning, at ogsaa i denne Anstalt Influenzaepidemien har krævet mange Ofre, idet 76 Personer har været angrebne af Sygdommen. Heller ikke her var under denne Epidemi Sygeafdelingen stor nok for alle de angrebne, som derfor for en Del maatte behandles paa de almindelige Sovekølede. Umiddelbart efter udbrød en Epidemi af Angina, der angreb 28 Individuer.

Om Fangeenes Helbredstilstand i Almindelighed bemærker Lægen, at der paa et Antal af ialt 357 observerede Personer er noteret 125 drikfældige, deraf 34 meget drikfældige, nogle i den Grad, at de har haft Delirium tremens. Man kunde utvivlsomt, udtaler Lægen, med god Grund opføre adskillige af disse som lidende af kronisk Alkoholisme. Naar saa Alkoholen efter en Tids Ophold i Strafanstalten er svedet ud, optræder Eftervirkningerne paa Fordøielsesorganerne, nu saameget føleligere for Vedkommende, da de ikke her kan døves ved ny Tilførsel af Alkohol. Og hertil kommer, da flere af disse Personer tillige er hengivne til sexuel Udskeielse, Debilitas nervosa og Anæmi. Lægen anfører videre, at han, hvad Behandlingen i Almindelighed angaar, har søgt at indskrænke Brugen af alle med Alkohol tilberedte Medikamenter og aldeles er ophørt med til dagligt Brug at anvende flere saadanne. Han bestræber sig idethele for at medicinere saa lidet som muligt, og anvender varme og kolde Bad og diætetisk Behandling.

Sluttelig anfører Lægen, at det af de faa Tilfælde, hvor man kan sige, at Fængselslivet har foraarsaget Sygdom, og af de mange Tilfælde af Tiltagen af Vægt under Opholdet i Strafanstalten fremgaar, at Fangeenes Helbred i det hele taget ikke lider under Straffetiden.

Lægen ved Trondhjems Strafanstalt anfører, at Influenzaen, der heller ikke har kunnet stænges ude fra denne Anstalt, i det hele taget har

været mild og uden at være kompliceret med Betændelse af vigtigere Organer. Derimod er man gaaet fri for Difterit, hvilken Sygdom herjede slemt i Trondhjem og de nærmest Byen liggende Distrikter. Intet Dødsfald fandt Sted i Anstalten i Beretningsaaret; derimod døde en af Lungetæring lidende, ifølge Benaadning løsladt Fange senere paa Trondhjems kommunale Sygehus.

Flere Forbedringer i hygienisk Henseende er foretagne i dette Beretningsaar.

Ved Strafanstalten for Kvinder forløb ogsaa Influenzaen mildt, om end flere Fanger fik Tilbagefald. Der optraadte et Tilfælde af Difterit, der blev behandlet paa Lazareth. I Aarets Løb fandt 5 Barnefødsler Sted i Anstalten; 1 af Børnene døde.

Tabel 13 viser Resultatet af de i Beretningsaaret udgaaede Fangers Veining. Af Tabellen fremgaar følgende:

	Vundet i Vægt.	Tabt i Vægt.	Uforandret Vægt.
	%	%	%
Bodsfængslet	32,5	61,8	5,7
Akershus Strafanstalt	52,4	36,9	10,7
Trondhjems Strafanstalt	77,6	22,4	-
Strafanstalten for Kvinder	37,4	50,5	12,1.
Tilsammen	43,9	48,7	7,4.

Til Sammenligning hidsættes Resultatet af den i de 2 foregaaende Aar foretagne Veining af Fangerne for samtlige Strafanstalter underet:

	Vundet i Vægt.	Tabt i Vægt.	Uforandret Vægt.
	%	%	%
1887—88	47,1	48,2	4,7
1888—89	46,4	47,8	5,8

Som det sees, var ogsaa i dette Beretningsaar over Halvparten af de fra Strafanstalterne løsladte Fanger tiltaget eller ialfald ikke gaaet ned i Vægt. Forøvrigt er Aarets Resultat noget daarligere end de to foregaaende Aars, hvilket er at tilskrive det store Vægttab hos Kvindefangerne. Ved samtlige Mands-

anstalter var i Beretningsaaret Procenten af Fanger med Vægttab mindre end i det foregaaende Aar, et Resultat, der særlig for Trondhjems Strafanstalts Vedkommende er fremtrædende.

Sygeligheden hos Strafanstalternes Opsynspersonale i Beretningsaaret sees af følgende Uddrag af Sygelisterne:

	Fra forrige Aar.		Tilkomne i Aarets Løb.		Tilsammen.		Helbredede.		I Bedring.		Uhelbredede.		Døde.		Tilbage-liggende ved Aarets Ud-gang.	
	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.	M.	K.
Bodsfængslet	-	-	59	-	59	-	56	-	2	-	-	-	-	-	1	-
Akershus Strafanstalt . .	2	-	21	-	23	-	19	-	3	-	1	-	-	-	-	-
Trondhjems Strafanstalt .	-	-	19	-	19	-	18	-	-	-	-	-	-	1	-	
Strafanstalten for Kvinder	-	-	2	7	2	7	2	7	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	2	-	101	7	103	7	95	7	5	-	1	-	-	2	-	
	<u>2</u>		<u>108</u>		<u>110</u>		<u>102</u>		<u>5</u>		<u>1</u>		<u>-</u>		<u>2</u>	

G. Arbeidsvirksomheden.

(Occupation des prisonniers).

Arbeidsvirksomheden har ogsaa i dette Beretningsaar været drevet paa væsentlig uforandret Maade.

Følgende Oversigt viser, hvor stor Del af Fangetallet, procentvis beregnet, 1) har været beskjæftiget med indtægtsgivende Arbeide, 2) har været anvendt i Anstaltens egen Tjeneste, 3) har været arbeidsudygtig:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Trondhjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten for Kvinder.	I Gjennemsnit for samtlige Straf- anstalter.
	%	%	%	%	%
Beskjæftigede med indtægts- givende Arbeide	82,3	77,8	75,9	72,2	77,0
Do. i Anstaltens egen Tjeneste	16,5	11,6	18,2	17,6	16,0
Arbeidsudygtige	1,2	10,6	5,9	10,2	7,0
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0.

Det gjennemsnitlige Antal Fanger, der i Beretningsaaret har været beskjæftiget ved hver af de væsentligste Arbeidsgrene, har omtrent været følgende:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Trondhjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten for Kvinder.	Tilsammen.	
	M.	M.	M.	K.	M.	K.
Snedkerarbeide	32	45	30	-	107	-
Legetøisarbeide, Træskjærer- arbeide etc.	31	21	16	-	68	-
Skomagerarbeide	10	13	4	1	27	1
Skrædderarbeide	4	7	-	-	11	-
Stenhuggerarbeide.	-	27	-	-	27	-
Smedarbeide	1	24	4	-	29	-
Murarbeide	-	5	-	-	5	-
Spinding, Vævning og dermed i Forbindelse staaende Ar- beider	2	-	-	69	2	69
Kurvmager- og Stolmager- arbeide	10	2	6	-	18	-
Malararbeide	7	12	6	-	25	-
Mattebinding samt Uld- og Drevplukning	25	18	10	10	53	10
Dreierarbeide	5	9	3	-	17	-
Bødkerarbeide	-	1	1	-	2	-
Blikkenslagerarbeide	1	5	2	-	8	-
Sadelmagerarbeide	1	4	2	-	7	-
Vask	-	-	-	36	-	36
Søm og Strikning	-	-	-	29	-	29
Klistring af Æsker o. l.	5	-	-	-	5	-
Bogbinderarbeide	-	1	-	-	2	-

Forholdet mellem virkelige Arbeidsdage og Dage uden Arbeide — det er Helligdage, Sygedage, Dage, hvori Arbeidsfrihed paa Grund af Sygelighed har været tilstaaet, samt Dage i Strafcelle uden Sysselsættelse — har i Beretningsaaret været:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Trondhjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten for Kvinder.	Til- sammen.
Samlet Antal Fangedage	60 851	91 532	41 481	64 201	258 065
Deraf: Dage med Arbeide	50 039	66 975	32 920	49 913	199 847
— uden —	10 812	24 557	8 561	14 288	58 218
Af 100 Dage med Arbeide	82,23	73,17	79,37	77,74	77,44
Fangedage — uden —	17,77	26,83	20,63	22,26	22,56.

Over Udbyttet af Arbeidsvirksomheden ved Strafanstalterne
hidsættes følgende fra Statsregnskabet hentede Oversigt:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Trondhjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten for Kvinder.	Til- sammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bruttoindtægterne har efter Stats- regnskaberne udgjort	61 740,48	98 839,46	42 203,80	95 491,92	298 275,66
Udgifterne til Materialier m. v. har efter samme andraget til .	32 635,63	62 547,79	21 179,30	51 645,58	168 008,30
Den rene Indtægt af Fangernes Arbeide bliver altsaa	29 104,85	36 291,67	21 024,50	43 846,34	130 267,36.

Fordeles denne Arbeidsfortjeneste paa det gennemsnitlige daglige Fange-
belæg, fremkommer følgende Resultat:

	Udbytte for hver Fange.	
	aarlig.	daglig.
	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	174,57	0,48
Akershus Strafanstalt	144,72	0,40
Trondhjems Strafanstalt	184,99	0,50
Strafanstalten for Kvinder	249,28	0,68
Samtlige Strafanstalter underet	184,25	0,50.

Fordeles Arbeidsfortjenesten paa de virkelige Arbeidsdage, stiller For-
holdet sig saaledes:

	pr. virkelig Arbeidsdag for hver Fange. Kr.	I Beretningsaaet 1888—89 var Fortjenesten pr. Fange og Arbeidsdag følgende: Kr.
Bodsfængslet	0,58	0,48
Akershus Strafanstalt	0,54	0,50
Trondhjems Strafanstalt	0,64	0,64
Strafanstalten for Kvinder	0,88	0,74
Samtlige Strafanstalter underet	0,65	0,57.

Hvor stor Del af Bruttoindtægterne falder paa Arbeide- for Strafanstal-
terne selv og hvor stor Del paa andet Arbeide, fremgaar af følgende Opgave:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Strafanstalten for Kvinder.	Til- sammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Arbejdet Fabrikata til Salg og udført Arbejde for fremmede	47 470,31	79 456,20	31 592,41	79 074,25	237 593,17
Til Strafanstalternes eget Brug .	14 270,17	19 383,26	10 611,39	16 417,67	60 682,49.

Hvad angaar de af Fangerne optjente Arbejdspege og disses gjennemsnitlige Fordeling paa hver Fange, der har været tilstaaet Arbejdspege, stiller Forholdet for Beretningsaaret sig saaledes:

	Optjente Arbejdspege.	Antal Fanger, der har været tilstaaet Arbejdspege.	Gjennemsnitlig For- tjeneste for hver af disse Fanger.	
			aa-rlig.	pr. Arbejdsdag.
	Kr.		Kr.	Kr.
Bodsfængslet	1 998,34	305	6,55	0,02
Akershus Strafanstalt	2 947,20	201	14,66	0,05
Trondhjems Strafanstalt	1 561,95	116	13,47	0,04
Strafanstalten for Kvinder	2 666,41	196	13,60	0,04
Tilsammen	9 173,90	818	11,22	0,04.

Aaret er her regnet til 304 Arbejdsdage.

Følgende Opgave viser Antallet af de Fanger, der i Aarets Løb har benyttet sig af den i Reglementet hjemlede Adgang til for optjente Arbejdspege at understøtte trængende Ægtefælle, Børn eller Forældre, samt Summen af de i dette Øiemed udbetalte Beløb:

	Antal Fanger.	Hjemsendte Beløb.
		Kr.
Bodsfængslet	8	50,00
Akershus Strafanstalt	32	335,26
Trondhjems Strafanstalt	26	242,50
Strafanstalten for Kvinder	25	173,00
Tilsammen	91	800,76.

Værdien af Fabrikatbeholdningerne ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning var følgende:

	Værdien af Beholdningerne af Fabrikata.		Forøgelse eller Formindskelse i Beretningsaaret.
	1ste Juli 1889.	30te Juni 1890.	
	Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	14 320,83	10 926,82	÷ 3 394,01
Akershus Strafanstalt	44 736,08	55 275,87	+ 10 539,79
Trondhjems Strafanstalt	49 942,05	29 378,90	÷ 20 563,15
Strafanstalten for Kvinder	45 131,71	55 928,32	+ 10 796,61
Samtlige Strafanstalter underet	154 130,67	151 509,91	÷ 2 620,76.

Som det sees, har Beholdningerne ogsaa i dette Beretningsaar idethele været synkende. Nedgangen gjælder dog kun Bodsfængslet og Trondhjems Strafanstalt, ved hvilken sidste der har fundet en større Realisation Sted af ældre, tildels ukurante Fabrikata. Ved de to øvrige Strafanstalter er Beholdningerne stegne ikke ubetydeligt i Beretningsaaret.

Efter disse almindelige Bemærkninger hidsættes følgende Uddrag af det i de indkomne Beretninger meddelte vedkommende Arbeidsvirksomheden ved de enkelte Strafanstalter:

Bodsfængslet. Værksdriften har udviklet sig ikke ubetydelig. Efter at man den 11te Oktober havde ophørt med Klistring af Fyrstikæsker, idet saavel Præst som Læge havde meget imod dette Arbeide, der ikke hører til det sundeste Cellararbeide, kastede man sig over Legetøisfabrikationen, navnlig Spikning af Heste, et godt Arbeide, der aldrig mangler Afsætning, idet bl. a. aarlig flere Tusinde Heste gaar til Sverige. Der har hersket stor Flid blandt Fangerne, og de to Betjente, der forestaar Snekker- og Smedeafdelingerne, har lagt megen Flid og Interesse for Dagen. Baandsagen viser sig mere og mere betydningsfuld for den hele Værksdrift.

Akershus Strafanstalt. Direktøren anfører, at Arbeidsdriften i Beretningsaaret, bortset fra Vanskeligheden ved at beskæftige et forholdsvis stort Antal gamle, skrøbelige og arbeidsudygtige Fanger, ogsaa har været lammet i meget stor Udstrækning af de Anstalten overgaede Epidemier, der varede i længere Tid og hvorunder daglig indtil 100 Mand var sygemeldte og fritagne for Arbeide. Der har forøvrigt ogsaa været adskilligt at udsætte paa

Fangernes Flid, og Arbeidet har for fleres Vedkommende ikke gaaet saa raskt fra Haanden, som ønskeligt kunde være.

Trondhjems Strafanstalt. Af de tidligere Arbeidsgrene er i Beretningsaaet Notbinding paa Grund af manglende fordelagtig Afsætning ganske indstillet. Ligeledes er Stenhugning, efterat de dygtigste Arbeidere i dette Fag i forrige Beretningsaar var bleven overførte til Akershus Strafanstalt, indskrænket til en Ubetydelighed.

I Slutningen af Beretningsaaet blev i et af Arbeidslokalerne opstillet en 2 Hestekræfters Gasmotor til Drift af Anstaltens Baandsag.

Som i Beretningen for 1887—88 anført, blev der Høsten 1887 oprettet et Filialudsalg i Bergen til Afsætning af Strafanstaltens Fabrikata. Dette Udsalg bestyredes af et Firma, der havde leiet endel Lokaler i den nedlagte Bergens Strafanstalt. Ved et i Henhold til Storthingets Beslutning af 1ste Juli 1889 og Kgl. Resol. af 23de November næstefter afsluttet Mageskifte blev en Del af Strafanstaltens Grund med paastaaende Bygninger, deriblandt ogsaa det af ovennævnte Firma benyttede Udsalgslokale afstaaet til Bergens Kommune. Dette medførte, at det nævnte Firma blev opsagt til April Flyttetid 1890. Da Firmaet samtidig opløstes og Indredning af et nyt Lokale for Filialudsalget antoges forbunden med forholdsvis betydelig Udgift, blev Udsalgets Nedlæggelse taget under Overveielse. De i denne Anledning af Trondhjems Strafanstalts Vedkommende afgivne Erklæringer gik ud paa, at de ved Filialudsalgets Oprettelse i 1887 bestaaende Forhold nu var væsentlig forandrede, idet Strafanstaltens Lager af Fabrikata siden den Tid var gaaet ned til under det halve, samtidig som Tilgangen af nyt Fabrikat var stærkt aftaget paa Grund af det mindre Fangetal og den større Kjøbeevne hos Publikum. Da saaledes nu Hovedudsalget antoges at kunne afsætte alt Strafanstaltens Fabrikat, og samtidig Filialen medførte ikke saa faa Udgifter for Anstalten i Form af Fragt, Provision, etc, antog man, at den burde nedlægges.

Overensstemmende med Justits-Departementets Skrivelse af 1ste Marts 1890 fandt derpaa Nedlæggelsen Sted til April Flyttetid næstefter. Den Del af Beholdningen, der ikke forinden havde ladet sig realisere i Bergen, blev returneret til Strafanstalten i Trondhjem, hvor der saaledes modtoges Fabrikata til et Beløb af Kr. 1 357,19.

Filialudsalgets Omsætning fra Beretningsaarets Begyndelse og til Nedlæggelsen androg til Kr. 10 661,76.

Strafanstalten for Kvinder. Arbeidsvirksomheden har i alt væsentligt været drevet paa samme Maade som foregaaende Aar.

Et Beløb af Kr. 4 264,75 er medgaaet til Anskaffelse og Reparation af Arbeidsredskaber og til Reparation af Maskiner, Axler, Lagre og Remskiver m. v.

H. Forpleiningen.

(Alimentation des prisonniers).

Ligesom tidligere er Fangernes Forpleining foregaaet udelukkende for Strafanstalternes egen Regning og paa væsentlig uforandret Maade.

Som foran nævnt, er det bestemt, at den siden Marts 1889 indførte Forandring i Kvindeanstaltens Spisereglement indtil videre skal bibeholdes.

Følgende Oversigt viser, hvad Udgifterne ved Fangernes Bespising ved de forskellige Strafanstalter har andraget til:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Strafanstalten for Kvinder.	Alle Strafanstalter underet.
De samlede Udgifter har efter Statsregnskabet andraget til Kr.	18 271,68	31 224,85	13 684,79	17 124,23	80 305,55
Aarlig Udgift pr. Fange	109,60	124,52	120,41	97,36	113,58
Daglig —	0,30	0,34	0,33	0,27	0,31.

Ved Affattelsen af denne Oversigt er taget Hensyn til Værdien af Beholdningerne ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning, derimod ikke til Lønninger af Kjøkkenbetjente eller Udgifter til Brændsel og Inventarium, og heller ikke til de ved Salg af Affald m. v. af Spiseindretningen faldne Indtægter, der i Regnskaberne er opførte under „Forskjellige Indtægter“.

I de foregaaende 2 Aar stillede Udgifterne til Fangernes Bespising, fordelte paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, sig saaledes :

	Bodsfængslet.		Akershus Strafanstalt.		Trondhjems Strafanstalt.		Strafanstalten for Kvinder.		Alle Strafanstalter underet.	
	Aarlig pr. Fange.	Daglig pr. Fange.	Aarlig pr. Fange.	Daglig pr. Fange.	Aarlig pr. Fange.	Daglig pr. Fange.	Aarlig pr. Fange.	Daglig pr. Fange.	Aarlig pr. Fange.	Daglig pr. Fange.
1887—88 . . .	Kr. 95,58	Kr. 0,26	Kr. 106,15	Kr. 0,29	Kr. 104,23	Kr. 0,28	Kr. 83,37	Kr. 0,23	Kr. 97,42	Kr. 0,27
1888—89 . . .	Kr. 97,10	Kr. 0,27	Kr. 112,69	Kr. 0,31	Kr. 113,30	Kr. 0,31	Kr. 86,35	Kr. 0,24	Kr. 102,42	Kr. 0,28.

Som det sees, har Bospisningsudgifterne pr. Fange i Beretningsaaret i det hele været høiere end i de næstforegaaende Aar.

Antallet af Dage med ordinær Fangekost, med Sygekost samt med Vand og Brød eller halv Fangekost har i Beretningsaaret været følgende:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Trondhjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten for Kvinder.	Alle Straf- anstalter underet.
Samlet Antal Fangedage	60 851	91 532	41 481	64 201	258 065
Deraf: Dage med ordinær Fange- kost	59 603	84 250	39 913	60 318	244 084
— - Sygekost	1 172	7 177	1 429	3 774	13 552
— - Vand og Brød eller halv Fangekost . .	76	105	139	109	429
Af 100 { Dage med ordinær Fan- gekost . .	97,95	92,04	96,22	93,95	94,58
Fange- { — - Sygekost . .	1,93	7,84	3,44	5,88	5,25
dage: { — - Vand og Brød eller halv Fangekost . .	0,12	0,12	0,34	0,17	0,17.

For Bodsfængslets Vedkommende tilføies, at der i Beretningsaaret har været uddelt 6 056 Portioner Tillægskost uden Melk (d. v. s. Brød med Smør eller Smult), 6 455 Portioner Tillægskost med Melk og 7 043 Portioner Melk alene som Tillæg. Foruden de ovenfor nævnte Dage paa Sygekost har ved denne Anstalt været anvendt 1 603 Portioner Sygekost kun til Middag.

I. Bygningerne.

(Les maisons).

Bodsfængslet. 41 Celler er bleven hvidtede og 9 Celler cemen-terede og oliemalede, saaledes at der nu haves 120 Celler af sidstnævnte Sort. 17 Cellevinduer til at lukkes helt op blev indsatte; man har altsaa nu 92 Celler med aabne Vinduer, deraf 9 af gammel og 83 af ny Kon-struktion.

Den i forrige Beretning omtalte Oprensning af Fængslets Rørnet til Op-varmningen blev i Beretningsaaret fuldført for nordre Fløis Vedkommende, samtidig som 2 nye Fyrkjedler blev indlagte, større end de gamle og saa-ledes indrettede, at de kan benyttes vexelvis. Direktøren anfører, at den fornyede Varmeledning har vist sig hensigtsmæssig, idet der — delvis fordi man under de nye Kjedler ogsaa kan fyre med Flis — i nordre Fløi i Beretningsaaret er bleven brugt 40 % mindre Kul end i de øvrige, ligesom Temperaturen i denne Fløis Celler gennemsnitlig har været 1,4⁰ højere end i de andre Fløies. Samtlige Cellegulve i Fløien maatte opbrydes under Ar-beidet. De blev ved samme Leilighed udbedrede og tildels fuldstændig for-nyeede.

En større Del af Ringmuren blev spækket og udbedret.

Den store Kloakkum udenfor søndre Ringmur blev gjenfyldt, saaledes at Fængslet nu staar i direkte Forbindelse med Kloakledningen gennem søndre Del af Aakebergløkken.

Derhos blev en Række mindre Forandringer og Udbedringsarbejder iværksatte i Beretningsaaret.

Akershus Strafanstalt. Heller ikke i dette Beretningsaar blev noget større Byggearbejde udført.

Ringmurens Ubedring blev fortsat og tilendebragt, saaledes at den nu i sin Helhed er i forsvarlig Stand.

Den 30te Januar var Anstalten truet af Ildsvaade. Under 2 Fangers Arbejde med en Kloakledning i søndre Bygnings 2den Etage væltede en Lygte med et brændende Stearinlys og antændte endel ved Arbeidet anvendt tørt Pakningsstry. Ilden, der i et Øieblik havde forplantet sig til de nær-

liggende Trævægge, blev af Maskinmesteren standset ved Hjælp af en udlagt Slange, forinden den havde faaet videre Udbredelse. Ved Brandfolkenes Ankomst viste det sig ved Frabrækning af Panelet, at Træværket inde i de dobbelte Vægge tildels var ganske forbrændt. Skadens Udbedring androg til omtrent Kr. 150,00.

Trondhjems Strafanstalt. En ny Vandledning blev fra Kongens Gade lagt ind i vestre Fangegaard med Afstikker ind i Cellebygningen. Til denne Foranstaltning var af Storthinget i 1889 bevilget Kr. 1 250,00, af hvilke der medgik Kr. 835,88.

I alle Sovelokaler i østre og vestre Fløi blev nye Vinduer indsatte. Forskjellige andre Forbedringer og Reparationer fandt ligeledes Sted i Beretningsaaret.

Storthinget bevilgede i 1890 til Indkjøb af et Kong Karl Johans Stiftelse tilhørende og umiddelbart til Strafanstaltens Fangebygning stødende Grundstykke, som det af Hensyn til Anstaltens Sikkerhed mod Undvigelse ansaaes ønskeligt at erhverve, et Beløb af Kr. 3 150,00 og til Grundstykkets Indgjærdning Kr. 1 350,00. Den endelige Overdragelse fandt dog ikke Sted i Beretningsaaret.

Strafanstalten for Kvinder. Et Par ældre Smaabygninger er nedrevne og flere Gjærder fornyede; Vand og Vadsker indlagt i Fabrikbygningens Trappeopgang og i Cellebygningens Korridor.

I Farveribygningens anden Etage er foretaget forskellige Reparations- og Indretningsarbejder sigtende til at gjøre de der beliggende Arbejdslokaler tjenlige til Sygerum.

I Fabrikbygningen er foretaget Omlægning af Dampvarmeledningerne samt indlagt Brandledninger med Tilbehør i alle Etager. Til disse Arbejder, hvortil der ekstraordinært var bevilget Kr. 6 000,00, medgik ialt Kr. 6 002,06.

K. Indtægter og Udgifter.

(Recettes et dépenses.)

I 1889—90 har Indtægterne og Udgifterne efter Statsregnskabet udgjort :

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Trondhjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten for Kvinder.	Til- sammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Samlet Udgift	166 052,73	210 333,82	107 572,86	170 830,17	654 789,58
I Statsbudgettet for 1889—90 anslaaet til	165 800,00	194 000,00	112 590,00	166 400,00	638 790,00
Indtægter af Arbejdsdriften	61 740,48	98 839,46	42 203,80	95 491,92	298 275,66
I Statsbudgettet for 1889—90 anslaaet til	61 000,00	100 000,00	49 000,00	90 000,00	300 000,00
Forskjellige Indtægter	4 049,40	7 698,29	1 237,57	2 453,35	15 438,61
I Statsbudgettet for 1889—90 anslaaet til	4 300,00	8 000,00	1 000,00	1 900,00	15 200,00
Tilskud af Statskassen	100 262,85	105 796,07	64 131,49	72 884,90	341 075,31
I Statsbudgettet for 1889—90 anslaaet til	100 500,00	86 000,00	62 590,00	74 500,00	323 590,00.

De samlede Udgifter fordeler sig saaledes paa de enkelte Konti:

	Bods- fængslet.	Akershus Straf- anstalt.	Trondhjems Straf- anstalt.	Straf- anstalten for Kvinder.	Til- sammen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	56 377,11	68 648,75	50 068,77	54 779,50	229 874,13
Fangernes Bespisning	18 271,68	31 224,85	13 634,79	17 124,23	80 305,55
Fangernes Beklædning	5 998,52	9 135,81	2 995,21	4 111,27	22 240,81
Brændsel	6 133,14	7 120,58	3 048,43	11 257,47	27 559,62
Belysning	5 639,53	4 906,41	2 625,35	4 971,90	18 143,19
Renholdelse	3 707,83	5 702,06	2 851,52	3 369,60	15 631,01
Sygeudgifter	1 218,99	4 819,12	2 274,07	1 884,59	10 196,77
Understøttelse til udgaaende Fanger	7 710,04	3 703,69	2 434,39	3 489,12	17 337,24
Inventarium	1 979,41	3 465,10	1 454,14	2 105,86	9 004,51
Bygningernes Vedligeholdelse	6 223,69	5 036,36	2 298,73	4 997,95	18 556,73
Vandafgift m. v.	368,50	988,10	458,43	2 773,69	4 588,72
Skrivematerialier og Protokoller	494,62	777,39	555,40	698,75	2 526,16
Forskjellige Udgifter	¹⁾ 3 294,04	2 257,81	808,45	1 618,60	7 978,90.
Materialier til Arbejdsdriften m. v.	²⁾ 32 635,63	²⁾ 62 547,79	21 179,30	²⁾ 51 645,58	168 008,30
Extraordinære Udgifter	16 000,00	-	835,88	6 002,06	22 837,94
Tilsammen	166 052,73	210 333,82	107 572,86	170 830,17	654 789,58.

¹⁾ Heri medregnet Udgifter ved Driften af Aakeberggløkken, Kr. 1 714,54.

²⁾ Herunder indbefattet Udgifterne ved Fællesudsalget for Strafanstalterne i Kristiania for 1889—90, Kr. 2 999,86. (For Akershus Strafanstalt Kr. 2 999,87).

Ved Beregningen af de ovenfor opførte Beløb er taget Hensyn til Værdien af Beholdninger af forskjelligt Slags ved Beretningsaarets Begyndelse og Slutning.

Fordeles de nævnte Udgifter paa det gennemsnitlige daglige Fangebelæg, vil det sees, at den virkelige Udgift pr. Fange paa nedenstaaende Konti i Beretningsaaret har udgjort:

	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Strafanstalten for Kvinder.	Alle Strafanstalter underet.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger	338,15	273,75	440,55	311,44	325,13
Fangernes Bespisning	109,60	124,52	120,41	97,36	113,58
Fangernes Beklædning	35,98	36,43	26,36	23,37	31,46
Brændsel	36,79	28,39	26,82	64,01*)	38,98
Belysning	33,83	19,57	23,10	28,27	25,66
Renholdelse	22,24	22,74	25,09	19,16	22,11
Sygeudgifter	7,31	19,22	20,01	10,71	14,42
Understøttelse til udgaaende Fanger	46,24	14,77	21,42	19,84	24,52
Inventarium	11,87	13,82	12,80	11,97	12,74
Bygningernes Vedligeholdelse	37,33	20,08	20,23	28,41	26,25
Vandafgift m. v.	2,21	3,94	4,03	15,77	6,49
Skrivematerialier og Protokoller	2,97	3,10	4,89	3,97	3,57
Forskjellige Udgifter	19,76	9,00	7,11	9,20	11,29
Tilsammen	704,28	589,33	752,82	643,48	656,19.

Den samlede virkelige Udgift pr. Fange har saaledes, naar bortsees fra Materialier m. v. til Arbejdsdriften samt fra ekstraordinære Udgifter, hvilke sidste som det paa Grund af deres Tilfældighed ikke ansees hensigtsmæssigt at medtage i Beregningen, været:

	1889—90		I 1888—89 var Udgiften pr. Fange	
	aa­rlig.	daglig.	aa­rlig.	daglig.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Ved Bodsfængslet	704,28	1,93	702,30	1,92
- Akershus Strafanstalt	589,33	1,61	596,23	1,63
- Trondhjems Strafanstalt	752,82	2,06	813,30	2,23
- Strafanstalten for Kvinder	643,48	1,76	634,80	1,74
- samtlige Strafanstalter underet	656,19	1,80	669,99	1,84.

*) Om den forholdsvis store Udgift til Brændsel ved Strafanstalten i Kristiania for Kvinder se Note *) i Beretningen for 1886—87, Side 76

Følgende Opgave viser, hvor stor Del af den nævnte samlede Udgift er dækket ved Overskud af Arbejdsdriften og ved andre Indtægter samt ved Tilskud af Statskassen:

	Aarlig pr. Fange.			Daglig pr. Fange.		
	Ved Udbytte af Arbejdsdriften.	Ved forskellige Indtægter.	Ved Tilskud af Statskassen.	Ved Udbytte af Arbejdsdriften.	Ved forskellige Indtægter.	Ved Tilskud af Statskassen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	174,57	24,29	505,42	0,48	0,07	1,38
Akershus Strafanstalt .	144,72	30,70	413,91	0,40	0,08	1,13
Trondhjems Strafanstalt	184,99	10,89	556,94	0,50	0,03	1,53
Strafanstalten for Kvinder	249,28	13,95	380,25	0,68	0,04	1,04
Samtlige Strafanstalter underet	184,25	21,84	450,10	0,50	0,06	1,24.

I 1888—89 stillede dette Forhold sig saaledes:

	Aarlig pr. Fange.			Daglig pr. Fange.		
	Ved Udbytte af Arbejdsdriften.	Ved forskellige Indtægter.	Ved Tilskud af Statskassen.	Ved Udbytte af Arbejdsdriften.	Ved forskellige Indtægter.	Ved Tilskud af Statskassen.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Bodsfængslet	143,30	24,79	534,21	0,39	0,07	1,46
Akershus Strafanstalt .	139,82	32,41	424,00	0,38	0,09	1,16
Trondhjems Strafanstalt	189,20	10,29	613,81	0,52	0,03	1,68
Strafanstalten for Kvinder	211,37	15,91	407,52	0,58	0,04	1,12
Samtlige Strafanstalter underet	167,47	22,49	480,03	0,46	0,06	1,32.

L. Fængselsselskaber.

(Sociétés de patronage pour les libérés.)

Ogsaa i Beretningsaaet 1889—90 har de samme tre Selskaber, der yder Understøttelse til løsladte Strafarbeidsfanger, „Foreningen til Forsorg og Beskyttelse for de fra Kristiania Strafarbeidsanstalter løsladte Forbrydere“ samt „Bergens Fængselsselskab“ og „Trondhjems Fængselsselskab“, — hvilke to sidste foruden til Strafarbeidsfanger tillige yder Hjælp til Fanger, der løslades fra de i Bergen og Trondhjem liggende Distriktsfængsler, — fortsat sin Virksomhed.

Storthinget i 1889 bevilgede som i de foregaaende Aar et Statsbidrag til Foreninger til Understøttelse af løsladte Straffanger, stort Kr. 3 600,00, der af Justits-Departementet blev fordelt saaledes:

Til „Foreningen til Forsorg og Beskyttelse for de fra Kristiania Strafarbeidsanstalter løsladte Forbrydere“	Kr. 1 600,00
- „Trondhjems Fængselsselskab“	- 700,00
- „Bergens Fængselsselskab“	- 200,00
- „Kristiania Fængselsselskab“	- 900,00
- „Fredrikstads Forening til Omsorg for løsladte Forbrydere“	- 200,00

Kr. 3 600,00.

Med Hensyn til den af Selskaberne anvendte Fremgangsmaade ved Meddelelse af Understøttelse og dennes Art er der heller ikke i dette Beretningsaar foretaget nogen Forandring.

Ved den af det i Kristiania virkende Selskab iværksatte Vedskjæring til foreløbig Hjælp for saadanne løsladte, der har Lyst til Arbeide uden endnu at have opnaaet andet lønnende Erhverv, har i Aaret 1889 ifølge Selskabets Aarsberetning 13 fra Bods-fængslet og 10 fra Akershus Strafanstalt løsladte været sysselsatte i tilsammen 279 Dage.

Til nærmere Oplysning om Selskabernes Virksomhed og dennes Omfang hidsættes følgende Uddrag af de i de trykte Aarsberetninger fra Foreningerne indtagne Regnskabsextrakter -- for Kristiania- og Bergensselskabernes Vedkommende for Aaret 1889 og for Trondhjems Fængselsselskabs Vedkommende for Regnskabsaaet 1889—90:

**Foreningen til Forsorg og Beskyttelse for de fra Kristiania
Strafarbejdsanstalter løsladte Forbrydere.**

Indtægt.	Kr.	Udgift.	Kr.
1. Beholdning pr. $\frac{31}{12}$ 1888 . . .	1 360,55	1. Understøttelser	3 615,70
2. Bidrag:		2. Lønninger og andre Udgifter	956,68
a. af Statskassen Kr. 1 600,00		3. Beholdning pr. $\frac{31}{12}$ 1889 . . .	1 647,02
b. fra Strafanstalterne (8 Kr. for hver løsladt Fange; jfr. Høieste Resol. af 24de Juli 1858) „ 2 792,00	4 392,00		
3. Private Bidrag	331,00		
4. Refusioner, Renter og andre Indtægter	85,85		
	6 219,40		6 219,40

Bergens Fængselsselskab.

Indtægt.	Kr.	Udgift.	Kr.
1. Beholdning pr. $\frac{31}{12}$ 1888 . . .	505,15	1. Understøttelser	952,15
2. Bidrag af Statskassen	200,00	2. Løn og andre Udgifter	347,44
3. Private Bidrag:		3. Beholdning pr. $\frac{31}{12}$ 1889 . . .	2 025,30
a. Fra Bergens Samlag for Brændevinshandel . . . Kr. 1 000,00			
b. fra Bergens Sparebank . . . 1 000,00			
c. fra andre . . . 499,00	2 499,00		
4. Refusioner og Renter	120,74		
	3 324,89		3 324,89

Trondhjems Fængselsselskab.

Indtægt.	Kr.	Udgift.	Kr.
1. Beholdning pr. $\frac{30}{6}$ 1889 . . .	2 773,93	1. Understøttelser	680,82
2. Bidrag:		2. Lønninger og andre Udgifter	247,41
a. af Statskassen. Kr. 700,00		3. Beholdning pr. $\frac{30}{6}$ 1890 . . .	3 733,93
b. fra Strafanstalten i Trondhjem (8 Kr. for hver løsladt Fange) „ 480,00	1 180,00		
3. Private Bidrag:			
a. af Trondhjems Sparebank . . . „ 200,00			
b. af andre . . . „ 406,00	606,00		
4. Renter og andre Indtægter	107,23		
	4 667,16		4 667,16

T a b e l l e r .

Tabel 1. Tilgang og Afgang af Fanger i Strafarbejdsanstalterne.

Nombre des entrées et des sorties pendant l'année
du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890.

	Fange- antal 1ste Juli 1889 1).		Tilgang 2).								Afgang 7).								Fange- antal 30te Juni 1890 13).					
			Indsatte efter Dom 3).		Fra andre Straf- anstalter 4).		Fra Sygehus 5).		I alt 6).		Efter endt Straffetid 8).		Benaadede 9).		Til andre Straf- anstalter 10).		Til Sygehus 11).				Døde 12).		I alt 6).	
			M. h.	K. f.	M. h.	K. f.	M. h.	K. f.	M. h.	K. f.	M. h.	K. f.	M. h.	K. f.	M. h.	K. f.	M. h.	K. f.			M. h.	K. f.	M. h.	K. f.
Bodsfængslet 14)	166	-	175	-	7	-	-	-	182	-	182	-	6	-	2	-	1	-	2	-	193	-	155	-
Akershus Strafanstalt 15) . . .	238	-	112	-	2	-	1	-	115	-	78	-	14	-	5	-	1	-	2	-	100	-	253	-
Trondhjems Strafanstalt 16) . .	120	-	56	-	-	-	-	-	56	-	49	-	11	-	2	-	1	-	-	-	63	-	113	-
Strafanstalten for Kvinder 17)	-	176	-	73	-	-	-	1	-	74	-	71	-	20	-	-	-	-	2	-	93	-	157	-
Tilsammen 6)	524	176	343	73	9	-	1	1	353	74	309	71	31	20	9	-	3	-	4	2	356	93	521	157
	700		416						427		380		51								449		678.	

1) Population au 1 Juillet 1889. 2) Entrés pendant l'année. 3) Venant du lieu de leur condamnation. 4) Transférés d'une autre maison centrale.
5) Transférés d'un hospital. 6) Total. 7) Sortis. 8) Par l'expiration de la peine. 9) Par Grâce. 10) Transférés dans une autre maison centrale.
11) Envoyés dans un hospital. 12) Décédés. 13) Population au 30 Juin 1890. 14) Pénitencier d' Aakeberg. 15) Maison centrale d' Akershus. 16) Maison
centrale de Trondhjem. 17) Maison pour femmes.

Tabel 2. Antallet af de for de forskjellige
Répartition de la population suivant les crimes

Forbrydelse 1).	A. Hensiddende 1ste Juli 1889 2).					
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandsfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).
	M. homm.	M. h.	M. h.	M. h.	K. femmes.	tils. total.
Forbrydelse mod den offentlige Myndighed 8) . . .	5	1	-	6	-	6
Eftergjørelse eller Forfalskning af offentlige Dokumenter, Mynter, Pengesedler m. v. 9) . . .	1	-	-	2	-	2
Mened 10)	-	-	-	-	-	-
Mord 11)	-	7	6	13	11	24
Drab 12)	2	7	7	16	-	16
Barnemord, Barnefødsel i Dølgmaal, Foster- fordrivelse samt Delagtighed deri 13)	1	-	1	2	104	106
Fornærmelse paa Legeme eller Helbred 14)	6	5	3	14	-	14
Trusler (Straffelovens Kap. 16 § 11) 15)	3	-	-	3	-	3
Ærekrænkelse 16)	-	-	-	-	-	-
Voldtægt 17)	4	6	3	13	-	13
Blodskam 18)	5	11	11	27	5	32
Omgjængelse mod Naturen 19)	2	-	3	5	-	5
Bigami 20)	-	2	-	2	-	2
Hor 21)	-	-	-	-	-	-
Leiermaalsforseelse 22)	-	-	-	-	12	12
Ulovligt Samlevnet 23)	-	1	1	2	1	3
Forførelse og Rufferi 24)	-	-	-	-	2	2
Andre Løvsagtighedsforseelser 25)	-	1	1	2	-	2
Tyvsforbrydelse 26)	107	161	65	333	28	361
Ulovlig Bemægtigelse af Gjenstande, hvis Værdi ikke overstiger Kr. 5,00, Straffelovens Kap. 22 § 14 b (jfr. Lov ⁶ / ₆ 1884) 27)	-	1	2	3	-	3
Røveri 28)	1	5	2	8	1	9
Ulovlig Omgang med Hittegods 29)	-	1	-	1	-	1
Bedrageri og anden Svig 30)	1	5	2	8	1	9
Falsk 31)	26	6	1	33	-	33
Mordbrand 32)	-	10	8	18	8	26
Anden Ildspaaættelse 33)	2	7	3	12	3	15
Beskadigelse af Eiendom eller Gods 34)	-	-	-	-	-	-
Forbrydelse i Ombud eller Bestilling 35)	-	1	-	1	-	1
Forbrydelse mod Søfartsloven 36)	-	-	-	-	-	-
Andre Forbrydelser 37)	-	-	-	-	-	-
Tilsammen 5)	166	238	120	524	176	700

1) Crimes ou délits. 2) Restants au 1 Juillet 1889. 3) Total des hommes. 4) Femmes. 5) Total. L'autorité publique. 9) Contrefaçon ou falsification de documents publics, de monnaie, de billets de chement clandestin ayant causé la mort du nouveau né, avortement et complicité de ces crimes. 14) Blessures 21) Adultère. 22) Procréation d'enfants naturels avec plus de deux personnes. 23) Concubinage. 27) Soustraction illégale d'objets dont la valeur n'excède pas 5 couronnes. 28) Rapine. 29) Recèlement falsifiées. 32) Incendie d'édifice habité. 33) Autre incendie. 34) Destruction de la propriété d'autrui. maritimes. 37) Autres crimes ou délits.

Forbrydelser domfældte Fanger.

ou délits qui ont motivé la condamnation.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 6).						I alt 7).		
Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).			
M. h.	M. h.	M. h.	M. h.	K. f.	tils. total.	M. h.	K. f.	tils. total.
2	1	-	3	-	3	9	-	9
-	-	-	-	-	-	2	-	2
1	-	1	2	-	2	2	-	2
-	1	1	2	-	2	15	11	26
2	-	2	4	-	4	20	-	20
-	-	-	-	22	22	2	126	128
7	2	1	10	-	10	24	-	24
-	-	-	-	-	-	3	-	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	5	3	9	-	9	22	-	22
3	2	3	8	4	12	35	9	44
2	-	1	3	-	3	8	-	8
-	3	-	3	-	3	5	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	15	16	1	27	28
-	2	-	2	2	4	4	3	7
1	-	1	2	7	9	2	9	11
1	1	-	2	-	2	4	-	4
128	72	38	238	20	258	571	48	619
1	4	2	7	-	7	10	-	10
-	1	-	1	-	1	9	1	10
-	1	-	1	-	1	2	-	2
5	2	-	7	1	8	15	2	17
15	5	-	20	-	20	53	-	53
1	6	3	10	-	10	28	8	36
-	3	-	3	2	5	15	5	20
-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	1	-	4	-	4	5	-	5
-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	1	-	1	1	-	1
175	112	56	343	73	416	867	249	1 116.

6) Entrés pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890. 7) Total général. 8) Crimes ou délits contre banque etc. 10) Faux serment. 11) Assassinat. 12) Homicide non prémédité. 13) Infanticide, accou- et coups. 15) Menaces. 16) Injures. 17) Viol. 18) Inceste. 19) Crime de bestialité. 20) Bigamie. 24) Attentat aux moeurs en excitant ou favorisant la débauche. 25) Autres attentats aux moeurs. 26) Vol. de choses trouvées. 30) Escroquerie et autres espèces de fraude. 31) Faux en écritures et usage d'écritures 35) Crimes ou délits des fonctionnaires publics dans l'exercice de leurs fonctions. 36) Infraction aux lois

Tabel 3. Fangernes Straffetid.

Répartition de la population suivant la pénalité.

Straffetid 1).	A. Hensiddende 1ste Juli 1889 2).						B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 6).						Ialt 7).		
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandsfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandsfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).			
	M. hommes.	M. h.	M. h.	N. h.	K. femmes.	tils. total.	M. h.	M. h.	M. h.	M. h.	K. f.	tils. total.	M. h.	K. f.	tils. total.
Strafarbeide paa Livstid 8)	-	9	5	14	6	20	-	1	1	2	-	2	16	6	22
— over 15 Aar 9)	-	4	2	6	-	6	-	-	-	-	-	-	6	-	6
— 12 til og med 15 Aar 10)	-	11	11	22	1	23	-	-	1	1	-	1	23	1	24
— 9 - - - 12 — 11)	1	13	10	24	11	35	-	5	5	10	-	10	34	11	45
— 6 - - - 9 — 12)	4	31	12	47	70	117	1	4	3	8	6	14	55	76	131
— 5 - - - 6 — 13)	3	19	2	24	4	28	-	4	-	4	1	5	28	5	33
— 4 - - - 5 — 14)	2	24	12	38	12	50	-	8	2	10	4	14	48	16	64
— 3 - - - 4 — 15)	7	47	20	74	29	103	2	20	6	28	9	37	102	38	140
— 2 - - - 3 — 16)	19	31	15	65	4	69	16	14	4	34	2	36	99	6	105
— 1 - - - 2 — 17)	54	23	10	87	10	97	41	23	10	74	4	78	161	14	175
— fra 6 Maaneder til 1 Aar 18)	76	26	21	123	29	152	115	33	24	172	46	218	295	75	370
— under 6 Maaneder 19)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1
Tilsammen 5)	166	238	120	524	176	700	175	112	56	343	73	416	867	249	1116.

1) Durée des peines. 2) Restants au 1 Juillet 1889. 3) Total des hommes. 4) Femmes. 5) Total. 6) Entrés pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890. 7) Total général. 8) Travaux forcés à perpétuité. 9—17) Travaux forcés au-dessus de 15 ans, au-dessus de 12 à 15 ans etc. 18) Travaux forcés de 6 mois à 1 an. 19) Travaux forcés au-dessous de 6 mois.

Tabel 4. Fangernes Alder.

Répartition de la population suivant l'âge des prisonniers.

Alderr).	A. Hensiddende 1ste Juli 1889 2).						B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 6).						I alt 7).		
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).			
	M. hom- mes.	M. h.	M. h.	M. h.	K. fem- mes.	tils. total.	M. h.	M. h.	M. h.	M. h.	K. f.	tils. total.	M. h.	K. f.	tils. total.
Over 10 til 15 Aar 8)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	1
— 15 — 18 — 9)	-	-	2	2	-	2	-	8	2	10	1	11	12	1	13
— 18 — 20 — 10)	11	1	1	13	2	15	27	-	1	28	3	31	41	5	46
— 20 — 25 — 11)	66	9	6	81	33	114	70	6	1	77	15	92	158	48	206
— 25 — 30 — 12)	39	29	14	82	55	137	23	13	13	49	11	60	131	66	197
— 30 — 40 — 13)	32	64	32	128	53	181	29	31	12	72	27	99	200	80	280
— 40 — 50 — 14)	15	58	29	102	23	125	24	21	10	55	9	64	157	32	189
— 50 — 60 — 15)	2	48	13	63	8	71	1	21	9	31	6	37	94	14	108
— 60 — 70 — 16)	1	23	21	45	2	47	-	10	6	16	1	17	61	3	64
— 70 Aar 17)	-	6	2	8	-	8	1	2	1	4	-	4	12	-	12
Tilsammen 5)	166	238	120	524	176	700	175	112	56	343	73	416	867	249	1 116.

1) Age. 2) Restants au 1 Juillet 1889. 3) Total des hommes. 4) Femmes. 5) Total. 6) Entrés pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890.
7) Total général. 8—16) au-dessus de 10 jusqu'à 15 ans etc. 17) au-dessus de 70 ans.

Tabel 5. Fangernes Fødested *).

Répartition de la population suivant le pays de naissance des prisonniers.

Fødested 1).	A. Hensiddende 1ste Juli 1889 2).						B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 6).						I alt 7)		
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems-Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).			
	M. hommes.	M. h.	M. h.	M. h.	K. femmes.	tils. total.	M. h.	M. h.	M. h.	M. h.	K. f.	tils. total.	M. h.	K. f.	tils. total.
Norge 8)	154	218	112	484	164	648	155	98	47	300	71	371	784	235	1 019
deraf af kvænsk Herkomst 9) . .	-	-	2	2	-	2	5	-	1	6	-	6	8	-	8
- - lappisk - - 10)	4	-	5	9	3	12	1	-	1	2	-	2	11	3	14
Sverige 11)	9	18	6	33	12	45	19	11	7	37	2	39	70	14	84
Finland 12)	-	-	2	2	-	2	-	-	1	1	-	1	3	-	3
Andre Lande 13)	3	2	-	5	-	5	-	3	1	4	-	4	9	-	9
Ikke oplyst 14)	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-	1	1	-	1
Tilsammen 5)	166	238	120	524	176	700	175	112	56	343	73	416	867	249	1 116.

* Den i tidligere Beretninger anvendte Overskrift „Fangernes Nationalitet“ var forsaavidt misvisende, som den syntes at pege hen paa Statsborgerforholdet, medens det ikke var dette, men Herkomsten, som ved Tabellens Afatning lagdes til Grund for Fordelingen i de forskjellige Grupper. Man har derfor nu opført Fangerne efter Fødestedet, hvilket i det væsentlige falder sammen med deres Gruppering efter Herkomsten.

1) Pays de naissance. 2) Restants au 1 Juillet 1889. 3) Total des hommes. 4) Femmes. 5) Total. 6) Entrés pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890. 7) Total général. 8) Norvège. 9) d'origine finnoise. 10) d'origine laponne. 11) Suède. 12) Finlande. 13) Autres pays. 14) Pays inconnu.

Tabel 6. Fangernes ægteskabelige Stilling.

Répartition de la population suivant l'état conjugal des prisonniers.

Den ægteskabelige Stilling 1).	A. Hensiddende 1ste Juli 1889 2).						B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 6).						I alt 7).		
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 3)	Strafanstalten for Kvinder 4)	Tilsammen 5).	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).			
	M. hom- mes.	M. h.	M. h.	M. h.	K. fem- mes.	tils. total.	M. h.	M. h.	M. h.	M. h.	K. f.	tils. total.	M. h.	K. f.	tils. total.
Ugifte 8)	124	143	67	334	138	472	130	59	33	222	54	276	556	192	748
Gifte, som har Børn 9)	37	65	33	135	20	155	41	35	16	92	15	107	227	35	262
Gifte uden Børn 10)	4	14	10	28	5	33	2	8	4	14	1	15	42	6	48
Enkemænd og Enker, som har Børn 11).	1	15	9	25	12	37	1	7	1	9	3	12	34	15	49
Enkemænd og Enker uden Børn 12) . .	-	1	1	2	1	3	1	3	2	6	-	6	8	1	9
Tilsammen 5)	166	238	120	524	176	700	175	112	56	343	73	416	867	249	1116.

1) État conjugal. 2) Restants au 1 Juillet 1889. 3) Total des hommes. 4) Femmes. 5) Total. 6) Entrés pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890. 7) Total général. 8) Célibataires. 9) Mariés ayant des enfants. 10) Mariés sans enfants. 11) Veufs et veuves ayant des enfants. 12) Veufs et veuves sans enfants.

Tabel 7. Fangernes

Répartition de la population suivant les métiers et professions

Den tidligere Livsstilling 1).	A. Hensiddende 1ste Juli 1889 2).					
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandsfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).
	M. hombres.	M. h.	M. h.	M. h.	K. f.	tils. total.
Embedsmænd 8)	-	-	-	-	-	-
Ombuds- og Bestillingsmænd 9)	6	1	1	8	-	8
Handelsmænd og Fabrikanter 10)	2	4	-	6	-	6
Haandværkere 11)	-	-	2	2	2	4
Gaardbrugere og Føderaadfolk 12)	12	5	8	25	12	37
Handelsbetjente og Kontorister 13)	4	2	-	6	-	6
Haandværksarbeidere og Læredrenge 14)	35	93	25	153	7	160
Tjenestetyende 15)	11	3	3	17	86	103
Fabrik- og Værksarbeidere 16)	2	5	2	9	1	10
Husmænd og Inderster 17)	3	6	10	19	3	22
Fiskere 18)	10	1	8	19	1	20
Søfarende 19)	9	12	13	34	3	37
Dagarbeidere 20)	58	85	35	178	46	224
Løsgjængere og Omstreifere 21)	7	18	4	29	10	39
Betlere og Fattiglemmer 22)	-	1	1	2	-	2
Personer i andre Stillinger 23)	7	2	8	17	5	22
Tilsammen 5)	166	238	120	524	176	700

1) Métiers et professions. 2) Restants au 1 Juillet 1889. 3) Total des hommes. 4) Femmes. 5) Total, nommés par le roi. 9) Autres fonctionnaires publics. 10) Commerçants et manufacturiers. 11) Artisans, classe des artisans. 15) Domestiques. 16) Ouvriers de fabrique. 17) Tenanciers. 18) Pêcheurs. 19) Marins. 23) Autres personnes.

tidligere Livstilling.

que les condamnés exerçaient au moment de leur jugement.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 6).						I alt 7).		
Bodsfængstet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjens Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).			
M. h.	M. h.	M. h.	M. h.	K. f.	tils. total.	M. h.	K. f.	tils. total.
-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	1	1	7	-	7	15	-	15
5	1	-	6	-	6	12	-	12
1	1	-	2	-	2	4	2	6
5	3	3	11	1	12	36	13	49
6	1	-	7	-	7	13	-	13
41	48	4	93	4	97	246	11	257
10	2	-	12	22	34	29	108	137
4	2	3	9	3	12	18	4	22
2	-	3	5	2	7	24	5	29
15	-	6	21	-	21	40	1	41
9	9	5	23	1	24	57	4	61
56	36	23	115	24	139	293	70	363
13	5	5	23	14	37	52	24	76
-	1	1	2	-	2	4	-	4
3	2	2	7	2	9	24	7	31
175	112	56	343	73	416	867	249	1 116.

6) Entrés pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890. 7) Total général. 8) Fonctionnaires publics
 12) Fermiers. 13) Employés de commerce et commis aux écritures. 14) Ouvriers et apprentis de la
 20) Journaliers. 21) Vagabonds et gens sans aveu. 22) Mendiants, pauvres jouissant d'assistance publique.

Tabel 8. Fangernes

Répartition de la population suivant

Overøvrighedsdistrikter 1).		A. Hensiddende 1ste Juli 1889 2)					
		Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).
		M. hommes.	M. h.	M. h.	M. h.	K. femmes.	tils. total.
Smaalene	Kjøbstad eller Ladested 8) --- B.	-	10	-	10	5	15
	Landdistrikt 9) --- L.	5	8	-	13	4	17
Akershus	B.	1	-	-	1	-	1
	L.	3	11	1	15	11	26
Kristiania	B.	53	96	3	152	26	178
	L.	1	-	-	1	3	4
Hedemarken	B.	12	6	8	26	16	42
	L.	-	-	-	-	1	1
Kristians	B.	6	12	-	18	5	23
	L.	1	5	-	6	3	9
Buskerud	B.	3	8	-	11	7	18
	L.	2	5	-	7	4	11
Jarlsberg og Larvik	B.	-	5	-	5	7	12
	L.	1	2	-	3	2	5
Bratsberg	B.	4	8	1	13	-	13
	L.	1	4	-	5	1	6
Nedenes	B.	1	12	-	13	2	15
	L.	5	8	2	15	2	17
Lister og Mandal	B.	1	10	-	11	2	13
	L.	4	6	6	16	2	18
Stavanger	B.	2	2	2	6	1	7
	L.	-	-	-	-	-	-
Søndre Bergenhus	B.	6	1	13	20	5	25
	L.	6	3	14	23	8	31
Bergen	B.	-	-	-	-	-	-
	L.	3	-	5	8	1	9
Romsdal	B.	3	-	2	5	2	7
	L.	-	-	5	5	7	12
Søndre Trondhjem	B.	5	2	8	15	3	18
	L.	4	-	9	13	7	20
Nordre Trondhjem	B.	-	-	3	3	3	6
	L.	2	-	7	9	5	14
Nordland	B.	-	-	1	1	1	2
	L.	10	-	6	16	14	30
Tromsø	B.	3	-	5	8	2	10
	L.	2	-	5	7	10	17
Finmarken	B.	2	-	-	2	-	2
	L.	5	1	7	13	2	15
Tilsammen	B.	88	141	44	273	68	341
	L.	69	84	69	222	106	328
<i>Hele Riget 10)</i>		157	225	113	495	174	669
Sverige 11)		7	11	4	22	2	24
Andre Lande 12)		2	1	2	5	-	5
Ikke oplyst 13)		-	1	1	2	-	2
Ialt 7)		166	238	120	524	176	700

1) Départements. 2) Restants au 1 Juillet 1889. 3) Total des hommes. 4) Femmes. 5) Total. districts ruraux. 10) Tout le royaume. 11) Suède. 12) Autres pays. 13) Domicile inconnu.

Hjemsted.

le domicile des prisonniers.

B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 6).						I alt 7).			
Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandsfanger 3).	Strafanstalten for Kvinder 4).	Tilsammen 5).	M. h.	K. f.	tils. total.	
2	3	-	5	-	5	15	5	20	B. {
4	7	-	11	-	11	24	4	28	L. {
-	-	-	-	-	-	1	-	1	B. {
7	5	1	13	-	13	28	11	39	L. {
53	46	1	100	22	122	252	48	300	B. {
1	-	-	1	-	1	2	3	5	B. {
6	4	4	14	13	27	40	29	69	L. {
-	1	-	1	1	2	1	2	3	B. {
3	3	-	6	2	8	24	7	31	L. {
2	4	-	6	4	10	12	7	19	B. {
3	7	-	10	-	10	21	7	28	L. {
2	6	-	8	-	8	15	4	19	B. {
-	3	-	3	2	5	8	9	17	L. {
-	2	-	2	1	3	5	3	8	B. {
5	6	-	11	2	13	24	2	26	L. {
-	1	-	1	2	3	6	3	9	B. {
3	4	-	7	-	7	20	2	22	L. {
2	1	3	6	3	9	21	5	26	B. {
1	-	1	2	2	4	13	4	17	L. {
1	-	3	4	1	5	20	3	23	B. {
5	-	1	6	1	7	12	2	14	L. {
-	-	-	-	-	-	-	-	-	B. {
4	-	5	9	1	10	29	6	35	L. {
10	-	8	18	1	19	41	9	50	B. {
-	-	-	-	-	-	-	-	-	B. {
8	1	1	10	-	10	18	1	19	L. {
-	1	4	5	1	6	10	3	13	B. {
2	-	1	3	2	5	8	9	17	L. {
7	-	4	11	3	14	26	6	32	B. {
5	-	1	6	2	8	19	9	28	L. {
-	-	-	-	-	-	3	3	6	B. {
5	-	1	6	2	8	15	7	22	L. {
-	-	1	1	-	1	2	1	3	B. {
4	-	4	8	3	11	24	17	41	L. {
-	-	1	1	-	1	9	2	11	B. {
5	-	2	7	1	8	14	11	25	L. {
8	-	-	8	1	9	10	1	11	B. {
3	1	3	7	-	7	20	2	22	L. {
88	65	25	178	40	218	451	108	559	B. {
73	41	25	139	33	172	361	139	500	L. {
161	106	50	317	73	390	812	247	1 059	<i>Hele Riget.</i>
13	4	5	22	-	22	44	2	46	Sverige.
-	2	1	3	-	3	8	-	8	Andre Lande.
1	-	-	1	-	1	3	-	3	Ikke oplyst.
175	112	56	343	73	416	867	249	1 116.	Ialt.

6) Entrés pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890.

7) Total général.

8) Les villes.

9) Les

Tabel 9. Fangernes ægte eller uægte Fødsel.

Répartition de la population suivant la naissance des prisonniers.

	A. Hensiddende 1ste Juli 1889 1).						B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 5).						I alt 6).		
	Bodsfængslet	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 2).	Strafanstalten for Kvinder 3).	Tilsammen 4).	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandfanger 2).	Strafanstalten for Kvinder 3).	Tilsammen 4).			
	M. hommes	M. h.	M. h.	M. h.	K. femmes	tils. total.	M. h.	M. h.	M. h.	M. h.	K. f.	tils. total.	M. h.	K. f.	tils. total.
Ægte fødte 7)	151	210	104	465	143	608	160	95	45	300	63	363	765	206	971
Uægte fødte 8)	15	28	16	59	33	92	15	17	11	43	10	53	102	43	145
Tilsammen 4)	166	238	120	524	176	700	175	112	56	343	73	416	867	249	1 116

1) Restants au 1 Juillet 1889. 2) Total des hommes. 3) Femmes. 4) Total. 5) Entrés pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890. 6) Total général.
7) Légitimes. 8) Naturels.

Tabel 10. Fangernes tidligere Straffældelse.

Renseignements relatifs aux antécédents judiciaires des prisonniers.

	A. Hensiddende 1ste Juli 1889. 1)						B. Indsatte efter Dom i Aaret 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 5).						I alt 6).		
	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandsfanger 2).	Strafanstalten for Kvinder 3).	Tilsammen 4).	Bodsfængslet.	Akershus Strafanstalt.	Trondhjems Strafanstalt.	Ialt Mandsfanger 2).	Strafanstalten for Kvinder 3).	Tilsammen 4).			
	M. hommes	M. h.	M. h.	M. h.	K. femmes	tils. total.	M. h.	M. h.	M. h.	M. h.	K. f.	tils. total.	M. h.	K. f.	tils. total.
Ikke tidligere straffet 7)	70	35	27	132	122	254	75	19	17	111	33	144	243	155	398
Straffet med anden Straf end Straf- arbejde 8)	55	18	19	92	23	115	66	14	5	85	25	110	177	48	225
Straffet med Strafarbejde 9)	41	185	74	300	31	331	34	79	34	147	15	162	447	46	493
Tilsammen 4)	166	238	120	524	176	700	175	112	56	343	73	416	867	249	1 116

1) Restants au 1 Juillet 1889. 2) Total des hommes. 3) Femmes. 4) Total. 5) Entrés pendant l'année du 1 Juillet 1889 au 30 Juin 1890. 6) Total général.
7) Non punis. 8) Punis d'autre peine que celle de travaux forcés. 9) Punis de travaux forcés.

Tabel 11. Oplysning om de i Aaret 1ste Juli 1886 til 30te Juni 1887
løsladte Fangers Tilbagefald.

Nombre des prisonniers mis en liberté pendant l'année du 1 Juillet 1886 au 30 Juin
1887 et condamnés en récidive aux travaux forcés avant le 1 Juillet 1890.

	Løsladte i Aaret 1ste Juli 1886 til 30te Juni 1887 1).			Tilbagefaldne inden 1 Juli 1890 5).		
	a) ialt 2).	b) Fanger domfældte for Tyveri 3).	c) Fanger domfældte for anden Forbrydelse 4).	a) ialt 2).	b) Fanger domfældte for anden Forbrydelse 6).	c) Fanger domfældte for anden Forbrydelse 7).
Fra Bodsfængslet M. hommes.	207	143	64	51	42	9
- Akershus Strafanstalt M. h.	83	62	21	17	17	-
- Trondhjems Strafanstalt . . . M. h.	64	47	17	14	10	4
Tilsammen Mænd Total des hommes.	354	252	102	82	69	13
- Strafanstalten for Kvinder . . K. femmes.	86	28	58	7	4	3
Tilsammen Total général.	440	280	160	89	73	16

A n m. Ved Udarbejdelsen af denne Tabel er som „tilbagefaldne“ kun regnet de til Strafarbejde dømte.

1) Libérés pendant l'année du 1 Juillet 1886 au 30 Juin 1887. 2) Nombre total. 3) Condamnés pour vol. 4) Condamnés pour d'autres crimes. 5) Condamnés en récidive avant le 1 Juillet 1890. 6) Du nombre des libérés condamnés pour vol. 7) Du nombre des libérés condamnés pour d'autres crimes.

Tabel 12. Sygestatistik.

Statistique des maladies.

	Tilbageiggende fra forrige Aar 1).	Tilkomne i Aarets Løb 2).	Tilsammen behandlede 3).	Udgaaede 4).			Døde 8).	Tilbageiggende ved Slutningen af Aaret 9).	Tilkomne med Sygdommen opstaaet 10).		Sygdomstilfælde, der antages at være forarsagede af Fængselslivet eller Opholdet i Fængslet 13).	Behandlede i Sygecelle eller paa Sygeafdeling 14).	Sygedage i Sygecelle eller paa Sygeafdeling 15).
				Helbredede 5).	I Bedring. 6).	Uhelbredede 7).			før Indkomsten 11).	efter Indkomsten 12).			
Bodsfængslet M. 348*) h.	2	118	120	107	7	2	2	2	10	108	5	15	548
Akershus Strafanstalt M. 353*) h.	18	296	314	172	77	49	2**)	15	133	163	7	134	5 940
Trondhjems Strafanstalt M. 176*) h.	4	286	290	278	6	1	-	5	273	93	-	93	1 069
Strafanstalten for Kvinder K. 250*) f.	8	177	185	150	25	1	2	7	77	100	6	98	3 774.

*) Antallet af de fra foregaaende Aar hensiddende og af samtlige i Aarets Løb indkomne Fanger.

***) Heri er iberegnet det i Anstalten indtrufne Selvmord.

1) Restants au 1 Juillet 1889. 2) Tombés malades pendant l'année. 3) Total. 4) Sortis. 5) Guéris. 6) Allant mieux. 7) Non guéris. 8) Décédés.
9) Restants à la fin de l'année. 10) Nombre des entrants, la maladie ayant commencé. 11) Avant l'entrée. 12) Après l'entrée. 13) Cas de maladies
supposés d'être occasionés par la vie ou le séjour en prison. 14) Traités en cellule de malade ou dans l'infirmerie de l'établissement. 15) Nombre des jours
passés en cellule de malade ou dans l'infirmerie.

Tabel 13. Vægttabel

Renseignements relatifs au resultat

	Bodsfængslet. Antal udgaaede Fanger: nombre des sortis: 193.								Akershus Strafanstalt. Antal udgaaede Fanger: nombre des sortis: 100.							
	Antal veiede Fanger 1).		Vundet i Vægt 2).		Tabt i Vægt 3)		Uforandret Vægt 4).		Antal veiede Fanger 1).		Vundet i Vægt 2).		Tabt i Vægt 3)		Uforandret Vægt 4).	
	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.
Alder 5).																
fra 18 til 25 Aar 6)	102	29	28,4	68	66,7	5	4,9	11	6	54,5	4	36,4	1	9,1		
- 25 — 35 — 7)	49	14	28,6	31	63,2	4	8,2	22	9	40,9	12	54,5	1	4,6		
over 35 Aar 8)	43	20	46,5	21	48,8	2	4,7	70	39	55,7	22	31,4	9	12,9		
Tilsammen 9)	*)194	63	32,5	120	61,8	11	5,7	**103	54	52,4	38	36,9	11	10,7		
Helbredstilstand 10).																
med god Helbred 11)	116	38	32,7	72	62,1	6	5,2	65	48	73,9	11	16,9	6	9,2		
med svag Helbred 12)	78	25	32,1	48	61,5	5	6,4	38	6	15,8	27	71,0	5	13,2		
Tilsammen	194	63	32,5	120	61,8	11	5,7	103	54	52,4	38	36,9	11	10,7		
Straffetid 13).																
fra 6 Maaneder til 1 Aar 14)	138	54	39,1	76	55,1	8	5,8	45	27	60,0	15	33,3	3	6,7		
- 1 til 2 Aar 15)	52	9	17,3	40	76,9	3	5,8	15	5	33,3	8	53,4	2	13,3		
- 2 — 3 — 16)	3	-	-	3	100,0	-	-	10	8	80,0	2	20,0	-	-		
over 3 Aar 17)	1	-	-	1	100,0	-	-	33	14	42,4	13	39,4	6	18,2		
Tilsammen	194	63	32,5	120	61,8	11	5,7	103	54	52,4	38	36,9	11	10,7		
Levevici og Beskæftigelse 18).																
af Arbeids- og Bondeklassen 19)	147	47	32,0	90	61,2	10	6,8	71	38	53,5	26	36,6	7	9,9		
- Haandværksklassen 20)	43	16	37,2	26	60,5	1	2,3	30	16	53,3	11	36,7	3	10,0		
- den konditionerede Klasse 21)	4	-	-	4	100,0	-	-	2	-	-	1	50,0	1	50,0		
Tilsammen	194	63	32,5	120	61,8	11	5,7	103	54	52,4	38	36,9	11	10,7		
Beskæftigelse i Fængslet 22).																
med stillesiddende Arbeide 23).	118	47	39,8	64	54,3	7	5,9	39	18	46,2	16	41,0	5	12,8		
Arbeide med mere Bevægelse 24)	76	16	21,1	56	73,7	4	5,2	64	36	56,2	22	34,4	6	9,4		
Tilsammen	194	63	32,5	120	61,8	11	5,7	103	54	52,4	38	36,9	11	10,7		
Nyindkomne 25)	158	58	36,7	92	58,2	8	5,1	14	8	57,2	3	21,4	3	21,4		
Tilbagefaldne 26)	36	5	13,9	28	77,8	3	8,3	89	46	51,7	35	39,3	8	9,0		
Tilsammen	194	63	32,5	120	61,8	11	5,7	103	54	52,4	38	36,9	11	10,7		

*) Ved Bodsfængslet er her medtaget en Fange, der feilagtig blev indsat i Fængslet og derfra overførtes

**) Fra Akershus Strafanstalt udgik kun 100 Fanger. Her er medregnet 3 Fanger, der benaadedes under

1) Nombre des pesés. 2) Poids augmenté 3) Poids diminué. 4) Sans changement. 5) Age.

12) Santé faible. 13) Durée de la peine. 14) 6 mois à 1 an 15) 1 à 2 ans. 16) 2 à 3 ans. 17) Au-dessus

22) Occupation dans la prison. 23) Travail plus sédentaire. 24) Travail exigeant plus de mouvement.

over udgaaede Fanger.

du pesage des prisonniers.

Trondhjems Strafanstalt. Antal udgaaede Fanger: nombre des sortis: 63.								Strafanstalten for Kvinder. Antal udgaaede Fanger: nombre des sortis: 93.							
Antal veiede Fanger 1).	Vundet i Vægt 2).		Tabt i Vægt 3).		Uforandret Vægt 4).		Antal veiede Fanger 1).	Vundet i Vægt 2).		Tabt i Vægt 3).		Uforandret Vægt 4).			
	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.		Antal.	pCt.	Antal.	pCt.	Antal.	pCt.		
8	8	100,0	-	-	-	-	12	9	75,0	2	16,7	1	8,3		
12	8	66,7	4	33,3	-	-	43	12	27,9	24	55,8	7	16,3		
38	29	76,3	9	23,7	-	-	36	13	36,1	20	55,6	3	8,3		
58	45	77,6	13	22,4	-	-	91	34	37,4	46	50,5	11	12,1		
44	37	84,1	7	15,9	-	-	60	22	36,7	30	50,0	8	13,3		
14	8	57,1	6	42,9	-	-	31	12	38,7	16	51,6	3	9,7		
58	45	77,6	13	22,4	-	-	91	34	37,4	46	50,5	11	12,1		
29	23	79,3	6	20,7	-	-	49	24	49,0	15	30,6	10	20,4		
6	5	83,3	1	16,7	-	-	11	2	18,2	8	72,7	1	9,1		
7	5	71,4	2	28,6	-	-	4	3	75,0	1	25,0	-	-		
16	12	75,0	4	25,0	-	-	27	5	18,5	22	81,5	-	-		
58	45	77,6	13	22,4	-	-	91	34	37,4	46	50,5	11	12,1		
58	45	77,6	13	22,4	-	-	91	34	37,4	46	50,5	11	12,1		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
58	45	77,6	13	22,4	-	-	91	34	37,4	46	50,5	11	12,1		
11	8	72,7	3	27,3	-	-	54	19	35,2	31	57,4	4	7,4		
47	37	78,7	10	21,3	-	-	37	15	40,6	15	40,5	7	18,9		
58	45	77,6	13	22,4	-	-	91	34	37,4	46	50,5	11	12,1		
19	18	94,7	1	5,3	-	-	73	26	35,6	39	53,4	8	11,0		
39	27	69,2	12	30,8	-	-	18	8	44,4	7	38,9	3	16,7		
58	45	77,6	13	22,4	-	-	91	34	37,4	46	50,5	11	12,1		

il Akershus Strafanstalt, hvor han i Beretningen forøvrigt er betragtet som direkte indkommen.
 sin Henliggen paa Gaustads Sindssygeasyl og ikke er medregnet i Fangetallet i Beretningen forøvrigt.
 5) 18 à 25 ans. 7) 25 à 35 ans. 8) Au-dessus de 35 ans. 9) Total. 10) Santé. 11) Santé bonne.
 le 3 ans. 18) Professions et occupations 19) Ouvriers et paysans. 20) Artisans. 21) Professions libérales etc.
 25) Entrés pour la première fois. 26) Prisonniers en récidive.

(Bilag 1.)

Fra Bods-fængslets Inspektion.

Ved hoslagt at oversende de for Budgetaaret fra 1ste Juli 1889 til 30te Juni 1890 afgivne Beretninger om Bods-fængslet fra dets Direktør, Præst, 1ste Lærer og Læge samt under Henviisning til den under 15de f. Md. indsendte Extrakt af Kasseregnskabet for nævnte Budgetaar skal Inspektionen, støttet til de i disse Dokumenter indeholdte Opgaver, meddele følgende Oplysninger om Fængslets Virksomhed og Tilstand i det forløbne Aar:

1. Med Hensyn til **Funktionærerne** har Inspektionen intet at føie til, hvad Direktøren har oplyst.

2. Fangebelægget og Fangedagene.

Fangeantal 1ste Juli 1889.	Tilgang.			Afgang.						Fangeantal 30te Juni 1890.
	Indsatte efter Dom.	Fra andre Straf- anstalter.	Til- sam- men.	Efter endt Straffe- tid.	Be- naa- dede.	Til- andre Straf- anstal- ter.	Til Gau- stad Sinds- syge- asyl.	Døde.	Til- sam- men.	
166	176*)	7	183*)	182	6	3*)	1	2	194*)	155.

Det samlede Antal Fangedage udgjorde	60 851
Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg	166,72
Det høieste Fangebelæg	177
Det laveste Fangebelæg	155

Til Sammenligning med det nærmest foregaaende Tidsrum hidsættes Forholdet i det foregaaende Budgetaar:

Det samlede Antal Fangedage	60 845
Det gennemsnitlige daglige Fangebelæg	166,70
Det høieste Fangebelæg	173
Det laveste Fangebelæg	159.

Det daglige Middelbelæg:

for Decenniet fra 1852—1861	228,4
- Do. - 1862—1871	210,6
- Do. - 1872—1881	192,84.

Det samlede Antal Fanger, der siden Fængslet toges i Brug i 1851 og indtil 30te Juni 1890 er indkommet direkte fra Jurisdiktionerne, udgjør	5 892,
---	--------

*) Se Note *) til Tabel 13.

medens til samme Tid fra andre Strafanstalter overførtes til Bods- fængslet	1 857.
Det samlede Antal Fanger, der indtil 30te Juni 1890 er indkommet i Bods-fængslet, bliver altsaa	7 749.
Af de i Budgetaaret indkomne Fanger indbragtes uden forhen at være straffede	83,
forhen straffede kun med Fængsel, Bøder eller Ris	67,
- — i Sverige men ikke her i Riget	2,
- — med Strafarbeide	31.

De forhen med Strafarbeide straffede udgjorde altsaa 16,94 pCt. af de indkomne.

Af de sidstnævnte 31 var:

straffede kun i Bods-fængslet	15,
— - - Fællesanstalt	11,
— baade i Bods-fængslet og i Fællesanstalt	5.

Af de tidligere med Strafarbeide kun i Bods-fængslet straffede

Fanger er 12 indkomne for	2den Gang,
2 indkomne for	3die Gang og
1 indkommen for	4de Gang.

Af de 16, som før havde været straffede i Fællesanstalt, havde 10 været underkastede denne Straf en Gang, 3 to Gange, 1 tre Gange, 1 fire Gange og 1 otte Gange.

Tilbagefaldsprocenten for Tidsrummet fra 1ste Juli 1886 til 30te Juni 1887, hvortil Opgaverne er samlede ved Udgangen af Juni Maaned d. A., altsaa 3 Aar efter den sidste Fanges Løsladelse, udgjør 24,64.

3. Orden og Disciplin.

Korrektionsstraf har været anvendt 41 Gange paa 29 Fanger; 3 Fanger er straffede 4 Gange, 1 Fange 3 Gange, 1 Fange 2 Gange og 24 Fanger 1 Gang. Den hyppigste Forseelse var som sædvanlig Meddelelse til Medfange. Forøvrigt henvises til Direktørens Beretning.

4. Sjælepleien og Undervisningen.

1 Fange blev konfirmeret i Aarets Løb. Kommunion er afholdt 9 Gange for ialt 68 Fanger. Ingen Sygekommunion har været udført.

5. **Sundhedstilstanden i Fængslet** har ikke været saa god som i 1888—89, væsentlig paa Grund af, at Influenzaepidemien i Begyndelsen af indeværende Aar ogsaa trængte ind i Fængslet. Der indtraf 2 Tilfælde af Sindssygdom og 1 af sygelig Forstemning. To Fanger døde i Aaret. Forøvrigt henvises til Direktørens og Lægens Beretninger.

Angaaende 6. **Arbeidsvirksomheden**, 7. **Forpleiningen** og 8. **Bygningerne** har Inspektionen intet at føie til det i Direktørens Beretning anførte.

9. Indtægter og Udgifter.

I Budgetaaret er der arbeidet Fabrikater til Salg for . . .	Kr.	45 434,31,
- — - - — - Fængslet for . . .	-	14 270,17,
- — - - — - Lagerkonto for . . .	-	4 531,25,
og til Udstillingen ved Fængselskongressen i St. Petersburg	-	600,92.
Bruttoindtægten af Fangernes Arbeide har saaledes udgjort	Kr.	64 836,65.
Arbejdsfortjenesten er i Budgetaaret Kr. 61 740,48, hvorefter		
Fængslets Indtægt pr. Fangedag bliver	Kr.	1,015.
Den samlede Udgift har for hver Fangedag udgjort	-	2,466,
hvoraf Udgift til Bispisningen	-	0,300.
Bringes Overskuddet af Arbejdsvirksomheden i Afdrag, bliver		
den rene Udgift pr. Fangedag	-	1,451.
Af Balancen af Hovedbogen hidsættes med Hensyn til Fængslets Regnskabsvæsen i det hele følgende Oversigt:		
a. Fængslets Beholdninger udgjorde den 1ste Juli 1889	Kr.	43 997,91
b. Ved Fangernes Arbeide er opført indvundet	-	61 740,48
c. Indtægter af Aakebergløkken	-	1 959,25
d. Forskjellige Indtægter	-	330,15
e. Godtgjørelse for underordnede Funktionærer tilstaaet Bolig m. m. og Kost.	-	1 760,00
		<u>Kr. 109 787,79</u>
f. Statskassens Tilskud	-	103 200,00
		<u>Kr. 212 987,79.</u>
Fangernes optjente men ikke udbetalte Arbejdspenge er i Budgetaaret formindsket med	-	53,64
		<u>Kr. 212 934,15.</u>
Ved at fradrage denne Sum de ved Budgetaarets Udgang i Behold værende Kontanter og øvrige Beholdninger til Beløb	-	46 881,42
findes Fængslets Udgifter at have beløbet sig til	Kr.	166 052,73.

I Inspektionens Sammensætning er foregaaet Forandring, idet dens Formand og lægekyndige Medlem Medicinaldirektør Dahl er afgaaet ved Døden.

Kristiania den 19de November 1890.

A. Pettersen.	P. Beichmann.	B. Garben.	Nordan.
N. Chr. Michelsen.	I. Sørbye.	Niels Young.	

L. H. Prytz.

(Bilag 2.)

Beklædningsreglement for Mandsfanger.

(Udfærdiget af Justits-Departementet den 16de December 1889).

§ 1.

Enhver Fange skal have en Trøje, en Buxe, en Vest, en Hue, en Skjorte, et Par Strømper, et Halstørklæde, et Lommetørklæde, et Par Buxesæler eller en Livrem samt ved Fællesanstalterne et Par Lædersko og ved Bodsfængslet et Par Lædertøfler og et Par Trætøfler. Derhos kan Strafanstaltens Direktør tilstaa Fangen et Par Strømpeskifter til Brug i den kolde Aarstid samt, naar det af Helbredshensyn anbefales af Lægen, en Undertrøje og en Underbuxe.

Med Hensyn til disse Beklædningsgjenstandes Beskaffenhed m. v. bemærkes:

- a. Trøjen skal være en almindelig Rundtrøje af mellemgraat Vadmel med Foer af blaarandet Vendtøi (Bommes) i Ryg og Ærmer, enkeltknappet helt op til Halsen, med en udvendig Lomme paa højre Side og en 26 mm. høi opstaaende Krave.
- b. Buxerne skal være af mellemgraat Vadmel, uden Lommer, med indvævede, omtrent 40 mm. brede, sorte Render paa hver Side af Sømmen paa Buxernes ydre Sider, saa at der paa disse bliver en sort Rand af omtrent 80 mm.'s Bredde. Til Belæg benyttes blaarandet Vendtøi (Bommes). Buxerne skal være saa korte, at de ikke naar længere ned end til omtrent 15 cm. ovenfor Ankelledet, og derhos nedentil være forsynede med en Split.
- c. Vesten skal være af mellemgraat Vadmel med Foer af blaarandet Vendtøi (Bommes) i Ryg og Forstykker, enkeltknappet helt op til Halsen, med en udvendig Lomme paa højre Side og en 13 mm. høi opstaaende Krave.
- d. Huen skal være af mellemgraat Vadmel, indvendig foret med blaarandet Vendtøi (Bommes), rundpullet og med en liden Skjærm af samme Stof som Huen selv.
- e. Skjorten skal være af blaarandet Vendtøi (Bommes) og af almindeligt Snit med Skulderstykker.
- f. Strømperne skal være af graat Uldgarn med 6 indstrikkede Ringe af hvidt Uldgarn, hvoraf 3 i Læggen og 3 i Foden, samt fra Saalen til Læggens Overkant omtrent 47 cm. høie.

- g. Halstørklædet og Lommetørklædet skal være af brunrandet Bomuldstøi.
- h. Buxesælerne skal være af simpel Væv med Spænder.
- i. Livremmen skal være forsynet med Spænder.
- k. Læderskoene, Lædertøflerne og Trætøflerne skal være af almindelig Form.
- l. Strømpeskafterne skal være af graat Uldgarn med 3 indstrikkede brede Render af hvidt Uldgarn, i hvis Midte atter er indstrikket en smalere graa Rand. De skal være 40 cm. lange og forsynede med et omtrent 20 cm. langt Linbaand til at fæste under Foden.
- m. Undertrøier skal være af graa Halvflonel, indvævet med hvide Render, samt til at knappe foran.
- n. Underbuxen skal være af almindeligt Snit samt enten af graa Halvflonel, indvævet med hvide Render, eller af blaarandend Vendtøi (Bommesi).

§ 2.

Foruden de i § 1 nævnte Gjenstande bliver der ved særegne Arbejder eller under særegne Omstændigheder at anvende andre Beklædningsgjenstande, som maatte være fornødne, saasom:

- a. Snesokker, Vanter og Uldliv for Udearbejdere,
- b. Støvler og (ved Fællesanstalterne) Trætøfler,
- c. Forklæder for Fanger, der arbejder i Kjøkkenet,
- d. Forskind eller Forklæder for Skomagere, Smede og Malere m. v.

Paa Sygestuerne bør findes 1 à 2 Slaabroker til Brug for syge Fanger.

§ 3.

Mellemgraat Vadmæl og blaarandend Vendtøi til Trøie, Buxe, Vest og Hue bliver at tilvirke ved og at levere fra Strafanstalten i Kristiania for Kvinder efter de af Justits-Departementet approberede Prøver og til enhver Tid bestemte Priser.

§ 4.

Skjorter, Strømper og Strømpeskafter, Undertrøier og Underbuxer — i de fornødne Størrelser — samt Halstørklæder, Lommetørklæder og Buxesæler bliver at levere i fuldferdig Stand fra Strafanstalten i Kristiania for Kvinder efter de af Justits-Departementet approberede Prøver og til enhver Tid bestemte Priser.

De øvrige Beklædningsgjenstande bliver, saavidt gjørligt, at forfærdige af hver Anstalt for sig, Trøie, Buxe, Vest og Hue efter Prøver approberede af Justits-Departementet.

§ 5.

Fornøden Istandsættelse af Beklædningsgjenstandene udføres af hver Anstalt for sig. Dog kan Paastrikning af Strømper og Strømpeskafter besørgeres udført ved Kvindeanstalten.

§ 6.

Ved hver Strafanstalt skal foruden de Beklædningsgjenstande for Fangerne, der er i Brug, have en efter Fangeantallets Størrelse samt den gennemsnitlige Til- og Afgang afpasset Beholdning af lignende Gjenstande, forat deraf kan anvendes det fornødne til Ombytte, naar der vaskes eller foretages Istandsættelse m. v.

§ 7.

Samtlige Beklædningsgjenstande skal — Yderklæderne paa deres indvendige Side — stemples med vedkommende Anstalts Mærke.

§ 8.

De skal benyttes saa længe, som de med fornødne Reparationer maatte skjønnes at kunne være anvendelige og brugbare.

§ 9.

Med Hensyn til Udlevering af, Kontrol med og Kassation af Beklædningsgjenstande bliver der at forholde paa den ved hver Anstalt nu brugelige Maade.

§ 10.

Enhver Fange erholder ved Indkomsten i Strafanstalten rene Beklædningsgjenstande.

§ 11.

Ombytte bør finde Sted:

- a. af Skjorter, Strømper og Lommetørklæder en Gang ugentlig,
- b. af Underbuxer af Vendtøi hver 14de Dag,
- c. af Undertrøier og Underbuxer af Halvflonel samt Halstørklæder hver 3die Uge eller noget hyppigere, forsaavidt Strafanstaltens Direktør enten paa Grund af det af vedkommende Fange udførte Arbeides Beskaffenhed eller af andre Grunde maatte anse saadant nødvendigt.

§ 12.

Derhos skal det være tilladt, at de enkelte Fanger, der beskæftiges med Arbeider, hvorved deres Yderklæder i særdeles Grad tilsmudses, saasom Malere og Smede, gives Ombytte af Trøie, Vest og Buxer paa Søn- og Helligdage.

§ 13.

Afvielser fra de i dette Reglement givne Bestemmelser maa ikke finde Sted uden Justits-Departementets Samtykke.

(Bilag 3).

Beklædningsreglement for Kvindefanger.

(Udfærdiget af Justits-Departementet den 16de December 1889.)

§ 1.

Enhver Fange skal have en Trøie, et Yderskjørt, et Underskjørt, et Livstykke, et Linned, en Underbuxe, et Par Strømper, et Par Sko, en Sommerhue og en Vinterhue, et Forklæde, et Tørklæde og et Lommetørklæde. Derhos kan Strafanstaltens Direktør, naar det af Helbredsensyn anbefales af Lægen, tilstaa Fangen en Undertrøie.

Med Hensyn til disse Beklædningsgjenstandes Beskaffenhed m. v. bemærkes :

- a. Trøien skal være en almindelig høihalset Kufte af mellemgraat, helstamped Vadmel, uden Foer, til at hægte foran og med en 13 cm. bred Skjød.
- b. Yderskjørtet skal være af mellemgraat, helstamped Vadmel af almindelig Form med en 4 cm. bred Linning. Til Belæg benyttes blaåt Lærred.
- c. Underskjørtet skal være af mellemgraat, halvstamped Vadmel, 16 cm. kortere end Yderskjørtet, men forøvrigt ligt dette.
- d. Livstykket skal være af blaarandet Vendtøi (Bommes), høihalset, med dobbelt Tøi i Livet, uden Ærmer, samt til at hægte foran.
- e. Linnedet skal være af blaarandet Vendtøi (Bommes) og med lange Ærmer.
- f. Underbuxen skal være af blaarandet Vendtøi (Bommes) og af almindeligt Snit.
- g. Strømperne skal være af graat Uldgarn med 5 indstrikkede Ringe af hvidt Uldgarn, hvoraf 3 i Læggen og 2 i Foden, samt fra Saalen til Læggens Overkant omtrent 47 cm. høie.
- h. Skoene skal være af almindelig Form.
- i. Sommerhuen skal være af blaåt Lærred og bestaa af 2 Stykker, et fladt og et rundt uden Rynker.
Vinterhuen som Sommerhuen, men forsynet med Foer af blaarandet Vendtøi.
- k. Forklædet skal være af blaarandet (smalrandet) Vendtøi (Bommes) og af almindeligt Snit.
 - l. Tørklædet skal være af brunt og hvidt rudet Bomuldstøi.
 - m. Lommetørklædet skal være af brunrandet Bomuldstøi.
 - n. Undertrøien skal være af graa Halvflonel, indvævet med hvide Render, samt til at knappe foran.

§ 2.

Foruden de i § 1 nævnte Gjenstande bliver der ved særegne Arbejder eller under særegne Omstændigheder at anvende andre Beklædningsgjenstande, som maatte være fornødne, saasom:

- a. Ærmer af Skind eller Tøi for Væversker,
- b. Trætøfler,
- c. Store Forklæder m. v.

Paa Sygestuerne bør findes 1 à 2 Slaabrokker samt de nødvendige Nat-trøier til Brug for syge Fanger.

§ 3.

Tilvirkningen af de fornødne Beklædningsstoffer saavel som Forfærdigelsen af de omhandlede Beklædningsgjenstande bør, saavidt gjørligt, ske ved Kvindeanstalten selv og skal foregaa efter de af Justits-Departementet approberede Prøver.

Ligeledes udføres ved Anstalten selv al fornøden Istandsættelse af Beklædningsgjenstande.

§ 4.

Ved Kvindeanstalten skal foruden de Beklædningsgjenstande for Fangerne, der er i Brug, have en efter Fangeantallets Størrelse samt den gennemsnitlige Til- og Afgang af Fanger afpasset Beholdning af lignende Gjenstande, forat deraf kan anvendes det fornødne til Ombytte, naar der vaskes eller foretages Istandsættelse m. v.

§ 5.

Samtlige Beklædningsgjenstande skal — Yderklæderne paa deres indvendige Side — stemples med Strafanstaltens Mærke.

§ 6.

De skal benyttes saa længe, som de med fornødne Reparationer maatte skjønnes at kunne være anvendelige og brugbare.

§ 7.

Med Hensyn til Udlevering af, Kontrol med og Kassation af Beklædningsgjenstande bliver der at forholde paa den ved Anstalten nu brugelige Maade.

§ 8.

Enhver Fange erholder ved Indkomsten i Strafanstalten rene Beklædningsgjenstande.

§ 9.

Ombytte bør finde Sted:

- a. af Linneder, Strømper og Lommetørklæder en Gang ugentlig,
- b. af Livstykker, Underbuxer og Huer hver 14de Dag,
- c. af Forklæder, Tørklæder og Undertrøier hver 3die Uge.

§ 10.

Derhos skal det være tilladt, at de enkelte Fanger, der beskæftiges med Arbeide, hvorved deres Yderklæder i særdeles Grad tilsmudses, saasom ved Arbeide med Maskiner, gives Ombytte af Trøje og Yderskjørt paa Søn- og Helligdage.

§ 11.

Afvielser fra de i dette Reglement givne Bestemmelser maa ikke finde Sted uden Justits-Departementets Samtykke.

(Bilag 4).

Reglement for Fangebehandlingen i Bodsfængslet.

(Bifaldt ved Kongelig Resolution af 9de September 1889.)

§ 1.

Fanger modtages i Bodsfængslet fra Kl. 7 Morgen til 6¹/₂ Aften, -- Helligdage og Dage før Helligdage dog kun til Kl. 6 Aften.

§ 2.

Med hver Fange skal ved hans Afleverelse til Bodsfængslet følge:

- a. Samtlige over Angjældende ergangne Domme med tilhørende Akter in originali, eller forsaavidt dette i noget Tilfælde ikke kan ske, bekræftede Udskrifter af vedkommende Domskonklusioner og af de i Sagerne afsagte Under- og Overretsdømmes Præmisses, forsaavidt de vedkommer Angjældende. Domsakten eller i Tilfælde den bekræftede Udskrift af Domskonklusionen skal være forsynet med Paategning om, at Dommen er forkyndt for Angjældende.
- b. Følgebrev fra vedkommende Øvrighed, indeholdende Angjældendes Signalement og Fortegnelse over de Domsakter eller andre Dokumenter, som medfølger, samt forsaavidt den originale Domsakt ei kan medfølge, Oplysning om, hvorhen samme er eller bliver sendt.
- c. Opgave over hvad Fangen medbringer, derunder indbefattet de Klædningsstykker, som Fangen er iført.

§ 3.

Fangen skal ved Indbringelsen, saasart Direktøren har overbevist sig om, at Betingelserne for hans Modtagelse er tilstede, bringes til Baderummet.

§ 4.

I Baderummet skal Fangen:

- a. visiteres, bades, barberes, klippes og iføres Fangedragten,
- b. fratages de Klæder og andre Effekter, som han har medbragt, hvilke efter Direktørens Bestemmelse enten bliver at opbevare eller, forsaavidt de i sig selv eller paa Grund af Straffetidens Længde ikke egner sig dertil, at tilintetgjøre eller at bortsælge; i sidste Tilfælde bliver Salgsbeløbet at godskrive vedkommende Fange. I enkelt Tilfælde kan de overlades Paarørende eller Bekjendte til Opbevaring.

§ 5.

Fra Baderummet skal Fangen først indsættes i en af Modtagelsescellerne, — eller, hvis disse er optagne, i en almindelig Celle — hvor han forbliver uden Arbeide i Regelen ikke over et Døgn. Under Opholdet i denne Celle skal Fangen:

- a. undersøges af Lægen og veies,
- b. fremstilles for Direktøren og meddeles Forklaring om Straffen, han skal undergaa,
- c. gjøres bekendt med vedkommende Reglementer og Forskrifter, hvorefter han har at rette sig under sit Ophold i Fængslet,
- d. modtage Besøg af Præsten til nærmere Undersøgelse om hans Daab, Konfirmation, Sjælstilstand, tidligere Vandel og Livsforhold,
- e. tilsees af Værksmester og Underinspektør, forat disse derefter kan forhandle om, paa hvilken almindelig Celle de for Direktøren vil foreslaa ham hensat. Underinspektøren undersøger derhos, om han er reglementmæssig antrukken,
- f. indføres i Fangeprotokollen med de i dennes Rubriker forlangte Oplysninger.

§ 6.

Fra Modtagelsescellen bringes Fangen til en almindelig Celle og sættes af vedkommende Opsynsbetjent efter Værksmesterens Anvisning til et bestemt Arbeide, (jfr. § 9).

Snarest muligt skal han her af Præsten i Forening med Førstelæreren prøves i Kristendomskundskab, Læsning og Skrivning, samt af Underinspektøren eller Vagtmesteren instrueres om, hvorledes han har at forholde sig i Cellen, og gjøres bekendt med den rette Brug af Inventariet.

§ 7.

- a. Det skal være baade Direktørens og Præstens Bestræbelse i Forening med de øvrige Funktionærer at virke til, at der hersker en god Aand i Fængslet, og at alt, som kan modvirke Forbedring, omhyggelig undgaaes.

Direktør og Præst skal jævnlig konferere med hinanden om Fangerne. De skal bestræbe sig for ved hyppige Besøg hos Fangerne at lære dem nøie at kjende og at komme paa det rene med, hvorledes de hensigtsmæssigst bør behandles. Direktøren skal — foruden Dagbog -- føre Protokol over hver Fange, hvori nedskrives Bemærkninger om ham og antegnes alt, som kan belyse hans Forhold i Fængslet enten i god eller daarlig Retning.

- b. Nyindkomne Fanger skal i de ugentlige Forsamlinger af Fængslets Funktionærer gjøres til Gjenstand for særlig Omtale og Forhandling.

§ 8.

- a. Enhver Fange skal under hele sin Straffetid saavel Dag som Nat holdes adskilt fra Medfanger.
- b. Han skal strengt afholde sig fra ethvert Samkvem med og enhver Med-

- delelse til Medfanger. Han maa derfor ikke give Signal med Bankning i Væggen eller paa anden Maade; heller ikke maa han vise sig i sit Vindue. Dette rengjøres ikke uden specielt Paalæg af en Foresat.
- c. Han skal vise Ærbødighed og ubetinget Lydighed mod samtlige sine Foresatte i Fængslet og opføre sig høflig og anstændig mod enhver, der indfinder sig i hans Celle.
 - d. Han har punktlig at rette sig efter den for Fængslet bestemte Orden samt de givne Reglementer og Forskrifter.

§ 9.

Fangen tilholdes at udføre de Arbeider, som for Fængslet er bestemte. Med hvilket af disse Arbeider Fangen skal beskjæftiges, bestemmes af Direktøren, der herved bør tage Hensyn til Fangens Alder, Kræfter, tidligere Beskjæftigelse og de Færdigheder, han maatte besidde, hvorhos særlig bør have for Øie at gjøre Fangen, saavidt muligt, skikket til fremtidigt Erhverv.

I Arbeidets Udførelse skal Fangen, saavidt fornødiges, undervises af Opsynspersonalet.

Hvor det efter Arbeidets Beskaffenhed er muligt, skal der under Hensyn til Fangens Kræfter og Duellighed af Direktøren fastsættes et bestemt Arbeidspensum for Dagen eller Ugen, som Fangen har at præstere.

Med Hensyn til Arbeidspenge henvises til det til enhver Tid gjældende Reglement.

Angaaende Fastsættelse af Arbeidspensa og af de Fangen tilkommende Arbeidspenge bør Direktøren konferere med vedkommende underordnede Funktionærer, før han tager sin Bestemmelse.

Fangen skal arbeide i 11 Timer daglig, Undervisningstiden iberegnet. Alle Hverdage før en Helligdag ophører han dog med sit Arbeide Kl. 5 Eftermiddag.

I enkelte Tilfælde, naar det maatte ansees nødvendigt, kan der indrømmes Fangen indtil 2 Timers Frihed efter Aftensmaaltidet til at læse, skrive eller lignende.

Naar Arbeidets Beskaffenhed udkræver det, kan Fangen beskjæftiges udenfor Fangecellen i egne, dertil indrettede Rum, under Iagttagelse af, at han strengt adskilles fra Medfange og enhver anden, med hvem Samkvem er ham forbudt.

Paa Søn- og Helligdage maa intet Arbeide finde Sted udenfor den nødvendige Husgjerning.

§ 10.

Fangen skal ydes fornøden Sjælepleie.

I den anordnede Gudstjeneste paa Søn- og Helligdage har alle Fanger at deltage.

Dog skal det i særegne Tilfælde være overladt til Direktøren at tilstaa en Fange Fritagelse herfor i kortere eller længere Tid, naar dette efter Samraad med Præsten maatte findes rigtigt.

Fangen skal ordentlig klædt og ren indtage den Plads i Kirken, som anvises ham, og der stille og sømmeligen deltage i Gudstjenesten. Fangen skal medtage sit Cellenummer og hænge det op i sin Kirkestol.

Fangen skal i sin Celle stadigen være forsynet, foruden med en Bibel eller et Ny-Testamente og en Psalmebog, med en Kathekismus, en Forklaring, en Andagtsbog, en Bibelhistorie samt en Læsebog.

I Modtagelsescellerne skal ikke forefindes andre Bøger end et Ny-Testamente og en Psalmebog.

§ 11.

I den anordnede Undervisning paa Hverdage skal overensstemmende med Klasseinddelings-Reglementet og Undervisnings-Bestemmelserne ordentligvis enhver Fange deltage, naar han ikke i enkelte Tilfælde fritages derfor.

De nærmere Bestemmelser om Undervisningen afgives af Justits-Departementet.

§ 12.

Foruden de til Undervisningen udforderlige Skolebøger og det iøvrigt fornødne Skolemateriale skal der ved Fængslet have en Bogsamling for Fangerne, bestaaende af Bøger af opbyggeligt, belærende og underholdende Indhold. Af denne Bogsamling kan Fangerne erholde udlaant Bøger efter Præstens Bestemmelse og overensstemmende med Reglerne i Klasseinddelings-Reglementet.

Aviser maa ikke gives nogen Fange ihænde, og Tidsskrifter ikke uden i særegne Tilfælde og da altid kun med Direktørens Tilladelse.

§ 13.

Fangen erholder sund og nødtørftig Kost. Nydelsen af Brændevin eller dermed tilberedet Drik maa ei tilstedes Fangen, medmindre det af Fængslets Læge foreskrives som Lægemiddel i Sygdomstilfælde. Kostens Beskaffenhed, Mængde og Bestanddele bestemmes ved af Justits-Departementet udfærdigede Reglementer særskilt for friske og syge Fanger. I den reglementerede Kost kan for enkelt Fange i Sygdomstilfælde af Fængslets Læge gjøres saadan Forandring, som han maatte finde fornøden.

§ 14.

- a. Fangen iføres ved Indbringelsen en ren og tilstrækkelig varm Dragt af saadan Beskaffenhed, som af Justits-Departementet nærmere foreskrives. Ligesaa forsynes han med de behørigte Sengklæder. En Gang ugentlig skal der gives ham rent Linned og hver 6te Uge rene Lagen.

- b. Sengene skal i de almindelige Celler være løse Hængekøier. Udenfor Sygdomstilfælde, som Fangen strax skal anmelde for vedkommende Betjent, skal det ikke være Fangen tilladt at benytte Køien undtagen om Natten, hvorfor den om Dagen skal være nedtagen, sammenrullet og hensat paa sin Plads. Køier og Sengklæder bør til passende Tider udluftes og renses.

I Strafcellerne skal Sengestedet være en faststaaende Brix og Sengklæderne om Dagen borttages. De nærmere Bestemmelser om Senge og Sengklæder gives af Justits-Departementet.

§ 15.

Fangen skal staa op Kl. 5 $\frac{1}{2}$ om Morgen. Paa Søn- og Helligdage tillades det ham at hvile til Kl. 6 $\frac{1}{2}$ Morgen. Om Vinteren (fra 1ste September til 30te April) skal han gaa tilsengs Kl. 8 $\frac{1}{2}$, og om Sommeren (fra 1ste Mai til 31te August) Kl. 9 om Aftenen.

Fangen har 2 Timer daglig til sine Maaltider og efter Omstændighederne $\frac{1}{2}$ eller 1 Time til Bevægelse i fri Luft. For syge Fanger afgiver Lægen den fornødne Forskrift med Hensyn til Luftningen.

En detailleret Dagsorden angaaende Arbeids-, Spise- og Hviletid m. m. udfærdiges af Justits-Departementet.

§ 16.

- a. Fangen skal strengt holdes til Renlighed. Hver Morgen, naar han staar op, skal han vaske Ansigt og Hænder og kjæmme sit Haar. Hver Fange skal have en Kam og et Haandklæde, hvilket skiftes hver Lørdag, hvorhos der tilstaaes ham fornøden Sæbe. I Regelen gives ham hver 3die Uge et Bad. Han skal barbere sig en Gang hver Uge. Dog kan han i den sidste Maaned af sit Ophold i Fængslet lade hele sit Skjæg voxte, hvilket ogsaa kan tilstaaes Fanger i øverste Klasse. Hans Haar skal være kortklippet.
- b. Fangen skal ordne og omhyggelig rengjøre sin Celle og det derværende Husgeraad, behandle sin Celle og alt, hvad der leveres ham ihænde, med behørig Forsigtighed og Omhu. Efter Direktørens Bestemmelse kan han derhos anvendes til Fængslets Rengjøring forøvrigt.

§ 17.

Der skal omhyggelig sørges for, at alle Celler — saavel som Korridorer og andre Lokaler — jævnlig og tilstrækkelig udluftes og rengjøres, samt, naar Aarstiden kræver det, passende oplyses og opvarmes.

§ 18.

Med Hensyn til Fangens Adgang til at afsende og modtage Breve henvises til Klasseinddelings-Reglementet.

Til at afsende og modtage Brev udfordres i hvert enkelt Tilfælde Direktørens Tilladelse.

Intet Brev maa afgaa fra eller afgives til Fangen, før det er gjennemseet af Direktøren og Præsten.

Finder Direktøren Brevets Indhold at være af saadan Beskaffenhed, at det bør tilbageholdes, bliver i Regelen vedkommende Fange derom at underrette.

§ 19.

Med Hensyn til Fangens Adgang til at modtage Besøg henvises ligeledes til Klasseinddelings-Reglementet.

Til Modtagelse af Besøg udfordres Samtykke af Direktøren for hvert enkelt Tilfælde.

Samtale mellem Fangen og hans Slægtninge eller Bekjendte maa kun finde Sted i Overvær af en af Fængslets Funktionærer, der nøie har at paase, at Fangen intet modtager af de Besøgende.

Der skal fastsættes en bestemt Tid paa Dagen, hvori saadanne Besøg kan ske, ligesom det for hvert enkelt Tilfælde af Direktøren skal bestemmes, hvorlænge Samtalen maa vare.

§ 20.

Begivenheder af Vigtighed for nogen Fange kan til enhver Tid meddeles Direktøren, der har at afgjøre, hvorvidt samt naar Underretning derom bør gives Fangen.

§ 21.

Fangen skal daglig tilsees af sin Opsynsbetjent og turvis af Direktøren, Præsten, Lægen, Underinspektøren, Vagtmesteren, Værkmesteren og Læreren. Naar han udenfor de Tider, da han tilsees, har noget af Vigtighed at anbringe, skal han tilkjendegive dette ved sømmelig at benytte den til hans Celle hørende Klokke. Hans Ønske om at faa Expeditionschefen for Fængselsvæsenet, Inspektionens Medlemmer, Direktøren eller nogen anden af Fængslets Foresatte eller Funktionærer i Tale er det Opsynsbetjentens Pligt at anmelde for Underinspektør eller Vagtmester.

§ 22.

Begjærer Fangen Tilladelse til at indgive underdanigst Ansøgning om Benaadning, maa dette ikke negtes. Indser imidlertid Direktøren, at det efter Forbrydelsens Beskaffenhed eller den idømte Strafs Størrelse eller formedelst nys forudgaaet Afslag ikke er nogen Udsigt til Benaadning, bør han kraftigt fraraade Fangen at indgive Ansøgning. Ansøgningen bliver at behandle i den ugentlige Forsamling af Fængslets Funktionærer.

I særegne Tilfælde, hvor saadanne ekstraordinære Omstændigheder er forhaanden, at der skjønnes at kunne være Spørgsmaal om, at vedkommende Fange bør forundes Benaadning, skal Direktøren indgive underdanigst Ansøgning om Benaadning for Fangen, hvilken Ansøgning fremmes paa sædvanlig Maade.

§ 23.

For Flid og god Opførsel tilstaaes Fangen Opflytning i Klasser og Arbeidspenge efter det derom gjældende Reglement.

§ 24.

Naar en Fange forser sig mod de for Fængslet gjældende Bestemmelser eller paa anden Maade viser slet Forhold, bliver han at revse efter Bestemmelserne i Bods-fængselsloven af 12te Juli 1848 § 7 med en eller flere af følgende Revselsler:

1. Indskrænkning af Besøg til det nødvendige Tilsyn af Opsynsbetjenten -- i det høieste i 10 Dage;
2. Berøvelse af Adgang til Arbejde og Læsning -- i det høieste i 10 Dage;
3. Indskrænkning i Kosten til Vand og Brød — i det høieste i 5 Dage.
4. Hensættelse i dunkel Korrektionscelle — i det høieste i 5 Dage.

Ved Siden af eller i Stedet for disse Revselsler kommer Bestemmelserne i Reglementet for Klasseinddeling og Arbeidspenge til Anvendelse. For mindre Forseelsler bør Direktøren ikke diktere Revselse, forinden Advarsel af ham forgjæves har været anvendt. Hver Fange, som hensidder i Strafcelle, tilstedes Bevægelse i fri Luft $\frac{1}{2}$ Time daglig.

§ 25.

I Sygdomstilfælde bliver Fangen at behandle efter Lægens Anvisning enten i almindelig Celle eller i Sygecelle.

Opstaar paa Grund af Sygdommens Beskaffenhed Spørgsmaal, om Fangen bør indlægges i et Sygehus eller et Sindssygeasyl, bliver i Regelen at indhente Justits-Departementets Samtykke dertil. Tillader ikke Omstændighederne dette, fremgaaes efter Fængselslægens og den overordneds Læges Anordning, og gjøres i saa Tilfælde straks Indberetning gennem Inspektionen til Justits-Departementet.

§ 26.

Naar det i enkelt Tilfælde for Sikkerhedens Skyld ansees fornødent, kan Fangen belægges med Jern.

§ 27.

Tillades en Fange overført fra en Fællesstrafanstalt til Bods-fængslet, bliver den Tid, der medgaar under Transporten, at medregne til den i Fællesanstalten udstaaede Straffetid.

§ 28.

Med Hensyn til Fangens Løsladelse bestemmes følgende:

- a. Naar Fangen skal løslades, bliver der en passende Tid forud i den ugentlige Forsamling af Fængslets Funktionærer at forhandle om hans frem-

tidige Stilling, om han er trængende og værdig til Hjælp, hvorledes denne bør ydes ham, og hvad der kan gøres for ham, samt om i Overensstemmelse dermed at anbefale ham til Understøttelse af vedkommende Fængselselskab. Løsladelsen maa dog i Tilfælde af Benaadning ikke desformedelst udsættes.

- b. Forinden Løsladelsen skal Fangen, forsaavidt dertil haves Anledning,
 1. prøves i Kristendomskundskab, Læsning og Skivning,
 2. undersøges af Lægen og veies,
 3. gives passende Formaninger af Direktøren og Præsten,
 4. fotograferes efter Foranstaltning af Politiet.
- c. Paa Løsladelsesdagen bliver Fangen i Baderummet at gjengive sine opbevarede Klæder, Effekter og Penge, hvorfor han har at meddele Kvittering. Ligeledes meddeles Fangen Opgjør for de af ham erhvervede Arbejdspenge (jfr. Klasseinddelings-Reglementets Grundregler litr. f.).
- d. Forsaavidt Fangens egne Klæder, der i fornødent Fald forinden skal istandsættes, ikke maatte være tilstrækkelige, skal han forsynes med de nødvendige Klædningsstykker, helst indkjøbte brugte, saa han kan løslades i en anstændig, ikke iøinefaldende Dragt.
- e. Løsladelsen skal i Regelen foregaa om Formiddagen; dog bør for de Fangers vedkommende, for hvem der samme Dag er Anledning til at afreise til deres Hjemsted eller et andet Sted, tages Hensyn til Afgangstider for Jernbanetog og Dampskibe.

I Tilfælde af at flere skal løslades paa samme Dag, iagttages det, at saadant sker enkeltvis med passende Mellemlum.
- f. Fangen skal i Overensstemmelse med Kongelig Resolution af 29de August 1877 forhjælpes til at komme til sit Hjemsted eller til et andet Sted inden Riget, hvor han for Direktøren gjør det sandsynligt, at han vil kunne ernære sig paa lovlig Maade.
- g. Om enhver Fanges Løsladelse skal Kristiania Politimester betimeligen og mindst 3 Dage forud meddeles Underretning tilligemed Oplysning om den af Angjældende begaaede Forbrydelse og udholdte Straf samt om Angjældendes tilkommende Opholdssted.
- h. Skal Fangen reise til et andet Sted inden Riget, bliver tillige Bestemmesstedets Politi samtidig at meddele Underretning om Løsladelsen og lignende Oplysninger som nævnt.

Skal Afreisen foregaa paa Jernbane eller med Dampskib, bør Fangen ledsages til Afgangstedet ved en af Fængslets Betjente, der paaser hans Afreise. Kan denne ikke foregaa paa Løsladelsesdagen, bør der sørges for et passende Opholdssted for ham, til Afreisen kan finde Sted. Saavel om Reisemaaden og om det valgte midlertidige Opholdssted som om Bestemmesstedet og om Tiden for Afreisen bliver Politimesteren at meddele Underretning.

Skal Angjældende forblive paa Stedet, naar han løslades, bliver han at henvise til Politikammeret for at modtage det ham tilkommende Pengebeløb (cfr. litr. c).

- i. Er Fangen en Udlænding, der efter endt Straffetid skal transporteres ud af Landet, skal der, naar saadan Fange indkommer i Fængslet, paa hensigtsmæssigste Maade ved Gjennemgaaelse af vedkommende Akter og Examination af Angjældende m. v. anstilles nøiagtig Undersøgelse angaaende hans rette Fødested, Hjemstavn og Nationalitet og, saasart saadant kan ske samt i ethvert Tilfælde en rum Tid før Løsladelsen, afgives til Kristiania Politimester en saavidt mulig fuldstændig Fremstilling af, hvad der i det hele er oplyst om Angjældendes Personalia og Fortid tilligemed en Afskrift af Konklusionen af den Dom, ved hvilken Udtransporten er bestemt (jfr. Kongelig Resolution af 9de September 1817, Overenskomst af 7de Marts 1823 og Konvention med Rusland af 27de December 1860).

Ved Løsladelsen bliver en saadan Fange i Fængslet at afhente af vedkommende Transportfører.

- k. Lider Fangen paa den Tid, han skal løslades, af saadan Sygdom, at han ikke kan hjemsendes, men dog taaler at flyttes, bliver han ved Politiets Foranstaltning at indlægge paa et Sygehus. Er Sygdommen af den Beskaffenhed, at han paa Løsladelsedagen ikke uden Fare for Helbreden kan flyttes, tillades det, at han paa Fængslets Bekostning nyder Kur og Pleie paa dets Sygestue, indtil han uden Fare kan flyttes og ved Politiets Foranstaltning indlægges paa et Sygehus. I begge Tilfælde bliver Fattigvæsenet og Politiet i betimelig Tid at meddele fornøden Underretning.

Henligger Fangen paa den Tid, hans Løsladelse skal foregaa, paa Sygehus eller Sindssygeanstalt, bliver saavel Bestyrelsen for vedkommende Sygehus eller Sindssygeanstalt som Fattigvæsenet betimelig at underrette om, fra hvilken Dag han er løst fra sit Forhold til Fængslet.

§ 29.

Dør en Fange i Fængslet, skal han obduceres af Fængselslægen, som til Fængslets overordnede Læge strax afgiver Beretning om Dødsfaldet og Obduktionens Resultat. Liget klædes som almindelig, lægges i en simpel Ligkiste og sættes ind i Ligstuen. Hvis Paarørende eller Venner af den Afdøde ønsker selv at begrave Liget, skal intet herfor være til Hinder.

Forsaavidt Liget ikke kan overlades Anatomikammeret i Kristiania (smulgn. Kongelig Resolution af 11 Januar 1820), henbringes og jordes det paa vedkommende Kirkegaard.

Dødsfaldet bliver af Direktøren strax at anmelde for Skifteretten, der, forsaavidt den Afdøde maatte efterlade Effekter eller Penge ved Fængslet, tillige meddeles en Opgave over disse til nærmere Bestemmelse om, hvorledes med samme skal forholdes.

Endelig har Præsten at meddele Sognepræsten i den Menighed, hvor den Afdøde hører hjemme, Underretning om Dødsfaldet med Anmodning om at drage Omsorg for, at den Afdødes Slægtninge bliver gjort bekendte dermed.

§ 30.

I alle Celler skal stedse findes ophængt paa Væggen: Det af Justits-Departementet udfærdigede Uddrag af Fangebehandlings-Reglementet, Reglementet for Klasseinddeling og Arbeidspenge, Revselses-Reglementet, Spise- og Beklædnings-Reglementer, Dagsorden, samt i det hele alle Forskrifter, der bør komme til Fangens Kundskab.

§ 31.

Fremmede maa ikke tilstedes Adgang til at bese Fængslet uden særskilt Tilladelse af Direktøren eller Fængslets høiere Foresatte.

De Fremmede bør i Tilfælde ledsages af en af de høiere Foresatte, Direktøren, Underinspektøren eller Vagtmesteren. Det tillades ikke saadanne Besøgende at se eller tale med Fangerne.

§ 32.

De nærmere, mere detaljerede Regler, som maatte fornødiges til Opretholdelse af god Orden i Fængslet, forsaavidt Fangernes Behandling angaar, gives af Direktøren.

Mindre væsentlige Forandringer i og Tillæg til dette Reglement, hvilke Erfaring maatte vise at være fornødne eller hensigtsmæssige, kan af Justits-Departementet bestemmes.

Norges officielle Statistik, Tredie Række.
(Statistique officielle de la Norvège, troisième série.)

- No. 1—85 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889, S. 22—27.
- 86—146 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Juli 1889—31 December 1891, S. 1—5.
- 147. De offentlige Jernbaner 1890/91. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 148. Civil Retspleie 1889. (*Statistique de la justice civile.*)
- 149. Norges Skibsfart 1890. (*Statistique de la navigation.*)
- 150. Rekruteringsstatistik 1891. (*Statistique du recrutement.*)
- 151. Skiftevesenet 1889. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 152. Norges kommunale Finantser 1889. (*Finances des communes.*)
- 153. Veterinærvesenet 1890. (*Compte rendu du service vétérinaire.*)
- 154. Norges Handel 1891. (*Statistique du commerce.*)
- 155. Folkemængdens Bevægelse 1889. (*Mouvement de la population.*)
- 156. Norges Sparebanker 1891. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 157. Strafarbejdsanstalter 1889/90. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)

Det statistiske Centralbureau har derhos bl. a. udgivet følgende Værker:

Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV. Christiania 1876, 1881, 1887, 1892.

International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.

Statistisk Aarvog for Kongeriget Norge. Senest udkommet: Ellefte Aargang, 1891. Kristiania 1891. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)

Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest udkommet: Niende Bind, 1891. Kristiania 1892. (*Journal du Bureau central de Statistique.*)

Foreløbige Resultater af Folketællingen i Kongeriget Norge den 1ste Januar 1891. Kristiania 1891. (*Aperçu préliminaire des résultats du recensement du 1er janvier 1891.*)

Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889. Do. for Tidsrummet 1 Juli 1889—31 December 1891, trykt som Tillæg til Meddelelser fra det statistiske Centralbureau, Niende Bind.

Angaaende andre statistiske Værker henvises til disse Fortegnelser. Samtlige Værker ere at erholde tilkjøbs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

14 Juli 1892.